

Årsrapport 2017

Catalogue no.: QP-AA-18-001-SV-N
ISBN: 978-92-9490-230-6
ISSN: 2443-6658
DOI: 10.2812/729101

Innehållsförteckning

Förord.....	6
Sammanfattning.....	8
En översikt över Eurojust	12
Kapitel 1 Eurojusts arbete	15
1.1 Eurojusts nivå I och II-möten	15
1.2 Samordningsmöten.....	17
1.3 Samordningscentraler.....	19
1.4 Eurojust och gemensamma utredningsgrupper	21
Kapitel 2 Eurojusts ärenden	26
Inledning	26
2.1 Terrorism.....	29
2.2 Databrott.....	34
2.3 Människosmuggling	37
2.4 Människohandel.....	40
Kapitel 3 Utmaningar och bästa praxis	46
Inledning	46
3.1 Kryptering.....	46
3.2 Datalagring.....	48
3.3 Europeisk arresteringsorder	48
3.4 Europeisk utredningsorder	51
3.5 Gemensamma rekommendationer.....	55
FOKUS FÖR ÅRET:.....	57
Utvärdering av JIT:ar	57
Kapitel 4 Eurojusts samarbete med tredjeländer	61
Norges sambandsåklagare i rampluset.....	66
Kapitel 5 Eurojust och nätverken av praktiker.....	67
5.1 Europeiska rättsliga nätverket (EJN)	67
5.2 JIT-nätverket	68
5.3 Nätverket mot folkmord	69
5.4 Europeiska rättsliga nätverket (EJCN).....	69
5.5 Rådgivande forumet	70
Kapitel 6 Personal och budget	72

Kapitel 7 Organisatoriska utvecklingar och de viktigaste utmaningarna.....	73
--	----

Diagram

Ärenden 2002 – 2017
Bilaterala/multilaterala ärenden 2013 - 2017
Bilaterala/multilaterala ärenden
Anmodande/anmodade medlemsstater
Samordningsmöten
Tredjeländer, samarbetspartner och internationella organisationer som deltagit i samordningsmöten
Samordningscentraler
JIT:ar med stöd från Eurojust, inklusive de vanligast förekommande brottstyperna
Länders deltagande i JIT:ar
Artikel 13-ärenden
Eurojusts arbete inom olika brottsområden
Ärenden per sambandsåklagare 2013 - 2017
Tio oftast förekommande tredjeländer som deltar i Eurojusts arbete
Tredjeländer, samarbetspartner och internationella organisationer som deltagit i Eurojusts arbete
Ärenden som rör europeiska arresteringsorder

Förkortningar

CJEU Europeiska unionens domstol
CJM Cybercrime Judicial Monitor (Övervakningsrapport om databrott)
CMS Eurojusts diariesystem
EAW Europeisk arresteringsorder
EC3 Europeiska it-brottscentrumet
ECTC Europeiskt centrum mot terrorism
EIO Europeisk utredningsorder
EJCN Europeiska rättsliga nätverket mot databrott
EJN Europeiska rättsliga nätverket
EJTN Europeiska nätverket för rättslig utbildning
EMPACT Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot
ENCS Eurojusts nationella samordningssystem
EPPO Europeiska allmänna åklagarmyndigheten
FTF Utländska terroriststridande
JIT Gemensam utredningsgrupp
LoR Framställning om rättslig hjälp
MLA Ömsesidig rättslig hjälp
OCC Joursamordning
OCG Organiserad kriminell grupp
PIF Skydd av Europeiska unionens ekonomiska intressen
TCM Terrorism Convictions Monitor (Övervakningsrapport om terrorismdomar)
THB Människohandel

Eurojustbeslutet

Eurojustbeslutet – Rådets beslut av den 28 februari 2002 om inrättande av Eurojust i syfte att stärka kampen mot grov brottslighet, senast ändrat genom Rådets beslut 2009/426/RIF av den 16 december 2008 om förstärkning av Eurojust, kommer i årsrapporten att kallas "Eurojustbeslutet". En [konsoliderad version](#) av Eurojustbeslutet har i informationssyfte förberetts av Rådets generalsekretariat.

Statistik i denna rapport rörande Eurojusts ärenden baseras på uppgifter i Eurojusts diariesystem. Uppgifterna hämtades den 3 och 31 januari 2018 och återger de uppgifter som fanns tillgängliga vid tillfället. På grund av ärendenas pågående karaktär kan det finnas eventuella avvikelser från uppgifter som rapporterats tidigare.

Eurojusts publikationer och informationsgrafik finns tillgängliga på [vår webbplats](#).

Förord

I en komplex värld med ökade säkerhetshot och med utvecklingen inom de politiska och rättsliga landskapen har behovet av enighet aldrig varit lika stort som nu. Eurojust har allt mer fokuserat sitt arbete mot att bidra till denna enighet genom att bygga upp och konsolidera starka partnerskap med alla medlemsstater och EU-institutioner, organ och byråer för att kunna trygga säkerheten och rättsstaten för de europeiska medborgarna.

2017 var ett år med avgörande resultat och förändringar inom Eurojust.

Vi är glada över valet av nya medlemmar i kollegiet och över att en ny administrativ direktör har tillsatts. Införandet av en ny organisationsstruktur för administrationen samt en förenkling av kollegiets understrukturer och förfarandena för beslutsfattande slutförde en institutionell reform, avsedd att göra Eurojust till en mer solid, effektiv och hållbar organisation. En organisation som är bättre utrustad för att uppfylla sin mission som det europeiska hemmet för tusentals nationella åklagare och brottsbekämpare som – varje dag, i alla Europas hörn – jobbar hårt för att bekämpa alla former av kriminalitet, i synnerhet i våra prioriterade brottsområden: terrorism, it-brottslighet, människosmuggling och människohandel.

Eurojusts nya kontor välkomnade det rekordstora antalet på 4 400 rättsliga myndigheter och polismyndigheter som bad om vårt bistånd för att lösa de rättsliga och praktiska problemen inom sina utredningar och åtal, och för att förhandla och sluta avtal med sina utländska motparter om hur man gemensamt skulle kunna bryta ner kriminella nätverk. Eurojust samarbetade med dessa tusentals nationella åklagare och brottsbekämpare i över 2 600 brottsutredningar och åtal, varav de flesta var ytterst komplexa, det högsta antalet ärenden som någonsin registrerats hos Eurojust. Över 8 000 praktiker kom till oss för att finna svar, bästa praxis och inspiration inom ramen för det rättsliga samarbetet. Alla dessa personer kom till Eurojust för att säkerställa att våra medborgare skulle få rättvisa och säkerhet.

Även om mycket ändrades under 2017, så är Eurojusts kärnvärderingar fortfarande desamma. Eurojusts tidigare, nuvarande och framtida resultat vilar på en solid grund av förtroende, samarbete och partnerskap.

Partnerskap med nationella myndigheter och praktiker är ju faktiskt grundpelaren för vårt arbete. Eurojust utökade sitt samarbete med EJC/N, och vi är stolta över att vi kan fortsätta att vara värdar för och bistå EJC/N:s sekretariat, världens största nätverk för rättsliga kontaktpunkter, JIT-nätverket, en unik struktur som ger rättsligt, ekonomiskt och logistiskt stöd åt gränsöverskridande JIT-utredningar, samt Nätverket mot folkmord, ett unikt forum som sammanlänkar nationella myndigheter, praktiker, icke-statliga organisationer och politiskt ansvariga som arbetar med utredning och lagföring av folkrättsbrott. Dessutom upprätthöll Eurojust sitt långvariga partnerskap med det Rådgivande forumet.

Eftersom brottsligheten inte har några gränser förblir samarbetet med tredjeländer en viktig del av Eurojusts arbete. Sedan Eurojust grundades har vi byggt upp ett nätverk med rättsliga kontaktpunkter i tredjeländer, vilket nu omfattar 42 länder. Vi räknar med att utöka detta ytterligare under de kommande månaderna. Dessutom har Eurojust haft nöjet att under sitt tak kunna inhysa sambandsåklagare från Montenegro, Norge, Schweiz och USA. Dessa utgör en

viktig del av Eurojusts utökade familj och de är ett effektivt redskap som kan hjälpa nationella myndigheter att förbättra det rättsliga samarbetet med sina motparter utanför EU:s gränser.

Men i slutänden vore vårt arbete och våra resultat omöjliga utan ett fortsatt stöd av medlemsstaterna, EU:s institutioner och EU:s medborgare. Vi vårdar detta förtroende ömt och gör allt vi kan för att bevisa att det är befogat och välförtjänt, varje dag.

Ladislav HAMRAN

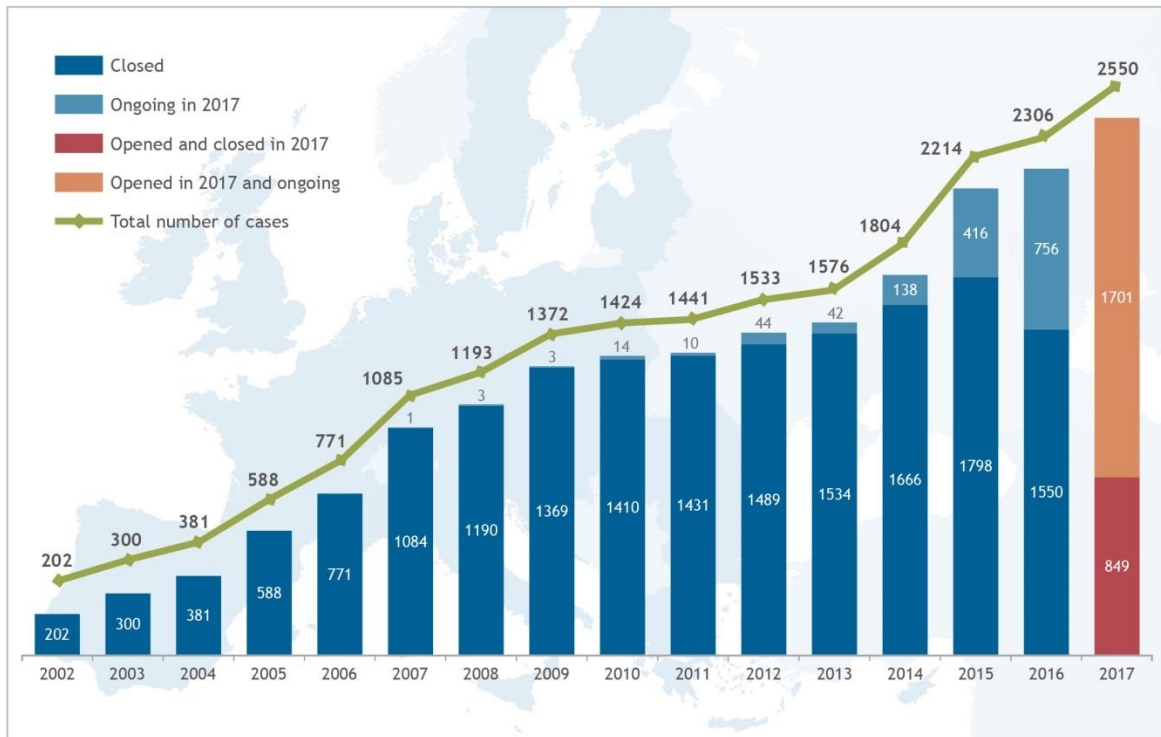
Ordförande

Sammanfattning

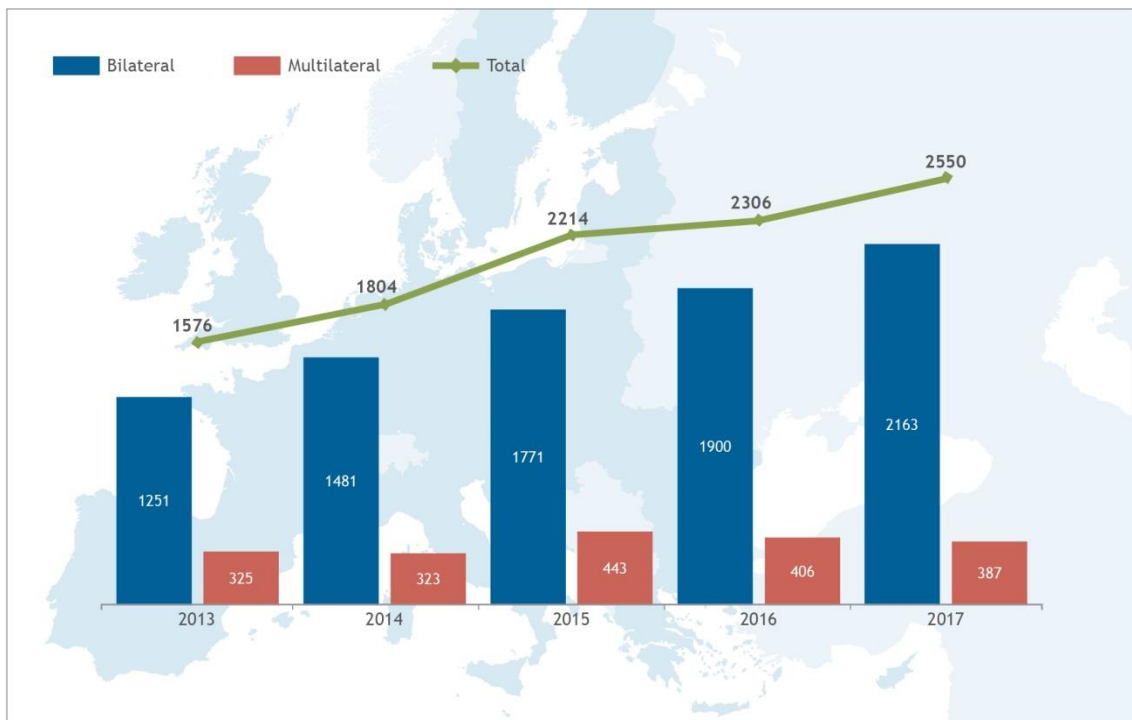
- **Antalet ärenden** där medlemsstaterna begärde bistånd från Eurojust ökade med 10,6 procent, från 2 306 under 2016 till 2 550. **Tredjeländer** var inblandade i 258 ärenden.
- Eurojust organiserade 302 **samordningsmöten**, en ökning med 25 procent jämfört med 2016. **Tredjeländer** deltog vid 61 samordningsmöten och **Europol** deltog vid 108 samordningsmöten.
- Eurojust organiserade 17 **samordningscentraler**, **tredjeländer** deltog i 5 av dessa och Europol deltog i 7.
- Eurojust stöttade 200 **JIT:ar**, en ökning med 35 procent jämfört med 2016, varav 87 var nybildade, med ett ökat deltagande av **tredjeländer**. De deltog i 21 JIT:ar, varav 11 var nybildade. Antalet **JIT:ar** som arbetar med terrorismärenden ökade, detsamma gällde svindleri och bedrägeri samt människohandel.
- Eurojust gav **ekonomiskt stöd** till 128 **JIT:ar**, en ökning med 42 procent jämfört med 2016. -Nio tredjeländer deltog i JIT:ar som fick finansiering.
- Eurojust bistod **verkställandet av europeiska arresteringsorder** vid 320 tillfällen och utfärdade 9 **gemensamma rekommendationer**.
- Eurojust tog upp de rättsliga och praktiska svårigheterna inom kryptering, datalagring och den europeiska arresteringsordern. Under 2017 kunde Eurojust för första gången ge nationella myndigheter råd om direktivet om en europeisk utredningsorder (EIO).
- Fokus för året var Eurojusts erfarenhet av JIT:ar. Slutsatserna kring detta finns i Eurojust-JIT-nätverkets *Second JIT Evaluation Report* (Andra utvärderingsrapporten om JIT).
- Eurojust **publicerade** även:
  - *Terrorism Convictions Monitors (Övervakningsrapporter om terrorismdomar)*
  - *Femte rapporten om utländska terroriststridande*
  - *CBRNE-handboken*
  - *Cybercrime Judicial Monitor (Övervakningsrapport om databrott)*
  - *Gemensamt dokument från Eurojust och Europol om gemensamma utmaningar i kampen mot it-brottslighet*
  - *Slutgiltig utvärderingsrapport om Eurojusts handlingsplan mot människohandel 2012 – 2016*
  - *Datalagringsrapport*
  - *Rapport om den europeiska arresteringsordern och förhållandena i fängelser*
  - *Rapport om Eurojusts ärenden kring den europeiska arresteringsordern (2014-2016)*
  - *EU-domstolens rättspraxis om den europeiska arresteringsordern*
  - *Informationsmeddelande om Petruhhin-domen*
  - *Rapport om arbetet med att förebygga och lösa behörighetskonflikter*
  - *Principen ne bis in idem i EU-domstolens rättspraxis*
  - *Eurojust-EJN-kommentar om "motsvarande bestämmelser" och den tillämpliga rättsliga regimen vid ett försenat införlivande av direktivet om en europeisk utredningsorder*
- Eurojust har fyra **sambandsåklagare**, från Norge, USA, Schweiz och Montenegro. **Antalet ärenden** som registrerats av sambandsåklagarna hos Eurojust var 148. Denna årsrapport innehåller en intervju med den norska sambandsåklagaren.
- **Samarbetsavtalen** med Montenegro och Ukraina trädde i kraft. Eurojust undertecknade ett samförståndsavtal med eu-LISA och en samförståndsförklaring med den europeiska utrikestjänsten. Eurojusts **nätverk med rättsliga kontaktpunkter i tredjeländer** uppgår till 42.
- Eurojust samarbetade intensivt med de tre nätverk som finns under Eurojusts tak: EJN, JIT-nätverket och Nätverket mot folkmord. Eurojust organiserade två möten med EJCN och ett samrådsforum.
- Den 24 mars tog Eurojust över de nya lokalerna och den 3 juli flyttade vi in i byggnaden.
- **Eurojusts budget** var 48 689 237 euro. Budgetgenomförandet låg på 99,97 procent.
- En inblick gavs i Eurojusts organisatoriska utveckling och i de viktigaste utmaningarna. Kollegiet antog dessutom flerårsstrategin för 2019–2021.

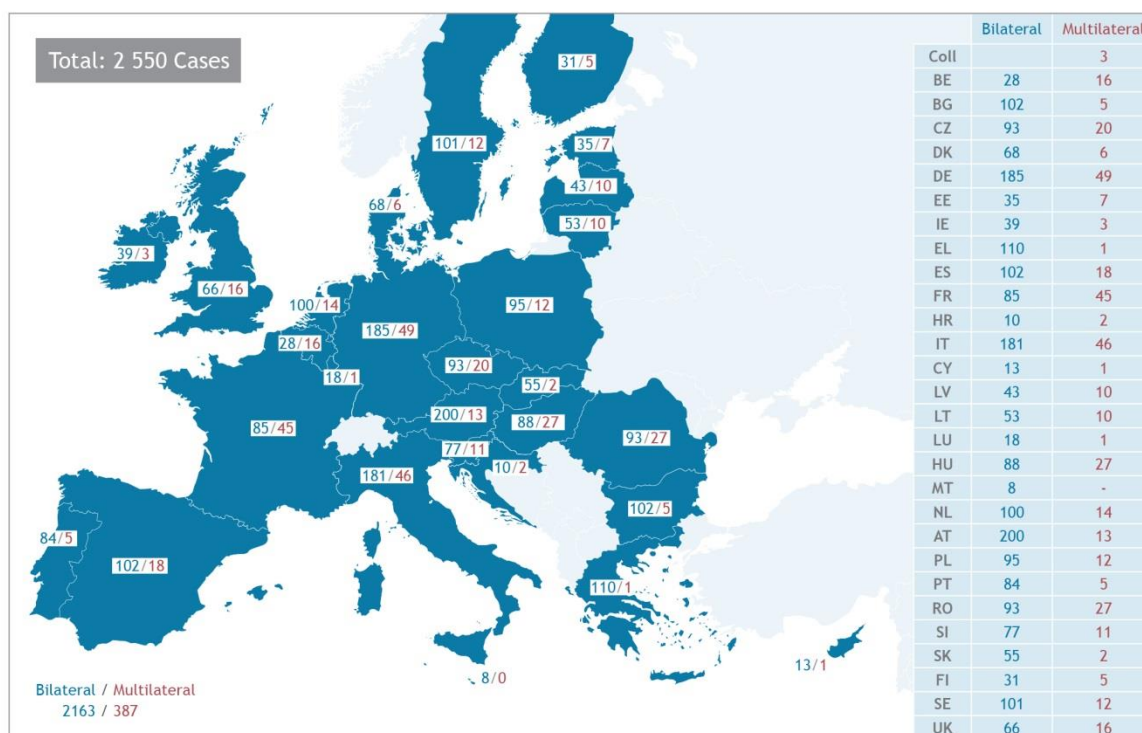
Casework 2002 - 2017

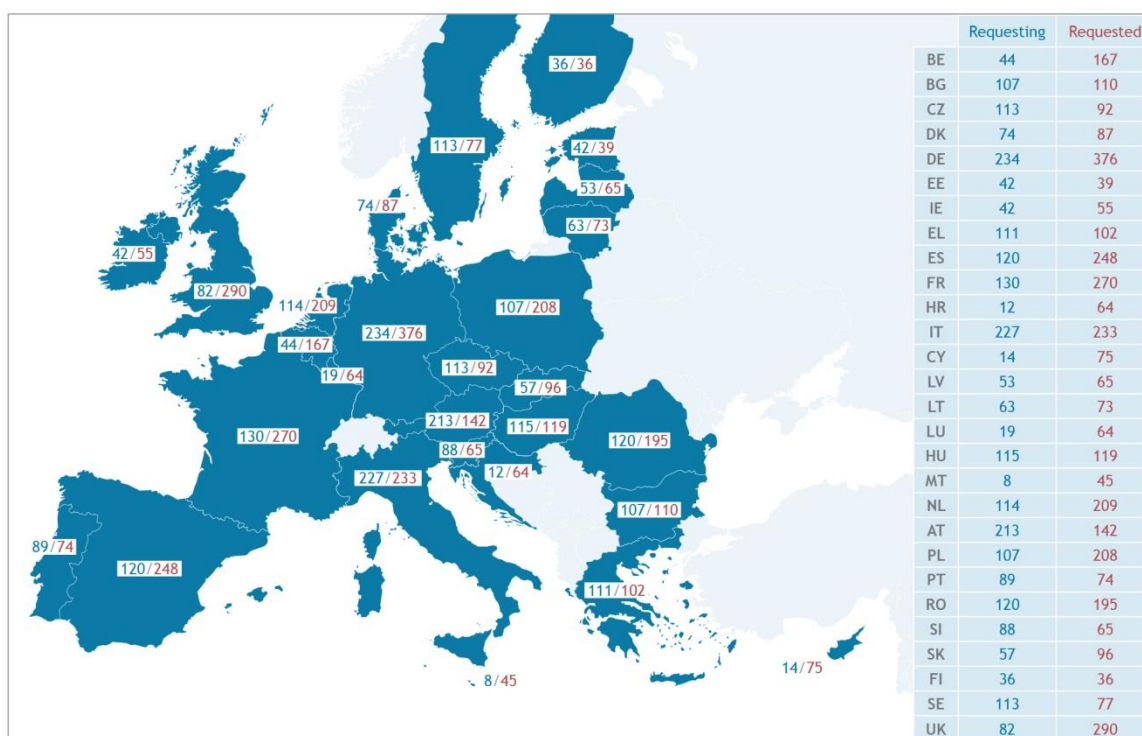
Bilateral/multilateral cases 2013 - 2017

Bilateral/multilateral cases

Requesting/requested Member States

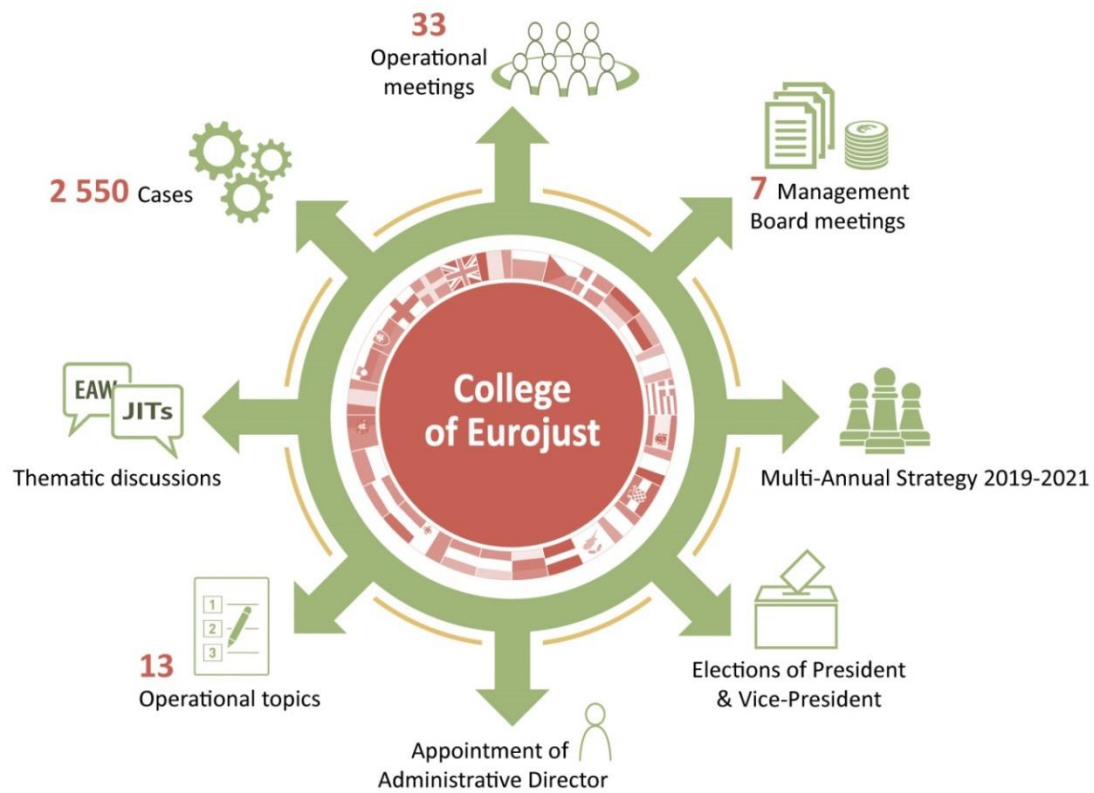

En översikt över Eurojust

Vad? Eurojust är Europeiska unionens enhet för rättsligt samarbete, inrättat år 2002, med målet att stimulera och förbättra samordningen av utredningar och åtal och samarbetet mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna i samband med grov gränsöverskridande brottslighet, i synnerhet när denna är organiserad. På en medlemsstats begäran kan Eurojust också bistå vid utredningar och åtal som rör en viss medlemsstat och en icke-medlemsstat om ett samarbetsavtal mellan Eurojust och icke-medlemsstaten har ingåtts eller om det finns ett väsentligt intresse av att erbjuda sådan assistans. På en medlemsstats eller Europeiska kommissionens begäran kan Eurojust även bistå vid utredning och åtal avseende endast den medlemsstaten och Europeiska gemenskapen.

Vem? Eurojusts kollegium utgörs av 28 nationella medlemmar, som är åklagare eller domare och som är avdelade av varje medlemsstat. De nationella medlemmarna är stationerade hos Eurojust i Haag. De flesta nationella medlemmar biträds av en biträdande nationell medlem och/eller (en) assistent(er). Dessutom är sambandsåklagare från Norge, Schweiz, USA och Montenegro för närvarande stationerade hos Eurojust. Eurojusts administration bistår kollegiet i dess operativa arbete och då kollegiet agerar som Eurojusts styrelse.

Hur? Eurojusts nyckelroller och befogenheter innefattar bland annat att svara på anmodanden om hjälp från de behöriga nationella myndigheterna i medlemsstaterna. I gengäld kan Eurojust begära att medlemsstater åtar sig utredning eller lagföring av specifika gärningar. De nationella medlemmarna utövar Eurojusts mandat att samordna de nationella myndigheternas arbete i varje led av en brottsutredning och ett åtal. Eurojust hanterar sina möten om ärendena på tre nivåer.

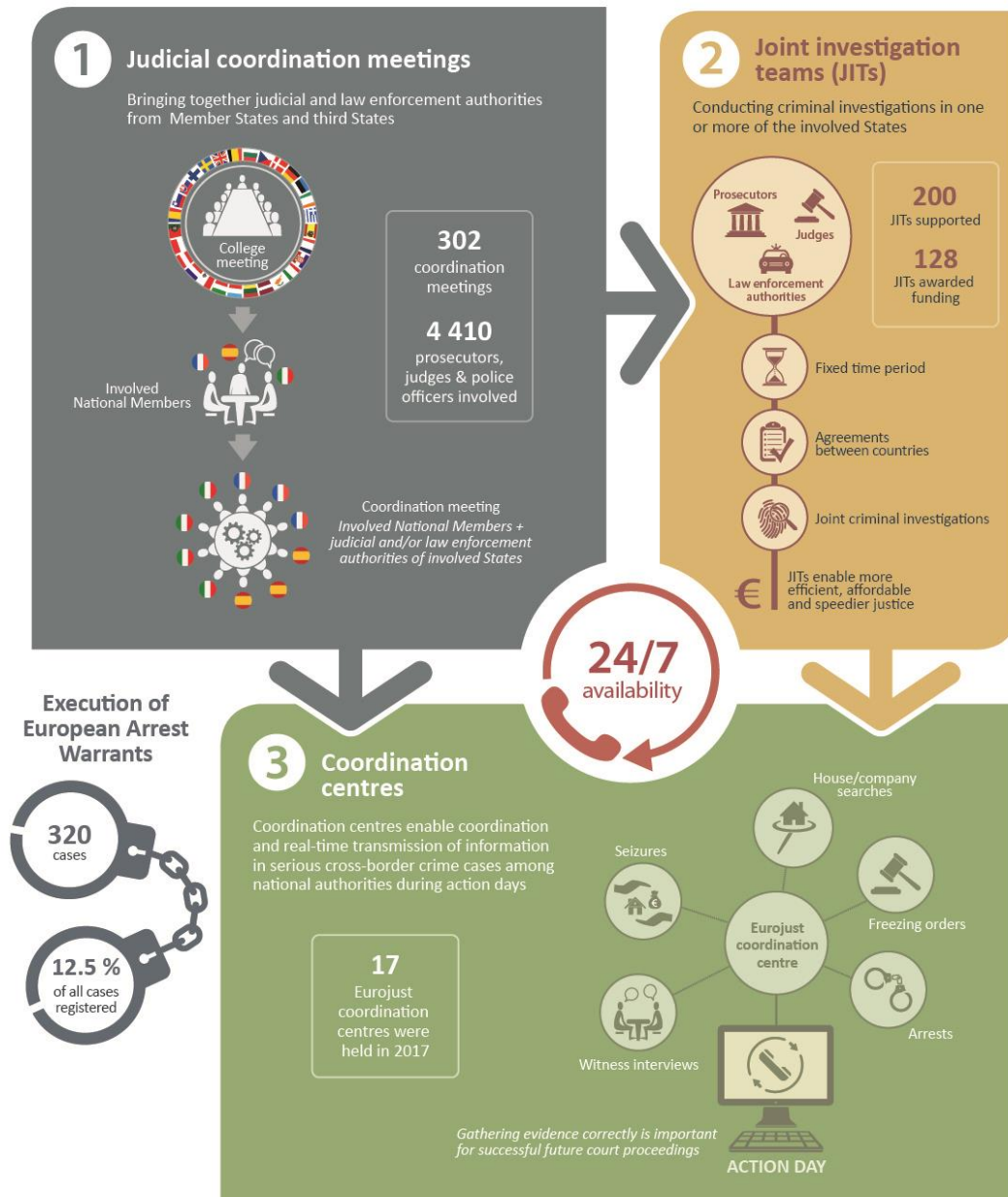
Eurojust case cycle

* May also occur at different stages of the cycle

EUROJUST AT WORK IN 2017

Eurojust's core business is to assist EU Member States' competent authorities in dealing with serious cross-border organised crime

Kapitel 1 Eurojusts arbete

1.1 Eurojusts nivå I och II-möten

Efter ett förslag från en nationell medlem beslutar Eurojusts kollegium under sina operativa möten – så kallade nivå I-möten – om registrering och nedläggning av ärenden.

När ett ärende har registrerats av Eurojust träffas oftast de berörda nationella deskarna för att diskutera det rättsliga samarbetet och den samordning som behövs för ärendet. De direkta kontakterna och diskussionerna kallas även för nivå II-möten. Även de sambandsåklagare som är stationerade hos Eurojust kan delta, om de berörs av ärendet, och dessutom kan administrativ personal som arbetar med ärendet delta. Mötena kan organiseras med kort varsel, eftersom deltagarna bokstavligen arbetar "under samma tak". Denna flexibilitet och de informella kontakterna är oerhört värdefulla i akuta situationer som kräver en snabb reaktion.

2550 cases registered and dealt
with at Level II meetings

I vissa fall kan ett nivå II-möte räcka för att ta upp alla behov i ett ärende. I till exempel [2017 års rapport om Eurojusts arbete med den europeiska arresteringsordern \(2014-2016\)](#) beskrivs hur det *snabba* utbytet av kompletterande information mellan de nationella deskarna på Eurojust i vissa ärenden som rörde europeiska arresteringsorder var avgörande för att kunna klargöra frågor kring konkurrerande arresteringsorder (se sid. 14 i rapporten), eller för att bara kunna vidta förberedelser. Under nivå II-möten kan Eurojust till exempel förklara nationell lagstiftning och förfaranden, hjälpa till med beslutet om vilken jurisdiktion som är bäst lämpad för utredningen, eller underlätta verkställandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp eller väckandet av åtal. Vidare kan Eurojust framföra sina åsikter vid konkurrerande arresteringsorder samt ge gemensamma rekommendationer vid behörighetskonflikter.

Nivå II-möten är en förutsättning för att kunna anordna nivå III-möten, även kallade samordningsmöten (se Avsnitt 1.2). Om en nationell desk vill anordna ett samordningsmöte så används nivå II-mötet för att bedöma behovet, syftet och målen med ett samordningsmöte, samt även för att enas om formerna, externt deltagande, sekretess och upplysningsplikt samt relaterade säkerhetsfrågor, och om användningen av videokonferenser. Dessutom kan deltagarna ta upp behovet av analyser och ett eventuellt deltagande från Europol eller behovet av att inrätta en JIT och besluta hur den ska arbeta. Samordningsmöten är dyra verktyg, och syftet med nivå II-mötena är att säkerställa att sådana möten endast hålls om de medför ett extra värde för att kunna lösa olösta frågor kring det rättsliga samarbetet.

Dessutom kan nivå II-möten vara avgörande för planeringen av en "gemensam insatsdag" med ett synkroniserat verkställande av det rättsliga samarbete som samordnats genom aktiveringen av samordningscentraler (se Avsnitt 1.3). Vid dessa tillfällen vidtas förberedelser för att se till att de åtgärder som begärs (t.ex. arresteringsorder, husrannsakingar och beslag, etc.) uppfyller alla lagstadgade krav, så att de samtidiga tillslagen i de olika medlemsstaterna inte sätts på spel. Eurojust hjälpte till exempel i flera fall till med att – i sista minuten – dubbelkolla eller slutföra

viss information i arresteringsorder, som de misstänktas personuppgifter, stavningen av namn, ändringar som inte nämnts i arresteringsordern, samt tid och plats då brotten begicks. I flera fall tillhandahöll Eurojust även brådskande översättningar.

Joursamordning (OCC) Eurojusts nationella deskar är tillgängliga dygnet runt, alla dagar i veckan. När det är fråga om brådskande framställningar och i enlighet med artikel 5a i Eurojustbeslutet kan OCC ta emot och handlägga nationella myndigheters framställningar om hjälp utanför vanlig kontorstid. År 2011 inrättades ett samtalshanteringssystem som vidarebefordrar samtal till de nationella deskarnas joursamordningsföreträdare, så att de som ringer upp kan tala på sitt eget språk. Joursamordningsföreträdaren kan vidta lämpliga åtgärder, som att kontakta joursamordningsföreträdaren på en annan nationell desk.

Joursamordning i ett mordärende

I december 2017 sköts en person vid en rastplats på en motorväg i södra Ungern. Den okände gärningsmannen identifierades vid brottsplatsen av de ungerska myndigheterna, tillsammans med hans fordon med tyska registreringsskyltar, kort efter det att brottet hade begåtts. Den ungerska nationella desken kontaktades redan samma dag av den ansvarige ungerska åklagaren. Denne bad om hjälp med att utfärda en europeisk utredningsorder. Joursamordning inleddes omedelbart mellan de ungerska och tyska nationella deskarna och de berörda nationella myndigheterna så att den europeiska utredningsordern snabbt kunde skickas till den behöriga åklagarkammaren i Tyskland, som beviljade husrannsakan i den misstänktes tyska hem, samt även rätten att säkra eventuella bevis som skulle kunna hittas under husrannsakan.

Husrannsakan avslöjade dock att den misstänkte i Tyskland hade lånat ut sin bil till en släkting som bodde i Österrike.

Detta innebar att personen som eftersöktes plötsligt var en annan, vilket ledde till att samarbetet och samordningen flyttade från den tyska till den österrikiska desken på Eurojust. Således drogs begäran om verkställandet av den europeiska utredningsordern i Tyskland in och ersattes av en europeisk arresteringsorder mot den verkliga misstänkte, som fortfarande var på fri fot, samt en ny europeisk utredningsorder. Dessa skickades efter kontorstid, först som utkast till den österrikiska nationella desken, och laddades sedan upp till SIS under kvällen, så att de österrikiska myndigheterna kunde reagera snabbt. De samordnade ansträngningarna ledde till att den misstänkte slutligen kunde gripas i Österrike. Dessutom rannsakades hans hem och hans bil och alla bevis, inklusive vapnet, kunde säkras.

Ärendets brådskande natur gjorde att joursamordningsföreträdarna på de berörda nationella deskarna hos Eurojust och de behöriga nationella myndigheterna användes som en kanal för informationsutbyte i realtid och för en smidig överföring av instrument för rättsligt samarbete. Detta ledde slutligen till att den misstänkte kunde gripas, mindre än 24 timmar efter det att brottet hade begåtts.

Eurojusts bistånd inom 24 timmar vid ett skattebrottsärende

En organiserad kriminell grupp som var inblandad i illegal handel med industriell mineralolja, som såldes som diesel, utreddes av de tjeckiska myndigheterna. Den organiserade kriminella gruppen betalade ingen moms eller punktskatt genom att oljan deklarerades för export. Oljan transporterades från Tjeckien till Österrike och därefter flyttades den till andra fordon innan

den fördes tillbaka till Tjeckien. Trots att mineralolja har nästan samma sammansättning som dieselolja, så är den inte lämplig för fordonsmotorer, och skattesatserna är olika, eftersom mineralolja endast beläggs med moms. Den organiserade kriminella gruppen fick en illegal vinst, genom att de inte betalade den punktskatt som gäller för dieselolja. Mineraloljan deklarerades för återexport till en annan medlemsstat, så att man kunde kringgå att betala moms i Tjeckien.

Övervakning i Österrike krävdes för att kunna bevisa att oljan fördes tillbaka till Tjeckien. En framställning om rättslig hjälp med begäran om gränsöverskridande övervakning utfärdades av den tjeckiske åklagaren. Samtidigt övervakade den tjeckiska polisen händelseförloppet på österrikiskt territorium. För att få kunna fortsätta med detta krävdes ett tillstånd av de österrikiska myndigheterna inom 24 timmar (tidsgränsen styrdes av ett bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan Tjeckien och Österrike).

Eftersom tidsgränsen för att skicka in översättningen av framställningen om rättslig hjälp närmade sig med raska steg kontaktade de tjeckiska myndigheterna den nationella tjeckiska desken på Eurojust för att få hjälp med verkställandet av framställningen (för att kunna få det gränsöverskridande tillståndet från Österrike). Den tjeckiska nationella desken kontaktade omedelbart det österrikiska. Ett missförstånd som hade uppstått under den direkta kommunikationen mellan de nationella myndigheterna kunde lösas. Den österrikiska desken kontaktade sina nationella myndigheter och förklarade att frågan var brådskande, och redogjorde för vilka åtgärder som ska vidtas. Den tjeckiska desken, tillsammans med den tjeckiska polisen, ordnade med en översättning av framställningen om rättslig hjälp, som sedan skickades via den österrikiska desken till den behöriga österrikiska myndigheten redan samma dag.

Dessutom skickades samma dag en kompletterande framställning om rättslig hjälp från den tjeckiska nationella medlemmen med en uppdaterad begäran, som specificerade övervakningsmetoderna. Efter en begäran av den österrikiska desken klargjorde den tjeckiska desken det exakta skattebelopp som den organiserade kriminella gruppen kringgick. Detta var avgörande för att kunna bedöma om beloppet översteg den miniminivå som krävs enligt österrikisk lag för att kunna auktorisera övervakningen.

Tack vare denna insats kunde den övervakning som begärdes genomföras framgångsrikt.

1.2 Samordningsmöten

Samordningsmöten organiseras för att främja och möjliggöra det rättsliga samarbetet och samordningen vid komplexa gränsöverskridande ärenden. Vid samordningsmötena deltar medlemsstaternas behöriga rättsliga och brottsbekämpande myndigheter, som genomför utredningar och åtal på nationell nivå. Simultantolkning tillhandahålls, så att deltagarna kan kommunicera direkt i rättsliga och praktiska frågor. Representanter från tredjeländer eller tjänstemän från samordningspartner som Europol och OLAF eller internationella organisationer som INTERPOL kan bjudas in. Användningen av de videokonferensfaciliteter som Eurojust kan tillhandahålla har också ökat.

Samordningsmöten är ett operativt verktyg som används ofta. Eurojust anordnar i genomsnitt minst ett samordningsmöte per arbetsdag, totalt 302 möten under 2017, varav 24 hölls på annat håll än på Eurojusts kontor, antingen i en medlemsstat eller i ett tredjeland (Schweiz).

Ärendena omfattade i stort sett alla brottsområden inom grov organiserad gränsöverskridande brottslighet, där penningtvätt, svindleri och bedrägeri, människohandel och narkotikahandel var de vanligaste brottstyperna. Dessa 302 samordningsmöten tog upp 376 ärenden, vilket innebär att det ibland hände att ett samordningsmöte tog upp två eller flera sammanlänkade ärenden. Antalet samordningsmöten ökade med 25 procent. Denna omfattande ökning visar på att utredare och åklagare i medlemsstaterna allt oftare begär bistånd av Eurojust, i synnerhet i komplexa ärenden. Under planeringen av ett samordningsmöte kan Eurojust till exempel analysera hur långt utredningarna har kommit i alla de berörda medlemsstaterna och kartlägga rättsliga hinder och problem, inklusive eventuella kopplingar till andra länder. Under mötet leder Eurojust diskussionerna och ger råd och expertuttalanden om användningen av rättsliga samordningsinstrument, om det vore lämpligt eller inte att skapa en JIT, och om hur man kan ta itu med ärendet gemensamt.

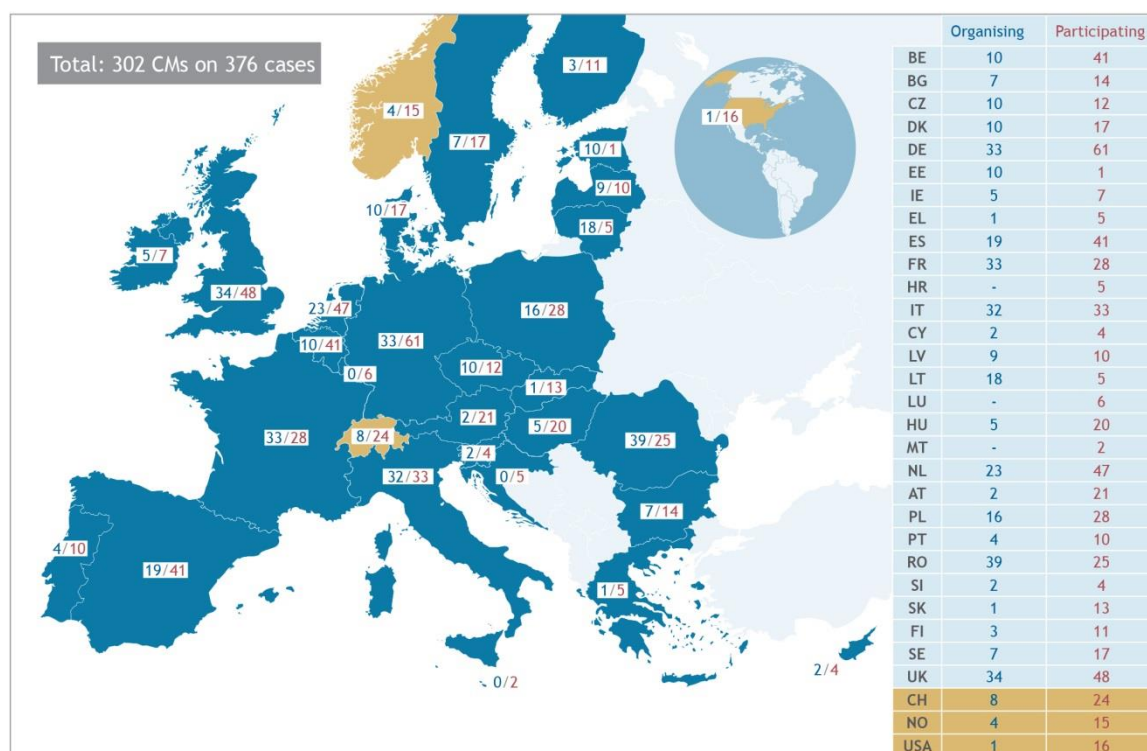
Under ett samordningsmöte diskuteras konkreta arrangemang och man enas bland annat om följande:

- Informationsutbyte om de rättsliga förfarandenas aktuella status.
- Utbyte av bevis inom ramen för framställningar om ömsesidig rättslig hjälp/europeiska utredningsorder.
- Utfärdandet och slutförandet av, och beslut om, rättsligt samarbete, inklusive gemensamma instrument, som europeiska arresteringsorder, utredningsorder, frysningar etc.
- Förebyggande och/eller lösning av behörighetskonflikter och liknande förfaranden, inklusive överförandet av rättsliga förfaranden.
- Att bilda JIT:ar och besluta hur dessa ska arbeta.
- En gemensam strategi och samordnade insatser (t.ex. samtidiga utredningsåtgärder i de berörda medlemsstaterna och rättsliga aspekter i samband med detta).

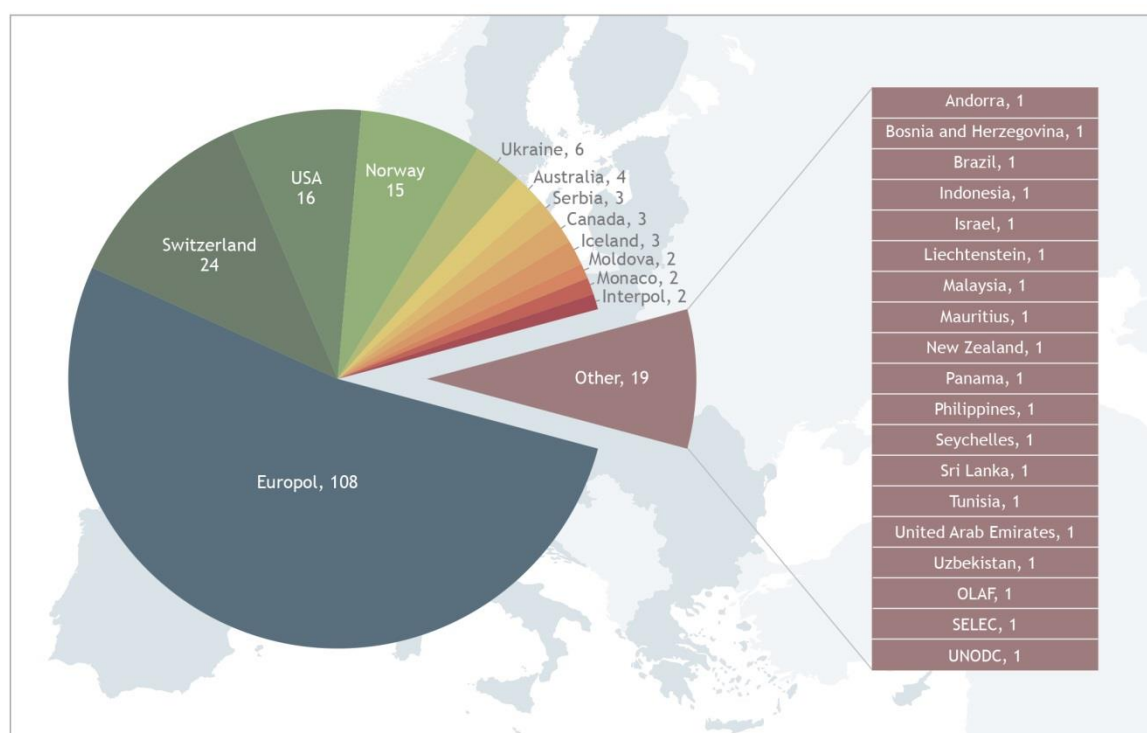
I april 2017 hölls ett samordningsmöte på Eurojust om utredningarna kring misstänkta kriminella aktiviteter i samband med advokatbyrån Mossack Fonseca, även känt som "Panamadokumentet". Detta ärende är ett tydligt exempel på de komplexa rättsliga frågor som Eurojust hanterar, inklusive det stora antalet berörda länder, samt det extra värde som samordningsmötena ger. Dessa möten främjar en ömsesidig förståelse och bygger upp förtroende, vilket är avgörande för ett fortsatt samarbete.

Representanter för de behöriga utredande myndigheterna i 14 medlemsstater, Norge och åklagarmyndigheten i Panama, dvs. totalt 69 deltagare, träffades på Eurojust för att utbyta information om de olika pågående utredningarna. Eurojust lyckades på ett framgångsrikt sätt föra samman alla dessa deltagare med myndigheterna i Panama, i en anda av samarbete, vilket ledde till en uppföljning på nationell nivå mellan flera medlemsstater och Panama. En viktig rättslig fråga som togs upp gällde en dom av Panamas högsta domstol om att dubbel straffbarhet är ett absolut villkor för internationellt samarbete. Eftersom skattesmitning inte är något brott i Panama (bara en förseelse) så kunde detta inte fungera som ett förbrott till penningtvätt i förhållande till Panama. Deltagarna utforskade därför alternativa brott som skulle kunna uppfylla kravet på dubbel straffbarhet, i synnerhet de brott som skulle kunna fungera som förbrott till penningtvätt.

Coordination meetings

Third States, cooperation partners and international organisations involved in coordination meetings

1.3 Samordningscentraler

Eurojust såg en avsevärd ökning i hur medlemsstaternas praktiker använde dess samordningscentraler, från 10 samordningscentraler under 2016 till 17 under 2017. De nya lokalerna gör att Eurojust kan erbjuda bättre tekniska kapaciteter, som svarar mot den ökade

efterfrågan. Ett särskilt operativt rum har gjorts i ordning för att säkerställa att deltagande myndigheter enkelt kan ta direktkontakt via Eurojust för att utbyta information under storskaliga multilaterala gemensamma insatser. Beroende på vilka speciella krav som ställs under ett ärende kan även externa deltagare få närvara vid samordningscentralerna på Eurojust.

Samordningscentralerna ger utmärkta resultat. I ett ärende utfärdades order om frysning av ett belopp som översteg 3 miljoner euro under en samordningscentral. Denna order gällde länder som inledningsvis inte hade förväntats delta, men ordern kunde ändå utfärdas eftersom Eurojust omedelbart kunde engagera de berörda nationella deskarna.

Antalet organiserande länder mer än fördubblades och för första gången organiserades en samordningscentral för att bistå samordnade insatser på initiativ av den schweiziske sambandsåklagare som är stationerad hos Eurojust. Europol deltog under sju samordningscentraler. Vid fem av dessa deltog även tredjeländer, som Island, Kanada och San Marino. De vanligaste brottstyper som togs upp var narkotikarelaterade brott och ekonomisk brottslighet. Fem av samordningscentralerna arbetade med ärenden som det bildats en JIT för.

Eurojusts bistånd under en samordningscentral kring ett ärende gällande punktskattebedrägeri

En organiserad kriminell grupp som var inblandad i gränsöverskridande smuggling av alkoholprodukter upptäcktes av de italienska myndigheterna. Den organiserade kriminella gruppen använde sig av en komplex bedrägeristrategi för att slippa betala den punktskatt som ska betalas för alkoholhaltiga drycker. Olika tullager inom EU användes för att fiktivt flytta varorna till icke-EU-länder, så att man slapp betala punktskatten (falsk export). I stället såldes varorna illegalt i Italien och i andra medlemsstater, vilket gav den organiserade kriminella gruppen enorma vinster.

Ärendet remitterades till Eurojust av den behöriga italienska åklagarkammaren, som begärde assistans vid verkställandet av flera framställningar om ömsesidig rättslig hjälp till de berörda medlemsstaterna (totalt 12) och Schweiz.

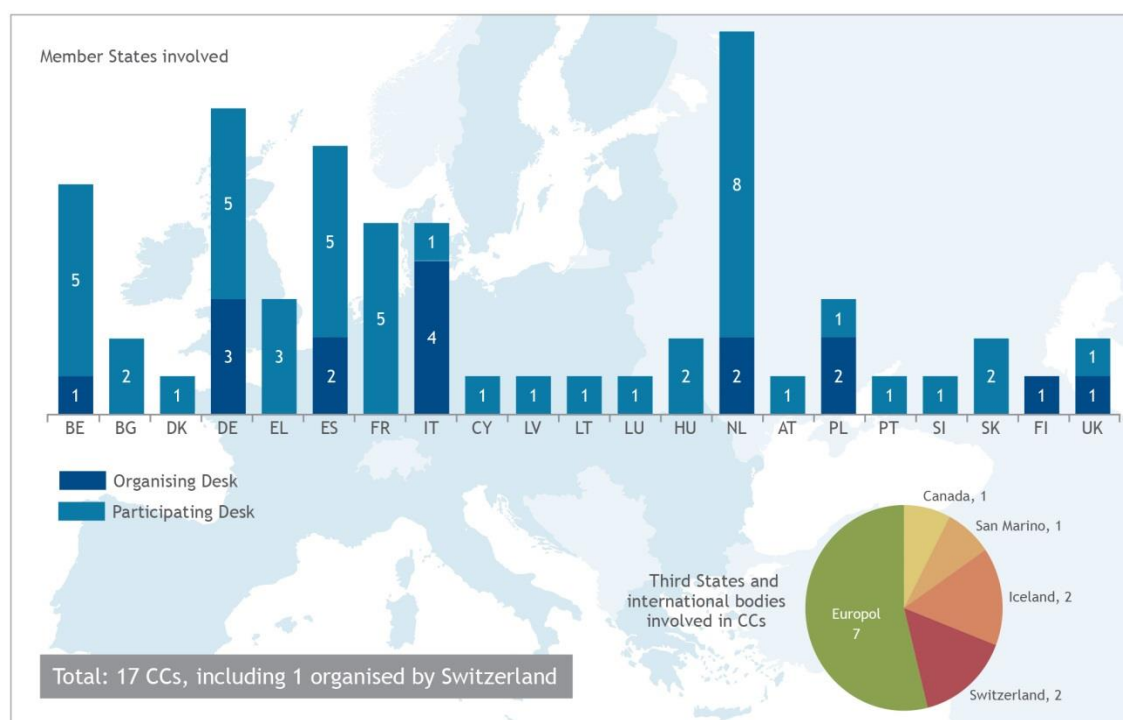
Ett nivå II-möte hölls i juni för att presentera de senaste resultaten av den italienska utredningen och dess gränsöverskridande kopplingar, samt för att identifiera vad som fortfarande måste lösas för att framställningarna om ömsesidig rättslig hjälp skulle kunna verkställas under en gemensam insatsdag. Under mötet fattades beslut om att den gemensamma insatsen skulle backas upp av en samordningscentral på Eurojust. Representanter från de italienska nationella myndigheterna och de berörda nationella deskarna på Eurojust, samt den schweiziske sambandsåklagaren, deltog i samordningscentralen. Framställningarna om ömsesidig rättslig hjälp omformulerades på grund av ny information och rannsaksorder utfärdades i realtid, vilket var avgörande för att de begärda åtgärderna skulle kunna genomföras framgångsrikt. Detta ledde till att husrannsakingar kunde genomföras på flera platser och dokumentation och kommunikationsuppgifter kunde beslagtas. Denna insatsdag hjälpte de italienska myndigheterna att komma längre med sin utredning och att klargöra den organiserade kriminella gruppens aktiviteter.

Ärendet hade inte avslutats under år 2017.

Wolfgang Merz, en av de tyska externa deltagarna i samordningscentralen i momsbedrägeriärendet Middleman/Vertigo V, sade följande om framgångarna med samordningscentralen på Eurojust:

"Vi skulle vilja tacka Eurojust för det utmärkta samarbetet och för deras bistånd genom denna samordningscentral. Vi hade hela tiden positiva erfarenheter då vi arbetade med detta ärende tillsammans med Eurojust och vi kommer gärna tillbaka till andra samordningscentraler. Trots att vi ännu inte har hela översikten så kan vi ändå säga att insatsdagen var mycket framgångsrik genom att vi lyckades beslagta stora mängder bevis, framför allt kopplat till vår huvudmisstänkte. Vi antar att vår utredning kommer att utökas avsevärt, så vi kommer förmodligen att kontakta Eurojust även i framtiden."

Coordination centres

1.4 Eurojust och gemensamma utredningsgrupper

Eurojusts ärenden visar att JIT:ar allt oftare betraktas som ett effektivt samarbetsredskap i gränsöverskridande ärenden, med 200 JIT:ar som stöttas av Eurojust, vilket innebär en ökning med 35 procent jämfört med 2016 (med 148 stöttade JIT:ar), varav 87 nybildade.

Antalet nybildade JIT:ar där tredjeländer deltog ökade också avsevärt (11 under 2017 och 3 under 2016). I 10 JIT:ar som hade bildats under tidigare år, där tredjeländer deltog, fortsatte arbetet under 2017. På det 13:e årsmötet för JIT-experterna rapporterade praktiker som jobbat med JIT:ar som omfattade tredjeländer att även om arbetet i sådana JIT:ar kanske krävde särskilda resurser eller avvek från den vanliga praxisen inom EU, så är verktyget tillräckligt flexibelt för att tillåta praktiska anpassningar och ändå fungera effektivt.

Vad gäller de brottstyper som de nybildade JIT:arna arbetade med så märktes en avsevärd ökning av JIT:ar som arbetade med terrorism (8 under 2017 och 1 under 2016), svindleri och

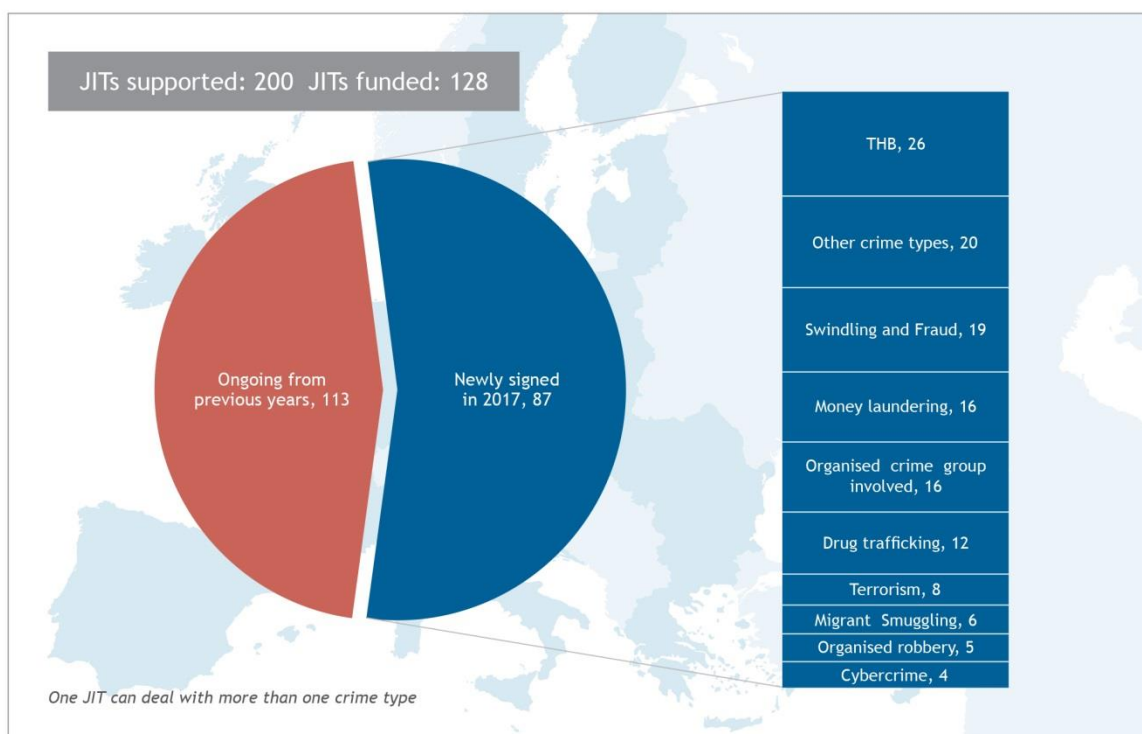
bedrägeri (19 under 2017 och 9 under 2016) och människohandel (26 under 2017 och 19 under 2016).

I ett ärende med grovt bedrägeri och förskingring (PIF-brott) för vilket en JIT bildades i december 2016, med deltagande av Italien och Belgien, kunde Eurojust se till att utöka JIT:en med OLAF, som också deltog. Eurojust föreslog en förenklad bilaga till JIT-avtalet som täckte OLAFs deltagande, och detta undertecknades av OLAFs generaldirektör i februari 2017.

Eurojust bistod medlemsstaterna med bildandet, det löpande arbetet, finansieringen och utvärderingen av JIT:arna. Användningen av det [Uppdaterade JIT-modellavtalet](#) (som omfattar att JIT:ar kan utökas med tredjeländer) marknadsfördes av Eurojust som en grund för förhandlingar och bidrog till att JIT:ar snabbt kunde bildas.

Under 2017 bidrog Eurojust till JIT-nätverkets sekretariats projekt kring utvärderingen av JIT:ar. Huvudresultaten om Eurojusts erfarenhet av JIT:ar finns nedan under "Fokus för året: Utvärdering av JIT:ar". Inom ramen för projektet visade det sig att JIT-ärenden som ledde till en rättslig uppföljning resulterade i effektiva domar. Bevis som kommit fram genom en JIT ifrågasattes sällan och i de flesta av de analyserade ärendena förklarades det vara tillåtligt.

JITs supported by Eurojust, including the main crime types

Country participation in JITs

Samordnade JIT:ar

En organiserad kriminell grupp som var aktiv i Slivenregionen i Bulgarien kunde upplösas efter att Eurojust samordnat fem utredningar kring människohandel, där bulgariska kvinnor smugglades till Nederländerna och Belgien och utnyttjades sexuellt. Dessutom sysslade gruppen med penningtvätt. Eurojust bistod vid samordningen av två separata internationella operationer, Palma och Leerdam, och vid bildandet av två JIT:ar. JIT:arna fick medel genom Eurojust, med ett belopp som uppgick till ungefär 90 000 euro.

Operation Palma drogs igång av de nederländska myndigheterna år 2013, och där utreddes människohandel som ägt rum mellan 2003 och 2010, samt även penningtvätt och andra brott kopplade till sexuellt utnyttjande. Operation Leerdam drogs igång av de bulgariska myndigheterna i november 2015, när de begärde bistånd av Eurojust inom en annan pågående nederländsk utredning om människohandel av bulgariska kvinnor till Nederländerna och Belgien.

Eurojust var avgörande för att kunna hitta kopplingar mellan de utredningar som de bulgariska och nederländska myndigheterna utförde inom ramen för operationerna Palma och Leerdam, och en annan pågående utredning som utfördes i Belgien och som omfattade sexuellt utnyttjande av bulgariska brottsoffer i Antwerpen och Bryssel.

Efter ett samordningsmöte hos Eurojust bildade Bulgarien och Nederländerna en JIT för Operation Palma. Eurojust organiserade dessutom ett samordningsmöte där åklagare, utredare och poliser från Belgien, Bulgarien och Nederländerna, som ansvarade för de fem sammankopplade utredningarna, samlades för första gången för att diskutera och enas om ett samordnat tillvägagångssätt för att upplösa den organiserade kriminella gruppen. Tjugofem

personer deltog under mötet, däribland tjänstemän från Europol. Till följd av detta samordningsmöte bildade Belgien, Bulgarien och Nederländerna ännu en JIT för Operation Leerdam för att klargöra och genomföra en gemensam strategi för ärendet och säkerställa att insatserna i ett ärende inte skulle störa utredningarna i det andra ärendet.

Inom ramen för JIT:en Operation Leerdam genomfördes utredningsaktiviteter i Bulgarien, där JIT-medlemmar från Nederländerna närvarade. Inom ramen för JIT:en Operation Palma genomfördes samordnade operationer i Bulgarien, Tyskland och Nederländerna. För första gången möjliggjorde Eurojust att två separata JIT:ar kunde samordnas. Tack vare Eurojusts aktiva engagemang kunde kopplingarna mellan alla de fem nationella utredningar som utfördes i Bulgarien, Nederländerna och Belgien etableras, och utredningarnas aktiviteter kunde planeras på ett bra sätt. Detta ledde till en mycket lyckad, samordnad operation, som kunde upplösa den organiserade kriminella gruppen.

Eurojusts ekonomiska stöd till JIT-operationer

Ofta är det ekonomiska stödet till en JIT nyckeln till dess framgångar. Det ökade antalet JIT:ar återspeglas genom en ökning på 40,5 procent av antalet ansökningar om ekonomiskt stöd som kom in till Eurojust under det gångna året. Totalt fick vi in 253 ansökningar för rundorna 1–8 under 2017 (180 ansökningar under 2016). Antalet JIT:ar som fick ekonomiskt stöd ökade med 42 procent, så att totalt 128 JIT:ar fick stöd (90 JIT:

ar fick stöd under 2016). Den absoluta majoriteten (85 procent) av JIT:arna som stöttas inom Eurojusts arbete ansöker också om och får ekonomiskt stöd. Önskemålen om medel till JIT:ar, för att stötta pågående operativt arbete inom medlemsstaterna, med syfte att utreda och lagföra allvarliga gränsöverskridande brott, har kontinuerligt ökat sedan 2014. Denna trend återspeglar att JIT:ar allt oftare införlivas i medlemsstaternas åtalsstrategier. Under 2016 ökade budgeten för stöd till JIT:ar från 500 000 euro till 1 000 000 euro. Som ett direkt svar på den ökade efterfrågan från medlemsstaterna beviljade Europeiska kommissionen mer medel till JIT:arna under 2017, vilket ledde till att Eurojust kunde dela ut medel till fler stödmottagande JIT:ar än under 2016 (totalt 1,3 miljoner euro; 128 ansökningar om medel). Följande tredjeländer deltog i JIT:ar för vilka man ansökte om medel: Norge (7), Serbien (5), Schweiz (4), Moldavien (4), Ukraina (4), Malaysia (3), Australien (3), Albanien (2) och Bosnien och Hercegovina (1).

Eurojust förberedde lanseringen av ett nytt IT-verktyg, som ska leda till en ökad effektivitet vid hanteringen av JIT-medel. JIT-portalen, som finns tillgänglig från januari 2018, kommer inte bara att göra det enklare för de nationella myndigheterna att på ett säkert sätt lämna in ansökningar online, utan även att förbättra databearbetningen hos Eurojust. För att hjälpa JIT-praktikerna i navigeringen genom finansieringsprocessen finns nu [en informationsgrafik och en finansieringsguide för JIT:ar](#) tillgänglig.

EUROJUST Coordinated Operations 2017

Kapitel 2 Eurojusts ärenden

Inledning

Eurojust spelar en avgörande roll för att möjliggöra ett multilateralt rättsligt samarbete, samordna och utbyta information i ärenden som handlar om grov gränsöverskridande kriminalitet. Eurojusts operativa bistånd omfattar analyser av rättsliga frågor och praktiska svårigheter som härrör från dess ärenden, utveckling av bästa praxis, samarbete med EU-partner och tredjeländer och ett intensivt samarbete med nätverk av specialiserade rättsliga experter.

Antalet ärenden som nationella myndigheter remitterade till Eurojust för att få hjälp ökade från 2 306 ärenden under 2016 till 2 550 ärenden under 2017, en ökning med 10,6 procent. De vanligaste brottstyperna var bedrägerier, narkotikahandel och penningtvätt. Eurojust registrerade dessutom 13 operativa teman, varav sex var kopplade till terrorism. Dessa teman handlade om att en nationell myndighet eller en nationell desk skickade en begäran om att samla in bakgrundsinformation eller rekommendationer från alla medlemsstater, vilket skulle kunna vara relevant eller påverka operativa frågor.

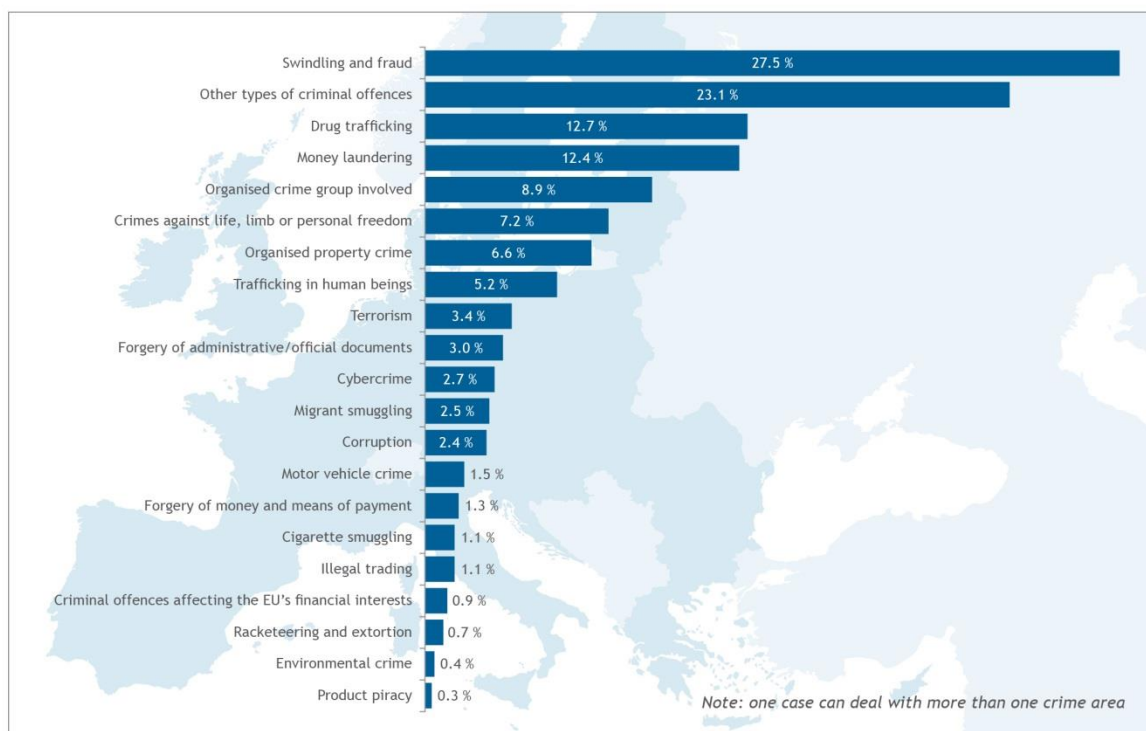

Ökningen av antalet ärenden som handlade om grov organiserad brottslighet framhäver behovet av ett effektivt arbetssätt från flera byråer vid gränsöverskridande ärenden, i synnerhet genom informationsutbyte och ömsesidigt engagemang, samt ett nära samarbete med tredjeländer (se Kapitel 4). Sambandsåklagarna registrerade 148 ärenden. Eurojust fortsätter att bygga broar mellan Eurojust och Europol genom sin avdelade nationella expert på databrott, stationerad hos EC3, och den nyutsedda representanten hos ECTC. Eurojust bidrog till utkastet till SOCTA samt till avsnittet med titeln "Convictions and Penalties" (Fällande domar och straff) och den relevanta statistiska bilagan till TE-SAT-rapporten. Eurojust fortsatte sitt arbete inom ramen för policycykeln 2013–2017 och deltog vid EMPACT-möten för att öka det rättsliga stödet till de berörda operativa åtgärdsplanerna (OAP). Inom ramen för policycykeln 2018–2021 deltog Eurojust i arbetet med att ta fram de fleråriga strategiplanerna och OAP för 2018.

Eurojusts operativa fokus ligger i linje med prioriteringarna i de europeiska agendorna om säkerhet och migration. Eurojust bidrar till implementeringen av EU-agendorna och har intensifierat sina aktiviteter, främst i bekämpningen av terrorism, databrott, människosmuggling och människohandel.

Brottstyp	Ärenden			Samordningsmöten			JIT:ar		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Terrorism	41	67	87	15	18	14	3	4	12
Databrott	62	60	70	19	13	9	11	8	7
Människosmuggling	60	65	64	20	12	15	9	11	14
Människohandel	79	93	132	32	33	57	21	32	51
Bedrägerier	647	654	700	76	44	75	34	35	45
Korruption	90	74	61	10	15	15	4	2	4
Narkotikahandel	274	254	324	57	41	40	25	24	28
Mobil organiserad kriminell grupp	201	199	208	21	19	14	13	12	12
Brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen	69	41	61	11	11	14	5	5	6
Penningtvätt	283	295	315	55	67	85	30	35	45
Miljöbrott	5	6	9	1	0	3	0	0	2

Eurojust casework in crime areas

[Eurojust-OLAF-broschyren](#) är ett praktiskt dokument som klargör Eurojusts och OLAFs kompletterande roller, och som uppmanar de nationella myndigheterna att överväga att engagera båda organen när detta är lämpligt. Eftersom det inte finns någon mekanism som styr de nationella myndigheterna mot att kontakta Eurojust efter en OLAF-rekommendation om åtal eller rättslig uppföljning, så ger broschyren både de nationella myndigheterna och de praktiker som arbetar hos Eurojust och OLAF riktlinjer om när det är befogat att engagera den andra organisationen, i synnerhet vid den rättsliga uppföljningen av OLAF-rekommendationer till de nationella myndigheterna.

2.1 Terrorism

Ärenden Antalet terrorismärenden som de nationella myndigheterna remitterade till Eurojust fortsatte att öka – från 14 ärenden under 2014, 41 ärenden under 2015, 67 ärenden under 2016, till 87 ärenden under 2017. Dessutom registrerade den schweiziska sambandsåklagaren ett terrorismärende. De oftast anmodande medlemsstaterna var Italien, Spanien, Tyskland och Frankrike. De oftast anmodade medlemsstaterna var Tyskland, Frankrike och Belgien.

Eurojust fortsatte att ge bistånd till utredningarna om terroristattacker som skett nyligen i Europa, som de på Thalyståget, och i Paris, Bryssel, Ansbach, Nice, Berlin, Stockholm, Barcelona och Åbo, samt även andra fall av gränsöverskridande terroristaktiviteter, inklusive rekrytering, finansiering och propaganda i terroristsyfte. Ökningen av antalet ärenden kombineras med en ökad komplexitet hos de frågor som tas upp och behovet av ett snabbt och effektivt multilateralt samarbete. Dessa ärenden visar tydligt det ökade behovet av ett gemensamt och samordnat tillvägagångssätt mellan de rättsliga myndigheterna. Medlemsstaterna kontaktade allt oftare Eurojust för att få bistånd, till exempel för att utbyta information och bevis, för att påskynda verkställandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och begäran om utlämning, europeiska arresteringsorder och utredningsorder, samt för att bilda JIT:ar.

Eurojust organiserade 14 samordningsmöten om terrorismärenden. Vid två av dessa samordningsmöten deltog representanter från tredjeländer, nämligen Australien, Kanada, Indonesien, Malaysia, Nya Zeeland, Filippinerna, Schweiz, Tunisien, Ukraina och USA. Eurojust organiserade också en samordningscentral med fokus på en transnationell organiserad kriminell grupp som sysslade med människosmuggling och förfalskning av administrativa dokument. Dokument som förfalskats av denna organiserade kriminella grupp användes också av ett avancerat nätverk, som upplöstes 2014, för rekrytering, facilitering och finansiering av utländska terroriststridande.

Dessutom deltog Eurojust i ett ökande antal JIT:ar i terrorismärenden (12 JIT:ar, varav 8 nybildade). JIT är en effektiv plattform för direkt utbyte av information och bevis i bilaterala och multilaterala terrorismärenden.

Tredjeländer deltog i tre av JIT:arna: en med Schweiz, en med Ukraina och en med Australien, Ukraina och Malaysia.

Den JIT som bildades med deltagande av Nederländerna, Belgien, Ukraina, Australien och Malaysia med anledning av flygkraschen med MH17 den 17 juli 2014 nådde ännu en viktig milstolpe år 2017. Eurojust var värd för ett samordningsmöte under vilket man, efter långa diskussioner mellan de behöriga myndigheterna från dessa länder, övervägde möjliga steg mot en form av åtalssystem. De deltagande länderna beslutade senare gemensamt att åtalet mot dem som låg bakom nedskjutningen av MH17 ska ske i Nederländerna och bekräftade att de kommer att fortsätta sitt nära samarbete. Eurojust fortsätter att vara en nära partner som hjälper till att möjliggöra detta samarbete.

Terroristattacker i Paris

Det omfattande operativa stöd som Eurojust kan ge medlemsstaterna i terrorismärenden kan nog bäst illustreras genom efterdyningarna efter terroristattacker i Paris och Saint-Denis den 13 november 2015.

Den franska nationella desken hos Eurojust inledde ett ärende med 13 medlemsstater och USA den 26 november 2015 och såg sedan till att möjliggöra överföringen och verkställandet av flera framställningar om ömsesidig rättslig hjälp. I december 2015 gick både Eurojust och Europol med i den JIT som Frankrike och Belgien bildade kort efter attackerna. Allt eftersom utredningarna i Frankrike och andra medlemsstater fortskred och behovet av samordning ökade, organiserade den franska nationella desken fem samordningsmöten mellan januari 2016 och februari 2017, ett i Salzburg, två i Paris och två i Haag.

Samordningsmöten är Eurojusts viktigaste operativa verktyg i terrorismärenden, eftersom de rättsliga myndigheterna och utredarna från alla de berörda medlemsstaterna sammanförs. I det här ärendet var den samordning som stöttades av Eurojust avgörande för att hitta några möjliga kopplingar mellan utredningarna av attackerna i Paris och attackerna på Thalyståget i augusti 2015. Tack vare detta kunde två misstänkta gripas i Österrike och en misstänkt som satt frihetsberövad i Tyskland kunde överlämnas till de franska myndigheterna.

Terroristattacken på julmarknaden i Berlin

Den 19 december 2016 körde en lastbil med berått mod in på julmarknaden i Berlin, berövade 12 personer livet, och skadade över 70 personer. Ett av dödsoffren var lastbilens ursprungliga förare, som hittades ihjälskjuten i lastbilen. Gärningsmannen var en tunisisk medborgare, som inspirerats av IS' propaganda. Fyra dagar efter attacken dödades han vid en skottlossning med polisen, nära Milano i Italien. Händelsen klassificerades som en terroristattack.

Ett ärende relaterat till den tyska utredningen av attacken, utförd av den federala åklagarkammaren, registrerades hos Eurojust. Den tyska nationella desken engagerades inom några timmar efter attacken, och allt eftersom ärendet utvecklades ökade Eurojusts medverkan. Ett parallellt ärende rörande skottlossningen med den italienska polisen registrerades av den italienska nationella desken. Eurojust var avgörande för att kunna möjliggöra ett korrekt och snabbt informationsutbyte på rättslig nivå. Dessutom hade Eurojust tillgång till sitt nätverk av nationella kontaktpersoner för terrorismfrågor.

I mars 2017 hölls ett samordningsmöte på Eurojust, som organiserades gemensamt av de tyska och italienska deskarna, med deltagande av de utredande myndigheterna från olika medlemsstater och tredjeländer. Syftet med mötet var att utbyta information om brottsoffrens status och om vittnen i de olika länderna och om resultatet av utredningarna om gärningsmannens resrutt och var han hade vistats under perioden mellan den 19 och den 23 december 2016. Deltagarna diskuterade sina respektive nationella utredningar och enades om att fortsätta samarbetet både direkt och via Eurojust.

Rådets beslut 2005/671/RIF Informationen om utredningar, åtal och fällande domar gällande terroristbrott som delgjorts till Eurojust, i enlighet med rådets beslut 2005/671/RIF, ökade avsevärt. Eurojust informerades om 394 utredningar och åtal och om 569 fällande domar eller frikännanden för terroristbrott. Denna information, tillsammans med den information som delgjorts till Eurojust enligt artikel 13 i Eurojustbeslutet, gör att Eurojust kan hitta möjliga kopplingar mellan olika terrorismärenden och mellan terrorism och organiserad brottslighet.

Samarbete med Europol Eurojust fortsatte att förstärka sitt samarbete med Europol genom att engagera dem i ett antal ärenden och genom att bidra till deras analysprojekt om terrorismbekämpning, Hydra och Travellers. Synergierna mellan Eurojust och Europol inom

terrorismbekämpning utökades genom rekryteringen av en avdelad nationell expert, specialiserad på terrorismbekämpning, med uppgift att underlätta informationsutbytet mellan Eurojust och ECTC. Arbetsuppgifterna omfattar att främja en tidig juridisk uppföljning av ECTC:s aktiviteter och användningen av Eurojusts samordningsredskap.

Utländska terroriststridande Eurojust fortsatte att fokusera sitt strategiska arbete på utvecklingen av den straffrättsliga responsen på utländska terroriststridande. I december lade Eurojust fram sin femte rapport *Foreign Terrorist Fighters: Eurojust's views on the Phenomenon and the Criminal Justice Response* (Utländska terroriststridande: Eurojusts åsikter om fenomenet och den straffrättsliga responsen) till RIF-rådet. Rapporten, säkerhetsklassad som EU RESTRICTED, delgavs till praktiker och politiskt ansvariga inom EU och på nationell nivå för att öka medvetandet om utmaningar och bästa praxis, och för att hjälpa till att bygga upp solida åtal i ärendena. Rapporten presenterade Eurojusts senaste erfarenheter av att samordna utredningar och åtal kring utländska terroriststridande, samt utmaningarna med och lärdomar av utredningar och åtal som rapporterats till Eurojust. Dessutom framhäver rapporten de preliminära iakttagelserna kring huvudfrågorna om användningen av information från slagfältet som bevis i brottmål, med anledning av svårigheten att få tillgång till denna eller att kunna bevisa att den erhållits på ett lagenligt sätt. Rapporten betonar att den information som samlats in på slagfälten i Syrien och Irak får användas i vissa jurisdiktioner, både för terroristbrott och folkrättsbrott, och uppmärksammar de möjliga kopplingarna mellan dessa brott. Rapporten drar slutsatsen att man närmare måste utforska möjliga vägar för att erhålla och dela information från slagfälten så att de får bevisvärde. I nära samarbete med Eurojusts nationella kontaktpersoner för terrorismfrågor och Nätverket mot folkmord har Eurojust börjat kartlägga bästa praxis och utmaningarna då information som samlats in av militären i zoner med väpnade konflikter används som bevis i brottmål rörande terrorism och/eller krigsbrott och/eller som grund för att inleda brottsutredningar eller åtal.

Nationella kontaktpersoner för terrorismfrågor Vid det årliga mötet för Eurojusts nationella kontaktpersoner för terrorismfrågor närvarade även experter på terrorismbekämpning från Norge, Schweiz och USA, EU:s samordnare för kampen mot terrorism, chefen för ECTC och en representant från Frontex. Diskussionerna fokuserade på att utforska möjligheter till att utöka den rättsliga responsen och samarbetet efter terroristattacker, dela med sig av bästa praxis för hanteringen av offren omedelbart efter terroristattacker och avradikaliseringen av terroristmisstänkta. Deltagarna diskuterade utmaningar vid åtal och domar mot utländska terroriststridande gällande terroristbrott och/eller krigsbrott, samt utmaningarna vid insamling av sådan information från slagfälten som skulle kunna användas som bevis i brottmål om terrorism och/eller krigsbrott.

Uppsökande arbete De rättsliga aspekternas avgörande vikt vid bekämpningen av terrorism framhövdes av Eurojust, bland annat vid möten med Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter och under Eurojusts besök hos Europaparlamentets särskilda utskott för terrorismfrågor i december. Diskussionerna fokuserade på vilket extra värde Eurojust ger genom stödet till pågående utredningar och åtal och genom att främja samordningen och informationsutbytet. Eurojust uttryckte sin oro över omarbetningen av förordning 45/2001, i synnerhet det senaste förslaget om att tillämpa förordningen på operativa data som bearbetats av Eurojust, och pläderade för en gemensam regim som ska tillämpas för Eurojust, Europol och EPPO.

Utökade möjligheter till rättsligt samarbete (både på operativ och strategisk nivå) i kampen mot terrorism är en av huvudprioriteringarna vid Eurojusts kontakter med tredjeländer. I detta syfte, och för att förstärka det ömsesidiga förtroendet och utforska vägarna till framtida samarbete, tog Eurojust emot ett antal besök av experter på terrorismbekämpning och rättslig samordning från tredjeländer, som Tunisien, Taiwan och Arabförbundet.

Radikalisering Inom området radikaliserings som leder till våldsam extremism och terrorism fortsatte Eurojust att övervaka och analysera terrorismrelaterade fällande domar, inklusive alternativ till fängelsestraff som används av medlemsstaternas domstolar. Eurojust rapporterade regelbundet i sina övervakningsrapporter om de typer av straff som domare utdömt i terrorismärenden (fängelsestraff eller icke-frihetsberövande) och, om lämpligt, om skyldigheterna i samband med detta för att säkerställa en balans mellan reintegrering och avradikalisering av de dömda och den allmänna säkerheten.

Eurojusts femte rapport om utländska terroriststridande presenterar också erfarenheter och bästa praxis inom den straffrättsliga responsen på radikaliserings. Eurojust bidrog till diskussionerna och aktiviteterna inom den nybildade högnivågruppen av experter på radikaliserings (HLCEG-R), i synnerhet vad gäller att identifiera prioriteringar och konkreta förslag till insatser på EU- och medlemsstatsnivå, gällande frågor om fängelsestraff och skyddstillsyn, rehabilitering och reintegrering. På förslag av Eurojust var en av de rekommendationer som antogs av HLCEG-R det förbättrade tillhandahållandet av information till Eurojust om utredningar, åtal och fällande domar i terroristbrott, så att Eurojust kan övervaka användningen av alternativ till åtal och fängelsestraff, vilket begärdes i rådets slutsatser från november 2015, och på så sätt kunna bidra till utvecklingen av en straffrättspolitik om utländska terroriststridande och radikaliserings.

Övervakningsrapport om terrorismdomar (TCM) Eurojust publicerade tre TCM under 2017, grundade på information från öppna källor och information som de nationella myndigheterna tillhandahållit i enlighet med rådets beslut 2005/671/RIF. TCM ger en översikt över terrorismrelaterade fällande domar och frikännanden i hela Europeiska unionen, samt rättsliga uppdateringar och analyser av relevanta domar. De analytiska kapitlen i utgåvorna från 2017 innehåller analyser av domar meddelade av tyska, italienska och nederländska domstolar. Två av domarna rörde återvändare från Syrien och ytterligare en handlade om en grupp som åtalats för att ha hyllat och aktivt försökt rekrytera jihadistkrigare. En utgåva innehåller en sammanfattning av direktiv (EU) 2017/541 om bekämpande av terrorism, vilket antogs i mars. En annan utgåva innehåller ett urval av FN:s säkerhetsråds resolutioner om kampen mot terrorism, vilka kan påverka EU:s och medlemsstaternas lagstiftning och politik.

Upplösningen av en grupp som ägnat sig åt IS-propaganda

De spanska myndigheterna begärde akut bistånd av Eurojust för en utredning av en grupp som misstänktes för att producera audiovisuellt material, som skulle distribueras online, med IS-propaganda och uppmaningar till att begå terroristbrott. Gruppen, som var aktiv i flera medlemsstater, var även misstänkt för att delta i rekryterings- och radikaliseringsaktiviteter.

För att kunna upplösa gruppen planerade de spanska myndigheterna en gemensam insatsdag, som skulle samordnas av Eurojust. Fem dagar innan den planerade gemensamma insatsen utfärdade den ansvarige domaren i detta syfte två europeiska arresteringsorder och två framställningar om rättslig hjälp, och begärde att flera husrannsakingar och beslag av relevant material skulle utföras i Tyskland och Storbritannien. Arresteringsorderna och

framställningarna om rättslig hjälp skulle verkställas på ett samtidigt och samordnat sätt under insatsdagen.

Under förberedelserna inför insatsdagen hade de spanska, tyska och brittiska nationella deskarna konstant kontakt med varandra, vilket möjliggjorde ett spontant informationsutbyte och en omedelbar överföring av kopior av framställningarna om rättslig hjälp och arresteringsorderna. De utbytte information om läget gällande översättningarna av de berörda dokumenten och om att arresteringsorderna skulle föras in i SIS, och samarbetade med SIRENE för att synkroniserat kunna aktivera de arresteringsorder som förts in i SIS.

De nationella deskarna gav rekommendationer till sina nationella myndigheter om bästa sättet att gå vidare på och de tillhandahöll ytterligare information och klargöranden, där det behövdes. Preliminära kontroller utfördes för att fastställa vilka myndigheter i Tyskland och Storbritannien som var behöriga att verkställa arresteringsorderna och husrannsakingarna, redan innan översättningarna av arresteringsorderna och framställningarna om rättslig hjälp fanns tillgängliga. Redan innan de fick in den engelskspråkiga versionen av arresteringsordern skickade den brittiska nationella desken vidare den spanskspråkiga versionen till de behöriga nationella myndigheterna för att påskynda auktoriseringen av arresteringsordern, vilket var ett krav för att den misstänkte skulle kunna anhållas i Birmingham. En fråga uppstod gällande tidpunkterna för husrannsakingarna, eftersom tysk lagstiftning förbjuder husrannsakingar nattetid (med andra ord husrannsakingar före kl. 03.00), så den anmodande myndigheten angav tiden för genomförandet till kl. 04.00.

De brådskande översättningarna av arresteringsorderna och framställningarna om rättslig hjälp till tyska och engelska (inom 24 timmar) skickades till de behöriga tyska och brittiska myndigheterna via Eurojusts nationella deskar. Inom ett par timmar efter mottagandet löstes de nödvändiga rättsliga och praktiska formaliteterna i Tyskland och Storbritannien, så att de åtgärder som krävdes kunde verkställas, och via de nationella deskarna på Eurojust kommunicerades möjliga framtida utmaningar till de spanska myndigheterna på grund av bristande information om det misstänkta brottet i arresteringsorderna. Dessutom utökades husrannsakan i Storbritannien så att den kunde omfatta ett fordon som inte hade nämnts i framställningen om rättslig hjälp. Den spanska nationella medlemmen samarbetade också nära med sambandsdomaren för Spanien i London, för att assistera de nationella myndigheterna.

Kl. 04.00 den 28 juni genomförde myndigheterna i Tyskland, Spanien och Storbritannien en lyckad operation som ledde till att sex misstänkta medlemmar av gruppen kunde gripas. Operationen samordnades av Eurojust och fick bistånd av en av Europols experter på terrorismbekämpning, som var utstationerad i Spanien. Spanska polismän deltog också på plats i Tyskland och Storbritannien under insatsdagen.

Eurojust fortsatte att samordna och möjliggöra samarbetet mellan de nationella myndigheterna efter insatsdagen. Kort efter att de misstänkta greps skickade de spanska myndigheterna kompletterande information till sina tyska och brittiska kollegor för att lösa utestående frågor på grund av att det saknades tillräckligt med information i de ursprungliga europeiska arresteringsorderna (i enlighet med kraven på specialitetsprinciper som krävdes för produktionen av de tre videofilmerna), vilket möjliggjorde att de verkställande myndigheterna kunde fatta beslut om överlämnanden. De respektive åklagarna fick den ytterligare information som krävdes för att kunna genomföra överlämnandena i enlighet med artikel 15.2 i rambeslutet

om en europeisk arresteringsorder. Detta ledde till att den person som gripits i Tyskland kunde överlämnas till de spanska myndigheterna.

Dessutom såg Eurojust till att man kunde identifiera och välja ut de relevanta föremål som beslagtogs i Tyskland under insatsdagen, vilka kunde fungera som bevis i det spanska brottmålet. De tyska och spanska nationella deskarna kunde också ge vissa klargöranden till den ledande åklagaren i Tyskland, så att den behöriga nationella domstolen kunde auktorisera att föremål som beslagtogs under husrannsakingarna kunde överföras. De beslagtagna föremålen levererades i enlighet med artikel 29 i rambeslutet om europeiska arresteringsorder.

Några månader efter insatsdagen var Eurojust värd för ett samordningsmöte där de deltagande nationella myndigheterna från Tyskland, Spanien och Storbritannien gav återkoppling om förberedelserna inför och verkställandet av insatsdagen. De diskuterade även det aktuella läget om de pågående brottmålen och möjligheterna till ett framtida samarbete. Under samordningsmötet lämnade de brittiska myndigheterna över material som beslagtogs under insatsdagen till Spanien. Den person som gripits i Storbritannien överlämnades till Spanien.

Eurojusts samordning och bistånd uppskattades högt av de spanska myndigheterna. Utan detta bistånd trodde de att det skulle ha varit omöjligt att genomföra en så pass komplex och samtidig multinationell operation, i synnerhet med tanke på den extremt korta förberedelsetiden. Eurojusts bistånd var också avgörande för uppföljningen av den framgångsrika insatsdagen och det fortsatta samarbetet mellan de berörda nationella myndigheterna.

[Eurojusts CBRNE-handbok](#)

[Eurojusts nyheter nr 15](#)

2.2 Databrott

Ärenden Databrottsutredningar kräver oundvikligen att brottsbekämpare och rättsliga myndigheter samarbetar och samordnar sina utredningsaktiviteter med myndigheter i olika jurisdiktioner. Eurojust gav stöd åt 70 ärenden, anordnade 9 samordningsmöten och 1 samordningscentral, samt gav bistånd åt 7 JIT:ar, varav fyra nybildade. De oftast anmodande medlemsstaterna var Rumänien, Tyskland och Nederländerna. De oftast anmodade medlemsstaterna var Storbritannien, Frankrike och Tyskland.

Ärendet NotPetya framhäver vikten av en omedelbar samordnad respons på storskaliga cyberattacker och därmed det extra värdet med en tidig inblandning av Eurojust och Europol.

Den 27 juni 2017 genomfördes en omfattande cyberattack, som påverkade datasystem över hela världen. Maskerad som utpressningsvirus spreds den destruktiva programvara som användes under attacken, kallad NotPetya, genom det infekterade datanätverket tillhörande en ukrainsk försäljare av programvara för redovisning. Till följd av attacken skadades IT-systemen hos flera företag på ett sätt som inte kunde repareras. Detta drabbade medelstora och stora företag i flera medlemsstater och många andra länder i världen. Endast genom ett snabbt ingripande, vilket bland annat omfattade att helt eller delvis blockera tillgången till nätverken, kunde IT-avdelningarna på de drabbade företagen förhindra att sabotageviruset NotPetya spreds vidare.

Inom några timmar efter attacken inledde de franska rättsliga myndigheterna en brottsutredning och begärde bistånd av Eurojust. Parallella utredningar inleddes i ett antal länder runtom i världen. För att samordna dessa ansträngningar hölls ett operativt möte på Europol i juli, och ett samordningsmöte hölls på Eurojust i september, med 10 medlemsstater och Ukraina. En JIT bildades i december för att säkerställa att man i tid skulle kunna samla in elektroniskt bevis och samordna utredningarna i de deltagande länderna, genom att överbrygga skillnaderna i de rättsliga ramverken.

Samarbete med Europol Eurojust samarbetade nära med sina viktigaste samarbetsorgan, i synnerhet genom Eurojusts avdelade nationella expert på databrott, stationerad hos EC3 (vilket främjade informationsutbytet och att de rättsliga myndigheterna kom med i ett tidigt skede), och även genom att bistå den gemensamma arbetsgruppen mot databrott (J-CAT). Eurojust och Europol uppdaterade sitt gemensamma dokument om vanliga utmaningar vid bekämpningen av databrott, vilket publicerades som EU dok. 7021/17.

Sedan 2016 har Eurojust stöttat de europeiska projekten mot penningkurirer (EMPACT), kallade EMMA I, II och III. Varje insats bestod av en operativ insatsvecka, följt av en vecka med mediakampanjer för att öka allmänhetens medvetande om penningkurirer. EMMA:s fokus har varierat med åren från att enbart identifiera penningkurirer till att identifiera de kriminella organisationer som rekryterat penningkurirerna, samt att förebygga ekonomiska förluster och att frysa och beslagta de illegala vinsterna. Eurojust assisterar vid samordningen av de nationella myndigheternas utredningar och ger råd om möjliga rättsliga hinder under gränsöverskridande utredningar och detaljerna kring det offentligt-privata samarbetet med bankbranschen. Resultatet av dessa samordnade aktiviteter i alla medlemsstater, hos europeiska bankförbundet, Europol och Eurojust visar att man kan uppnå mer när penningkurirerna angrips på en internationell nivå.

Samarbete med EJC Eurojust stöttar EJC (se Avsnitt 5.4), och samarbetar intensivt med detta nätverk genom att ta fram ett antal aktiviteter kring kryptering (se Avsnitt 3.1); datalagring (se Avsnitt 3.2); Darknetutredningar och e-bevisning.

Med hjälp av EJC utförde Eurojust två analyser av webbaserad brottslighet: en om effekterna av EU-domstolens domar om datalagring och en om medlemsstaternas möjligheter och erfarenheter av att genomföra onlineutredningar av Darknetbrottslighet. Resultatet av de preliminära analyserna av det sistnämnda användes som underlag vid den Darknetkonferens som Europol organiserade i oktober 2017, inom ramen för den operativa åtgärdsplanen mot skjutvapen.

Eurojusts experter och medlemmar av EJC deltog i möten om e-bevisning, som organiserats av Europeiska kommissionen, och de bidrog med kommentarer om Eurojusts ärenden och identifierade bästa praxis från medlemsstaterna.

EJC:s plenarmöten hos Eurojust utgör en plattform för att dela med sig av erfarenheter, expertis och bästa praxis mellan de viktigaste aktörerna i kampen mot databrott, nämligen representanter från de nationella myndigheterna, Eurojusts nationella deskar, observatörer från EC3, Europeiska unionens råd, Europeiska-kommissionen och chefen för EJC:s sekretariat. Darkwebärendet, som fick bistånd av Eurojust och EC3, presenterades under plenarmötet och det illustrerade de många tekniska och rättsliga utmaningar som finns i kampen mot kriminalitet på Darkweb. EJC betraktade det tillvägagångssätt som användes under

utredningen som bästa praxis, och det kunde fungera som en förebild för framtida avstängningar av liknande illegala marknadsplatser på Darkweb.

Cybercrime Judicial Monitor Eurojust publicerade sin tredje övervakningsrapport om databrott, CJM, som är ett rapporteringsredskap som ska stötta praktikerna under utredning och åtal av databrottsärenden. Rapporten ger en översikt över rättslig utveckling och analyser av rättspraxis inom databrott, webbaserad brottslighet och e-bevisning. Dessutom innehåller rapporten resultatet av konsekvensanalysen av EU-domstolens domar om datalagring. I flera medlemsstater har domstolarna redan övervägt giltigheten för nationella datalagringsregler. Hittills har dock ingen av dem ogiltigförklarat de nationella datalagringslagarna. CJM presenterar dessutom en preliminär analys av Eurojusts granskning av de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter under utredningar, samt de praktiska och rättsliga utmaningar som de ställs inför när de genomför utredningar på Darkweb. Gränsöverskridande samarbete och samordning under dessa utredningar är avgörande för att de ska bli framgångsrika, med tanke på hur pass många jurisdiktioner som är inblandade. JIT:ar har visat sig ha ett särskilt stort extra värde inom denna domän.

Uppsökande arbete Eurojust presenterade sitt arbete om databrott under flera utfrågningar med Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor. Under utfrågningen om sexuellt missbruk och utnyttjande av barn presenterade Eurojust sin analys av utnyttjande av barn online.

Operationer mot ett kriminellt nätverk på Usenet

I databrottsärenden är det avgörande att vara snabb. Med bara ett tryck på en knapp kan data tas bort eller flyttas från en jurisdiktion till en annan – inte bara inom EU, utan även till andra delar av världen.

I oktober 2017 tog den tyska nationella desken upp två sammanhängande ärenden hos Eurojust. Dessa ärenden omfattade allvarliga misstänkta brott mot den tyska immateriella äganderätten. Organiserade kriminella piratgrupper online misstänktes för att förvalta internetbaserade piratportaler som erbjöd olika former av material som var licensierat eller belagt med upphovsrätt, som tusentals filmer, programvaror och TV-program.

Även om reklamen för detta innehåll fanns öppet på Surface Web (inte Deep Web) på domäner som www.town.ag och www.usenetrevolution.info, så lagrades innehållet på ett så kallat Usenet. Ledarna för den organiserade kriminella gruppen misstänktes för att ha tjänat över 1 miljon euro på att sälja medlemskap till detta genom att ge tillgång till Usenet. Den skada som detta brott mot upphovsrätten lett till beräknas uppgå till 7,5 miljoner euro.

Servrarna för alla dessa aktiviteter drevs av olika företag med dotterbolag i Frankrike, Nederländerna, San Marino och Kanada. Dessutom fanns två av de 68 misstänkta i Schweiz och en av de huvudmisstänkta fanns i Spanien. En samordningscentral bildades för att bistå det rättsliga samarbetet mellan dessa länder, beslagta relevanta data och verkställa andra framställningar på ett adekvat och snabbt sätt.

Eftersom två tyska åklagarkammare ansvarade för utredningen och målen fanns både inom och utanför Tyskland, tog samordningscentralen hänsyn till att de olika insatser som begärdes behövde synkroniseras på korrekt sätt. Framställningar om samarbete med Frankrike och

Nederländerna lämnades in genom europeiska utredningsorder och till de andra länderna genom framställningar om rättslig hjälp. Trots att de flesta misstänkta befann sig i Tyskland så utfärdades även en europeisk arresteringsorder för den misstänkte i Spanien.

Avgörande för detta ärende var tidpunkterna för samarbetet, vad gällde beslagtagandet av data. Med tanke på åtalet var det avgörande att man kunde ta över de internetbaserade piratportalerna. Redan i ett tidigt skede informerades samordningscentralen om att de tyska myndigheterna hade lyckats beslagta lösenord som gav direkt åtkomst till de flesta av serverna. Eurojust kontaktade omedelbart alla berörda medlemsstater och begärde att de skulle skjuta upp sina operationer mot de relevanta värdföretagen.

Tidsschemat för åtgärderna ändrades flera gånger under insatsdagen så att man kunde ta hänsyn till de operativa behoven, som hela tiden ändrades. Eurojust ingrep smidigt under insatsdagen för att säkerställa en optimal synkronisering av aktiviteterna i de deltagande länderna. Två personer greps, 76 husrannsakingar genomfördes och flera webbplatser, serverar, datorer och elektroniskt bevis beslagtogs.

Denna stora mängd data fick man in genom att

- få åtkomst till och hämta data från internetservernarna med hjälp av öppna bärbara datorer eller lösenord som man hittade under husrannsakan hos de misstänkta i Tyskland,
- beslagta fler serverar, som enligt antagandena skulle finnas i värdföretagens lokaler i Frankrike och Kanada, och
- förverka dokument och omfattande information om transaktioner från företag i Spanien och Nederländerna.

Effekten av dessa åtgärder nådde längre än till de kriminella nätverken i detta ärende. Under insatsdagen gick andra piratwebbplatser på Usenet offline. Liknande organiserade kriminella grupper insåg förmodligen att en internationell rättslig insats hade utförts och de beslutade att stänga sina serverar i förebyggande syfte, för att undvika åtal.

2.3 Människosmuggling

Ärenden Antalet ärenden som remitterades till Eurojust har ökat från 32 under 2014 till 64 under 2017. Eurojust organiserade 15 samordningsmöten, två samordningscentraler och 14 JIT:ar, varav sex nybildade, vilket bekräftade behovet av att underlätta samarbetet genom rättsliga samarbetsverktyg för att kunna tackla fenomenet på internationell nivå. De oftast anmodade medlemsstaterna var Österrike, Grekland och Italien. De oftast anmodade medlemsstaterna var Tyskland, Bulgarien och Italien.

Det totala antalet ärenden som remitterades till Eurojust förblir dock relativt lågt jämfört med hur pass omfattande den pågående flyktingkrisen är och hur många fall av människosmuggling antas förekomma.

Eurojust fortsatte att ge bistånd till de behöriga rättsliga myndigheterna på olika hotspots via sina nationella deskar. Biståndet grundade sig på information som kom in från de särskilda rättsliga kontaktpunkterna i Italien och Grekland.

Rättsliga myndigheter förespråkar ett regionalt rättsligt samarbete inom ramen för North Sea Task Force. Denna bildades i april 2016. Där deltar rättsliga och brottsbekämpande

myndigheter från Belgien, Frankrike, Nederländerna och Storbritannien, samt även Eurojust och Europol, för att utbyta information och utöka samordningen av olika åtal.

Ett ärende illustrerar hur pass framgångsrika denna arbetsgrupps aktiviteter har varit. Ärendet gäller en organiserad kriminell grupp som misstänktes ha möjliggjort illegal invandring från länder som Afghanistan, Pakistan och Vietnam till EU, i strid med immigrationslagstiftningen. Den organiserade kriminella gruppen misstänktes även för penningtvätt. Man trodde att de hade transporterat migranter i specialbyggda fordon, som kördes igenom Bulgarien, Belgien, Frankrike och Nederländerna, med slutdestination Storbritannien. Utredningarna kring den organiserade kriminella gruppen inleddes 2016 i Storbritannien och Nederländerna, och kopplingar hittades till de tre andra medlemsstaterna. En aspekt av ärendet är att det sammanförde ett antal länder som låg längs smugglingsrutten: destinationslandet (Storbritannien), transitländerna (Belgien, Bulgarien, Tyskland, Frankrike och Nederländerna) samt länder där den organiserade kriminella gruppen fick logistikhjälp (i synnerhet Frankrike, där fordonen byggdes om).

Som praktikerna betonade under [Eurojusts möte om människosmuggling](#) i juni så kräver ärenden rörande människosmuggling ett närmare samarbete mellan ursprungs-, transit- och destinationsländerna, vilket gör att dessa ärenden är självskrivna kandidater för ett internationellt rättsligt samarbete. Mötet avslutades med att man enades om behovet av att upplösa och åtala hela den organiserade kriminella gruppen, i stället för att isolerat åtala de nationella grenarna. Ett tidigt informationsutbyte identifierades som bästa praxis inom ramen för detta. Dessutom nämndes ett utökat samarbete med tredjeländer. I samband med detta kan vi ange att Eurojust även samarbetat vid ett tillfälle med Libanon, Libyska arabrepubliken (libyska arabiska Jamahiriya), Turkiet och Schweiz, samt två gånger med Serbien.

Skenäktenskap

Skenäktenskap verkar bli allt vanligare som metod för att smuggla migranter till EU, och det finns tecken på att organiserade kriminella grupper är väl medvetna om skillnaderna i lagstiftning mellan olika medlemsstater, så att de tenderar att välja de stater som har en mer liberal lagstiftning.

Under 2014 och 2015 konfronterades Irland med en avsevärd ökning av antalet asylansökningar från icke-EU-medborgare från den indiska subkontinenten. Under samma period iaktogs en avsevärd ökning av antalet äktenskap mellan vissa icke-EU- och EU-medborgare, i synnerhet mellan män från den indiska subkontinenten och kvinnor från Östeuropa och Portugal. Undersökningar av detta fenomen visade att de asylsökande använde sig av denna process för att få en status i Irland, trots att en stor majoritet av dessa män hade en tidigare immigrationsstatus och bakgrund i Storbritannien. För de berörda kvinnorna verkar motivationen ha varit ren ekonomisk vinning.

År 2016 öppnade den irländska nationella desken ett ärende för att få till ett rättsligt samarbete med Lettland, i syfte att kunna lagföra misstänkta organisatörer och rekryterare av lettiska brudar. Huvudmålet för den irländska utredningen var en man med pakistansk nationalitet som bodde i Irland, och en lettisk kvinna som också bodde i Irland. Den misstänkta kvinnan reste regelbundet till Lettland och man trodde att det var hon som var organisatören och rekryteraren bakom flera skenäktenskap som omfattade lettiska kvinnor.

Vid det första samordningsmötet i februari 2016 bekräftade de lettiska myndigheterna att den huvudmisstänkte i deras egen utredning var en annan man med pakistansk nationalitet som ledde ett nätverk som organiserat minst 60 skenäktenskap. De misstänkta kunde kopplas ihop och det arbetssätt som användes kunde bekräftas av både de lettiska och de irländska myndigheterna.

Det andra samordningsmötet hölls i februari 2017 för att lösa de största utmaningarna i ärendet, i synnerhet brottsrubriceringarna och frågan om dubbel straffbarhet.

Skenäktenskap är inte brottsligt enligt irländsk lag, vilket innebär att endast osjälvständiga brottsformer som sammansvärjning, bedrägligt handlande eller tillhandahållande av falska handlingar kan utgöra grund för ett brottmål. Straffen för sådana brott brukar vara minimala.

I Lettland infördes skenäktenskap som brott i deras brottsbalk från 2013, men det är fortfarande svårt att väcka åtal, eftersom det inte finns mycket rättspraxis och storleken på de böter som utdömts har varierat kraftigt. Dessutom tillkommer jurisdiktionsproblem om brottet inte begicks på lettiskt territorium och om det bara var fråga om ett försök till brott.

Den irländske huvudmisstänkte har suttit frihetsberövad i Irland för brott mot immigrationslagarna och de irländska myndigheterna övervägde att lämna över honom till Lettland, där han kan åtalas för skenäktenskap. Både ett utvisningsbeslut och ett överlämnande, grundat på en europeisk arresteringsorder, har övervägts. Eftersom utvisning inte har någon specifik destination hade denna åtgärd medfört en risk för att den misstänkte inte skulle resa till Lettland, och därmed hade det missgynnat utredningen mot honom. Överlämnande, efter en europeisk arresteringsorder från Lettland, krävde ett motsvarande brott enligt irländsk lag. Listan över brott i rambeslutet om europeiska arresteringsorder från 2002 övervägdes och mötesdeltagarna enades om att beslutet inte kunde fattas innan den lettiska åtalsstrategin hade fastställts. För att säkerställa åtalet mot den irländske huvudmisstänkte övervägde deltagarna även en tredskodom i Lettland som ett tredje alternativ. De irländska myndigheterna erbjöd sig att möjliggöra ett sådant alternativ och att lägga fram bevis i detta syfte. Slutligen fattades ett utvisningsbeslut för den irländske huvudmisstänkte, efter att hans immigrationsstatus hade dragits in.

Som respons på fenomenet tog de irländska myndigheterna itu med frågan och började från grunden, huvudsakligen genom att öka medvetenheten bland den personal som administrerade äktenskap. Denna störande strategi, som togs fram tillsammans med Eurojust och ett antal medlemsstater, gav resultat, eftersom antalet hindersprövningar har sjunkit drastiskt sedan 2015.

Deltagarna i operationen samarbetar med de andra medlemsstaterna, med bistånd av Eurojust och Europol, för att avslöja skenäktenskap, och en paneuropeisk utredning pågår. Dessutom har den irländska utredningen gått vidare och fokuserar nu även på äktenskap som ingicks under 2012 och 2013.

Temagrupp för människosmuggling Temagruppen fortsatte med sina aktiviteter för att bistå de åklagarkammare som tar upp människosmuggling. Analyser av nationell jurisprudence i italienska, spanska och franska mål publicerades. Dessa analyser framhäver landsspecifika hinder och de lösningar man hittat för att överbrygga dessa. Ett exempel är analysen av italiensk jurisprudence, där man tagit fram lösningar för att säkerställa italiensk jurisdiktion på öppet hav,

medan analysen av den franska jurisprudensen hittat en tendens till att förekomsten av falska ID-handlingar gör att lagstiftarna vill höja straffen i dessa fall.

Samarbete med Europol Eurojust har en kontaktpunkt för analysprojektet Checkpoint, Eurojusts operativa gränssnitt till brottsbekämparna och i synnerhet Europol. Där diskuteras frågor av gemensamt intresse. Dessutom utforskar Eurojust möjligheterna att ytterligare utveckla ett nära samarbete med Europeiska centrumet för bekämpning av människosmuggling (European Migrant Smuggling Centre, EMSC), baserat i Europol.

Uppsökande arbete Eurojust har ett nära samarbete med EU:s institutioner och med andra intressenter som arbetar för att bekämpa människosmuggling. Informationsutbytet med relevanta partner utökades, så som med de grupper som sänds ut på uppdrag och operationer inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (Common Security and Defence Policy, CSDP), och ytterligare möjligheter utforskades för att främja informationsutbytet med sambandsmännen för invandring, inom ramen för revideringen av rådets förordning (EG) nr 377/2004. Dessutom bidrog Eurojust till halvtidsöversynen av den europeiska agendan om migration och beskrev bland annat att de nationella brottsbekämparna måste uppmuntras att anpassa sina åtalsstrategier för att kunna vinna över hjärnorna bakom de organiserade kriminella grupperna. I detta sammanhang kan Eurojusts rättsliga samarbetsredskap vara en viktig hjälp.

Utbytet av strategisk information med EUNAVFOR MED fortsatte under året. Eurojust och FRONTEX håller nu på att bedöma nya möjligheter till samarbete. Inom FRONTEX' nya rättsliga ramverk kan FRONTEX och Eurojust utbyta personuppgifter, som får användas i brottsutredningar.

2.4 Människohandel

Ärenden Eurojust registrerade 132 ärenden, en tydlig ökning jämfört med 93 ärenden under 2015, och höll 57 samordningsmöten, jämfört med 33 under 2015. De oftast anmodande medlemsstaterna var Rumänien, Storbritannien och Bulgarien. De oftast anmodade medlemsstaterna var Rumänien, Tyskland och Storbritannien.

Användningen av JIT:ar ökade också: 26 JIT:ar nybildades, vilket innebär totalt 51 aktiva JIT:ar. 39 JIT:ar fick finansiering av Eurojust. JIT:arna inkluderade även tredjeländer som Norge, Schweiz och Bosnien och Hercegovina. Människohandelsbrott begås ofta av organiserade kriminella grupper, ibland i kombination med penningtvätt och brott mot liv, hälsa eller personlig frihet. Det kontinuerliga fokuset på människohandel, i form av det strategiska projektet, Eurojusts handlingsplan mot människohandel och de rekommendationer som ges i den slutgiltiga utvärderingsrapporten har sannolikt bidragit till denna ökning av det operativa stödet.

Slutgiltig utvärderingsrapport I januari publicerade Eurojust sin [*Final Evaluation Report on the Implementation of the Eurojust Action Plan against THB 2012–2016*](#) (Slutgiltig utvärderingsrapport om genomförandet av Eurojusts handlingsplan mot människohandel 2012–2016). Den granskar Eurojusts arbete med kampen mot människohandel under perioden 1 januari 2012–31 december 2016, och fokuserar på det arbete som slutfördes under handlingsplanens tvåårsperiod (2014–2016). Rapporten visar att offren för människohandel i första hand utsätts för sexuellt utnyttjande och näst vanligast är exploatering av arbetskraft.

Utredningar av den här typen av brott är komplexa eftersom det ofta rör sig om välorganiserade kriminella grupper och sårbara brottsoffer.

Rapporten tog upp några av de utmaningar man ställs inför under utredningar och åtal:

- Insamling och tillåtlighet av bevis.
- Identifiering och lokalisering av offren.
- Pålitligheten i brottsoffrens vittnesmål.
- Frågor rörande behörighetskonflikter.
- Verkställandet av europeiska arresteringsorder.
- Användningen av särskilda, gränsöverskridande utredningstekniker.
- Att hitta och förverka de vinster som människohandeln har genererat.
- Att bevisa att de organiserade kriminella grupper som sysslar med människohandel även ägnar sig åt penningtvätt.
- Skillnader i medlemsstaternas materiella rätt och processrätt.

Rapporten framhävde även exempel på bästa praxis: (i) Eurojust ger de nationella myndigheterna en plattform för att klargöra frågor och hitta en gemensam insikt om hur man ska gå vidare genom att organisera och assistera under samordningsmöten; (ii) Eurojust kan hjälpa till med att lösa problem med jurisdiktionen; (iii) ett multidisciplinärt tillvägagångssätt som omfattar icke-statliga organisationer, skatteverk, migrationsverk och brottsbekämpande enheter är en fördel; (iv) det är viktigt att bygga upp brottsoffrens förtroende; och (v) bildandet av en JIT kan hjälpa till att lösa problem vad gäller bevisföringen.

Uppsökande arbete Eftersom den här brottstypen är så pass komplex krävs ett arbetssätt som omfattar flera byråer. Eurojust fortsatte sitt åtagande i partnerskap med andra EU-institutioner och RIF-myndigheter för att strömlinjeforma insatserna och optimalt utnyttja resurserna i kampen mot människohandel. I mars träffade EU:s samordnare för kampen mot människohandel Eurojusts ordförande för att diskutera den senaste utvecklingen och det framtida arbetet mot människohandel. Eurojust presenterade och diskuterade dessutom rapporten inom gruppen med kontaktpunkter från RIF-myndigheterna, under ett möte som anordnades av Europeiska kommissionen. Eurojust gav sitt bidrag till kommissionens utkast till meddelande åt Europaparlamentet och rådet, där kommissionen rapporterade om uppföljningen till *EU Strategy towards the eradication of trafficking in human beings* (EU-strategi för utrotande av människohandel 2012–2016) och identifierade närmare konkreta åtgärder. Ett fokusområde i meddelandet är att störa den affärsmodell som människohandeln är beroende av, till exempel genom att öka antalet utredningar och åtal och att möjliggöra proaktiva ekonomiska och underrättelsestyrda utredningar, hitta tillgångar, frysa och förverka vinsten, samt dessutom att få till stånd ett närmare samarbete.

Dessutom delgjorde Eurojust sin expertis och bästa praxis till FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå UNODC: vi deltog i deras expertgruppsmöten om internationellt rättsligt samarbete kring människohandelsärenden och gav vårt bidrag till UNODC:s utkast till en *Handbook on Investigating and Prosecuting Trafficking in Human Beings Worldwide* (handbok om utredning och åtal av människohandel över hela världen).

JIT i ett människohandelsärende med sexuellt utnyttjande

Ärendet handlade om människohandel från Slovakien till Storbritannien med sexuellt utnyttjande om syfte. I det här ärendet var människohandeln kopplad till andra kriminella aktiviteter: de brott som utreddes i Storbritannien handlade inte bara om människohandel utan även om våldtäkt, underlättande av människosmuggling till Storbritannien, urkundsförfalskning och andra brott i samband med dessa. I Slovakien handlade utredningarna om utpressning, försvårande av rättslig utredning och försök till försvårande av rättslig utredning.

Behovet av att bilda en JIT identifierades genom bilaterala kontakter mellan poliserna. Eurojust möjliggjorde kommunikationen mellan de nationella myndigheterna under förberedelserna och bildandet av JIT:en, och hjälpte till med utkastet till JIT-avtalet och de senare ändringarna av detta. Dessutom behövde de slovakiska myndigheterna, på grund av skillnaderna i de rättsliga systemen, ett rättfärdigande av att den brittiska JIT-ledaren var en polis, och inte en åklagare. Eurojust klargjorde frågan, genom att förklara att de utredande och åtalande myndigheterna har helt olika funktioner i England och Wales. De samarbetar nära under ett brottmåls livscykel, men deras roller är helt åtskilda från varandra. I det brittiska systemet kan en åklagare inte beordra en polis att göra något, och inte heller försöka att kontrollera eller leda utredningen. Därför måste den brittiska JIT-ledaren vara en polis. Vidare hjälpte Eurojust till att hitta en laglig lösning, som omfattade en översättare för JIT:en.

JIT-avtalet undertecknades i september 2013, med Eurojust som deltagare. Eurojust gav även ekonomiskt stöd till JIT:en. Under JIT:ens operativa fas deltog Eurojust i diskussionerna och gav information om den rättsliga statusen för "ett beslut om att förebygga slaveri och människohandel" som utfärdats i Storbritannien, i enlighet med deras lag mot modernt slaveri. Enligt brittisk lag vore ett brott mot ett sådant beslut skäl för utlämning, eftersom det kan leda till ett fängelsestraff på upp till fem år, och därmed kunde en europeisk arresteringsorder utfärdas. Däremot fanns det inget gemensamt erkänt instrument som kunde göra det möjligt för Slovakien att ta över ett sådant beslut. Eftersom domstolsbeslutet utfärdats på grundval av nationell lagstiftning, där rådets rambeslut 2008/947/RIF av den 27 november 2008 inte införlivats i tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande, så kan den slovakiska polisen endast tillhandahålla information på polisenivå för att informera de brittiska myndigheterna om ett möjligt brott mot detta beslut på Slovakiens territorium.

Sårbara brottsoffer behövde skydd, vilket oftast gäller för dem som fallit offer för människohandel. Förutsättningar för detta ingick i JIT-avtalet. JIT:en säkerställde att de slovakiska brottsoffren kunde närvara under rättegångarna i Storbritannien, såg till att de slovakiska tjänstemännen kunde vittna under rättegångarna i Storbritannien och stöttade det fortsatta informationsutbytet på ett smidigt sätt.

Efter att utredningen avslutats dömdes 10 personer i Storbritannien för människohandel och "andra brott i samband med detta" (t.ex. skenäktenskap).

Den information som samlats in via JIT:en gjorde att man även kunde inleda en rättsprocess i Slovakien. Utredningarna där ledde till att tre personer dömdes för utpressning och försvårande av rättslig utredning.

Eurojusts bistånd vid bildandet av en JIT och under förberedelserna inför en gemensam insatsdag i ett ärende kring människohandel och penningtvätt

I april 2016 inledde de rumänska myndigheterna en utredning av en internationell organiserad kriminell grupp som anklagades för människohandel, koppleri och penningtvätt. Kvinnliga brottsoffer, som var extra sårbara på grund av deras ålder, fysiska eller mentala funktionshinder, eller brist på ekonomiska resurser, annat arbete eller familjeband, tvingades av medlemmarna i den organiserade kriminella gruppen till prostitution i Belgien, Tjeckien, Tyskland, Spanien, Schweiz och Storbritannien. Utredningen avslöjade att man hade tjänat en stor summa pengar på de brottsliga aktiviteter som beskrevs. De banköverföringar som den organiserade kriminella gruppen genomförde uppgick till mer än 5 miljoner euro.

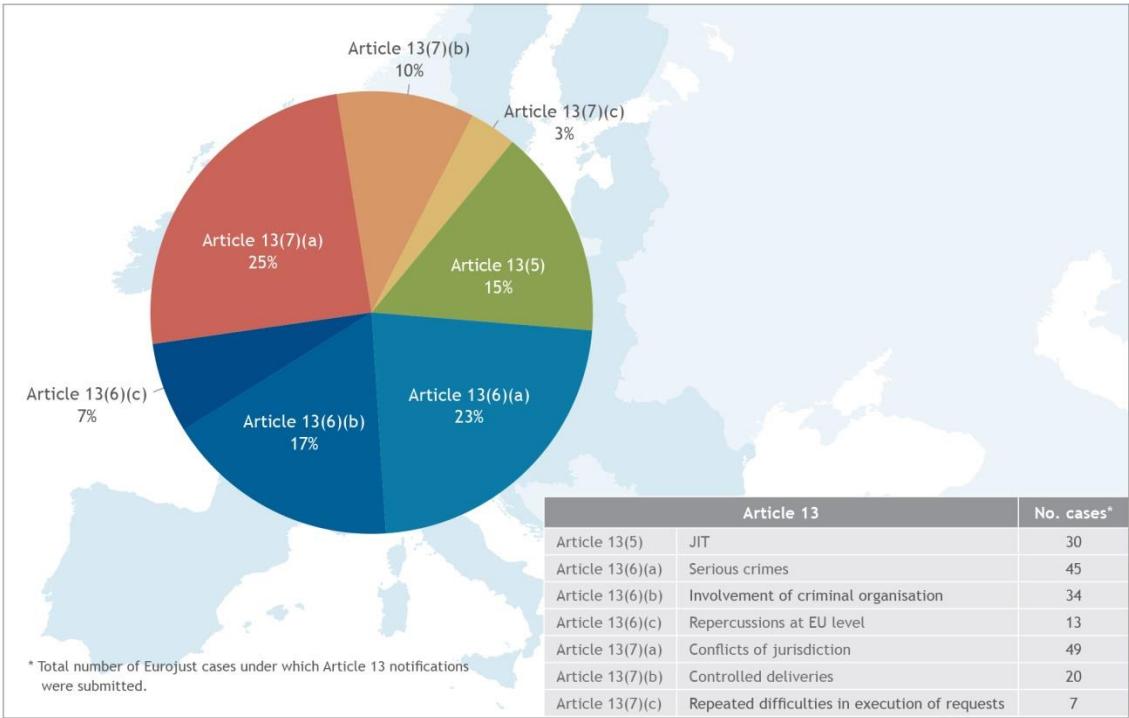
I september 2016 remitterades ärendet till Eurojust, för att stötta samarbetet mellan de nationella myndigheterna i de berörda medlemsstaterna och tredjeländerna, framför allt i arbetet med att bilda en JIT och förbereda en gemensam insatsdag. Vid det första samordningsmötet, i februari 2017, enades man om att bilda en JIT. JIT-avtalet undertecknades i mars mellan Belgien, Rumänien och Storbritannien, och de respektive nationella medlemmarna deltog. Parallellt med detta tog Eurojust emot, överförde och möjliggjorde verkställandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp mellan Tjeckien, Tyskland och Schweiz, dvs. länder som inte deltog i JIT:en.

Det andra samordningsmötet i maj användes för att planera och förbereda den gemensamma insatsdagen. Vidare enades deltagarna vid det mötet, med stöd av Eurojust, om bästa tillvägagångssätt för åtalerna. Under den gemensamma insatsdagen i juni genomfördes 71 husrannsakingar i Rumänien och 20 husrannsakingar i Belgien, Tjeckien, Schweiz och Storbritannien. Stora summor pengar, smycken, skjutvapen, droger och elektronisk utrustning beslagtogs. Samma dag greps 39 misstänkta i Rumänien och tre i Storbritannien, och 40 vittnen förhördes. Dessutom begärdes att tillgångar värda mer än 2 miljoner euro skulle frysas i Rumänien. Eurojust gav de nationella myndigheterna råd under den gemensamma insatsdagen.

I detta ärende gav Eurojust dessutom ekonomiskt och logistiskt stöd till JIT:en. Europol bidrog till informationsutbytet mellan de berörda länderna och gav operativt stöd genom att organisera ett operativt möte och genom att matcha den information som kom in.

Eurojust övervakade flödet av meddelanden från medlemsstaterna i enlighet med artikel 13.5 till 13.7 i Eurojustbeslutet, vilket ger medlemsstaterna en skyldighet att dela med sig av viss information till Eurojust.

Article 13 cases

Marknadsföring

Vandringsutställningar och marknadsföringsseminarier

I samarbete med respektive nationella myndigheter organiserade Eurojust tre marknadsföringsseminarier (i Finland i maj, i Sverige i september, och i Portugal i november) samt sju vandringsutställningar (i Bulgarien, Frankrike, Litauen, Ungern, Rumänien och Finland) för att visa på Eurojusts uppgifter, arbete och extra värde i operativa frågor och för att få Eurojust erkänt som EU:s centrum för rättslig och juridisk expertis. Åklagare, domare och/eller brottsbekämpande myndigheter deltar i dessa seminarier.

Strategi för uppsökande arbete

I december godkände kollegiet Eurojusts strategi för uppsökande arbete i medlemsstaterna för att öka de nationella myndigheternas medvetande om Eurojusts tjänster och extra operativa värde. Strategin kretsar kring nyttan av att de nationella medlemmarna regelbundet besöker nationella myndigheter för att diskutera frågor i anslutning till ärenden och/eller uppdatera varandra om gällande regler och utvecklingen. Strategin framhäver också de praktiska kunskaper som praktiker fått under studiebesök på Eurojust, framför allt de som genomförts i samarbete med EJTN. Dessutom omfattar strategin ett nytt sätt att marknadsföra Eurojust på (i stället för marknadsföringsseminarier och vandringsutställningar), nämligen genom "nationella seminarier" som de nationella deskarna organiserar i medlemsstaterna för att förklara Eurojusts tjänster och stöttande roll för de nationella myndigheterna och för att puffa för dess uppgifter, ansvar och extra värde.

EJTN-utbytesprogrammet

Inom ramen för EJTN-utbytesprogrammet deltog 20 åklagare/domare från 11 medlemsstater (BG, CZ, DE, ES, IT, LT, HU, AT, PL, PT, SI) i en längre praktiktjänstgöring (tre eller fyra månader) på Eurojusts nationella deskar, där de bistod deskarnas operativa arbete. Dessutom deltog 26 åklagare/domare från 16 medlemsstater i ett veckolångt studiebesök hos Eurojust i september.

Kapitel 3 Utmaningar och bästa praxis

Inledning

Genom sitt operativa och strategiska arbete bidrog Eurojust till identifieringen av utmaningar och bästa praxis inom flera olika områden av straffrättsligt samarbete.

Under 2017 tog Eurojust specifikt upp de rättsliga och praktiska svårigheterna inom kryptering, datalagring och den europeiska arresteringsordern. Efter tidsfristen för införlivandet av den europeiska utredningsordern den 22 maj 2017 har Eurojust hjälpt de nationella myndigheterna med tillämpningen av den europeiska utredningsordern och gett rättsliga råd i operativa ärenden när problem uppstod. Eurojust kommer att fortsätta att övervaka och analysera potentiella problem som skulle kunna uppstå.

3.1 Kryptering

Eurojust organiserade ett seminarium i juni, tillsammans med Europeiska kommissionen och EJCEN, för att samla in information om effekten av kryptering i brottsutredningar och för att utforska praktiska lösningar på identifierade problem. Seminariet fokuserade på att bedöma de rättsliga ramarna i medlemsstaterna, samt även rättsliga förfaranden, hinder och bästa praxis. Följande teman togs upp: (a) effekten av kryptering på det dagliga arbetet för brottsutredningar och åtal, (b) hanteringen av avkryptering och tillhandahållandet av data i form av tydliga texter, (c) avkodning av krypteringar och (d) att kringgå krypteringar.

Deltagarna betonade att kryptering allt oftare hindrar brottsutredningar eftersom allt mer bevis på kriminella aktiviteter flyttas från traditionellt bevis som pappersdokument till elektroniska data. De utmaningar som uppstår genom krypteringen handlar om bearbetning och lagring av data, både online och offline. Hanteringen av krypteringsfrågor i brottsutredningar leder till rättsliga och tekniska frågor.

När det gäller hanteringen av avkryptering och att tillhandahålla data i form av tydliga texter så skiljer man mellan obligatorisk och frivillig medverkan av en misstänkt eller av en utomstående part. Deltagarna angav att den befintliga lagstiftningen om skyldigheten att medverka i vissa medlemsstater och de frivilliga avtal som finns i andra medlemsstater kanske inte fungerar optimalt idag. Dessutom betonade deltagarna att införandet av en skyldighet för misstänkta att avslöja krypteringsnycklar för att få fram data i form av tydliga texter skulle kunna leda till stridigheter mot rätten att slippa vittna mot sig själv. Enligt deltagarnas professionella bedömning kan en avkrypteringsnyckel som på ett rättmätigt sätt erhållits under en utredning i princip även användas i framtida utredningar.

Deltagarna drog slutsatsen att avkryptering innebär en omedelbar utmaning för att effektivt kunna genomföra brottsutredningar och åtal. Vid övervägandet av olika sätt att tackla denna utmaning var deltagarna eniga om att man måste hitta en jämvikt mellan utredningens intressen (behovet av att effektivt få tillgång till data) och skyddet av de misstänkta grundläggande rättigheter.

Resultatet av detta seminarium togs med i Europeiska kommissionens meddelande *Elfte rapporten om framsteg i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion*.

3.2 Datalagring

Eurojust gjorde en snabb första bedömning av vilken effekt EU-domstolens dom i de förenade målen C-203/15 och C-698/15 (Tele2 och Watson) får för det straffrättsliga samarbetet inom EU. För detta ändamål skickades en omfattande enkät ut till medlemmarna i EJCEN. Enkäten tog upp nationella rättsliga bestämmelser om datalagring, med hänsyn tagen till EU-domstolens domskäl, mer specifikt frågan om de rättsliga ramarna för urskillningslös allmän lagring/masslagring av data, omfånget av skydden för både obligatorisk datalagring och åtkomsten av denna och, till sist, den möjliga konsekvensen av domen för insamling och åtkomst av bevis som samlats in nationellt samt vilka konsekvenser denna dom får för det internationella rättsliga samarbetet i allmänhet. Analysen återgav praktikernas åsikter i frågan. Eurojust lämnade i juni 2017 en rapport till bland annat kommissionen och rådet (rådsdokument 10098/17) och delade även med sig av denna till Europol. Eurojust ska fortsätta att övervaka utvecklingarna kring datalagring inom EU, och vilka konsekvenser detta får för brottsutredningar, med fokus på följderna för ett rättsligt samarbete.

3.3 Europeisk arresteringsorder

Eurojust bistod nationella myndigheter i frågor gällande tillämpningen av den europeiska arresteringsordern, med 320 ärenden som gällde en förbättring av verkställandet av registrerade europeiska arresteringsorder, vilket motsvarade 12,5 procent av alla ärenden. Grekland gjorde flest anmodanden (44), följt av Polen (32), Bulgarien (27), Österrike (27) och Sverige (23). De oftast anmodade medlemsstaterna var Storbritannien (54), Spanien (42), Italien (37), Rumänien (27) och Frankrike (23).

Artikel 16 i rambeslutet om europeiska arresteringsorder (FD EAW) anger att de verkställande rättsliga myndigheterna får fråga Eurojust om råd om vilken arresteringsorder som ska verkställas först om det skulle vara fråga om flera konkurrerande arresteringsorder. Efter sådana frågor från Storbritannien (3), Belgien (2), Frankrike (1), Nederländerna (1) och Slovenien (1) öppnades åtta ärenden gällande konkurrerande europeiska arresteringsorder hos Eurojust.

Artikel 17.7 i rambeslutet om europeiska arresteringsorder föreskriver att om en medlemsstat i undantagsfall inte kan iaktta de tidsfrister som föreskrivs i artikel 17, ska den underrätta Eurojust och ange skälen till förseningen. Under 2017 registrerades 38 sådana förseningar. Två av dessa ärenden registrerades av kollegiet, eftersom de krävde mer bistånd av de berörda nationella deskarna, medan de övriga 36 ärendena endast skickats in till Eurojust för kännedom. Dessa meddelanden kommer fortsatt huvudsakligen från vissa medlemsstater. För att säkerställa att denna information om förseningen av europeiska arresteringsorder skickas på ett strukturerat sätt till Eurojust har Eurojust tagit fram ett PDF-formulär som kan fyllas i. Denna mall, som tagits fram i samråd med nationella experter i medlemsstaterna, ska skickas ut till de behöriga nationella myndigheterna under det första kvartalet 2018.

Efter EU-domstolens dom i målet *Aranyosi och Căldăraru* av den 5 april 2016, har Eurojust noterat en ökning av antalet fall av europeiska arresteringsorder där de rättsliga myndigheterna hade problem med verkställandet på grund av påstådda dåliga förhållanden i fängelserna i den anmodande medlemsstaten. I februari ledde kollegiet en debatt kring temat [Europeiska arresteringsorder och förhållanden i fängelserna](#) för att utbyta erfarenheter och bästa

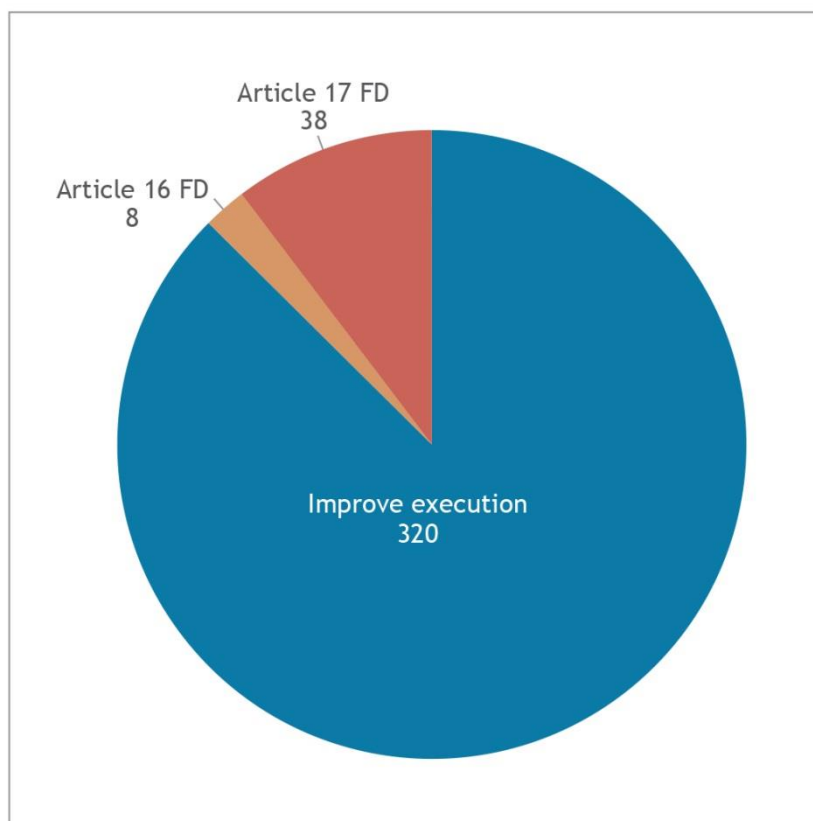
praxis. Under diskussionen hänvisade deltagarna även till den ovan nämnda domen och dess konsekvenser för nationella ärenden och man undersökte möjligheterna för Eurojust att ge ytterligare framtida stöd till nationella praktiker. Dessutom stod Eurojust i november värd för ett expertmöte *Creating a tool to assess detention conditions* (Skapa ett redskap för bedömning av förhållanden i fängelser), som organiserades av FRA. Nationella experter från 12 medlemsstater, representanter från FRA, Europeiska kommissionen, EJM-sekretariatet och Eurojust diskuterade utvecklingen av möjliga redskap för att kunna bedöma förhållandena i fängelser. Resultatet av diskussionen ska återges i en FRA-rapport.

[Rapport om Eurojusts ärenden inom ramen för den europeiska arresteringsordern \(2014-2016\)](#) ger praktikerna insyn i de viktigaste problem man stött på i samband med europeiska arresteringsorder. Problemen omfattade de rättsliga och praktiska hindren vid förfaranden för överlämnande och i rapporten förklaras hur Eurojust, där det var möjligt, försökte att överbrygga dessa. Rapporten tar bland annat upp följande frågor: framställningar om information, översändning av europeiska arresteringsorder, konkurrerande europeiska arresteringsorder, tidsgränser, uppskjutning av överlämnande och problem i samband med själva överlämnandet, åtal för andra brott, bistånd som ges i komplexa multilaterala ärenden och, till sist, konsekvenserna av rättspraxisen i samband med målen *Aranyosi och Căldăraru* samt *Petruhhin* för Eurojusts ärenden.

[EU-domstolens rättspraxis gällande europeiska arresteringsorder](#) är en Eurojustprodukt som uppdateras regelbundet och som ger EU:s praktiker en översikt med sammanfattningar av EU-domstolens domar som hänger ihop med rambeslutet (2002/584/RIF) av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. Sammanfattningarna grupperas per ämne och omfattar en kort bakgrund till målet, de frågor som ställts till EU-domstolen och EU-domstolens juridiska resonemang.

Eurojust publicerade även ett *Informationsmeddelande om Petruhhin-domen (mål C-182/15) och Eurojusts roll*, publicerad som rådsdokument 15786/17 LIMITE. Syftet med detta meddelande är att informera medlemsstaternas praktiker om konsekvenserna av *Petruhhin*-domen och om vilken roll Eurojust kan spela i sådana sammanhang. Informationsmeddelandet ger en sammanfattning av domen, nämner några av de viktigaste frågorna som ställdes gällande konsekvenserna av denna dom och tar slutligen upp Eurojusts möjliga roll med anledning av dessa.

EAW cases

Framställning om ömsesidig rättslig hjälp i ett ärende kring brott mot immateriella rättigheter

I oktober stod Eurojust värd för ett möte med det europeiska nätverket med åklagare som arbetar med brott mot immateriella rättigheter (EIPPN), vilket organiserades tillsammans med Europeiska unionens byrå för varumärken, mönster och modeller (EUIPO). Syftet med mötet var att öka samarbetet och kontakterna mellan EIPPN-medlemmarna samt mellan EIPPN och andra instanser och nätverk som arbetar med immateriella rättigheter runtom i Europa.

Mötet fungerade som en plattform för sådana praktiker från medlemsstaterna och tredjeländer som arbetar med utredning och åtal av brott mot immateriella rättigheter. Praktikerna gav insyn i sina organisationsstrukturer och presenterade olika ärenden som framhävde de rättsliga och praktiska utmaningarna och hindren som man kan stöta på under utredning och åtal av sådana brott.

De preliminära resultaten av en EUIPO-studie som utförts av Köpenhamns universitet om "lagstiftande åtgärder i samband med onlinebrott mot immateriella rättigheter" presenterades. De viktigaste utmaningar som påträffats var de stora variationerna i medlemsstaternas nationella lagstiftning och hur pass snabbt kriminella anpassar sig efter den tekniska utvecklingen.

Behovet av att spåra de kriminella tillgångarna och att utöka det internationella samarbetet uttrycktes. Eurojust har erfarenhet av att möjliggöra verkställandet av beslut om frysning och av

förfaranden för återvinning av tillgångar, men även av att göra reklam för det extra värdet med JIT:ar. Praktikerna uppmuntrades att engagera Eurojust vid komplexa gränsöverskridande fall av brott mot immateriella rättigheter och att överväga att bilda JIT:ar.

Ett samordnat tillvägagångssätt är avgörande för åtalet i fråga om brott mot immateriella rättigheter, och därför rekommenderas ett samarbete med Eurojust, EJN och EJCEN. Dessutom hänger brott mot immateriella rättigheter och it-brottslighet inte sällan ihop, eftersom varorna ofta säljs online. Nära kopplingar mellan EIAPPN och EJCEN främjar därför ett utbyte av kunskaper och expertis.

3.4 Europeisk utredningsorder

På grundval av direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området måste medlemsstaterna senast den 22 maj 2017 ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att kunna efterleva detta instrument. Majoriteten av medlemsstaterna hade dock inte infört den nationella införlivandelagen vid det tillfället. Detta ledde till problem med tolkningen av artikel 34 i direktivet och, i synnerhet, vilken rättslig grund som skulle tillämpas för ärenden som omfattade en medlemsstat som ännu inte hade införlivat direktiv 2014/41/EU. I juni publicerade Eurojust, tillsammans med EJCEN, dokumentet *Note on the meaning of 'corresponding provisions' and the applicable legal regime in case of delayed transposition of the EIO Directive* (En kommentar om betydelsen av "motsvarande bestämmelser" och den tillämpliga rättsliga regimen vid ett försenat införlivande av direktiv 2014/41/EU) (Bilaga II till rådsdokument 9936/17). Kommentaren tar upp två viktiga frågor i anslutning till artikel 34 i direktivet, som båda klart påverkar praktikernas dagliga arbete: (1) tillämplig rättslig regim om direktiv 2014/41/EU införlivas för sent, och (2) de åtgärder som faller inom eller utom ramen för konceptet "motsvarande bestämmelser" i artikel 34 i direktivet.

I linje med artikel 3.1.b i Eurojustbeslutet bistår Eurojust nationella myndigheter med framställningar som handlar om tillämpningen av direktiv 2014/41/EU. Den erfarenhet som Eurojust har samlat in gäller de första månaderna efter att direktiv 2014/41/EU trädde i kraft, och den visar att direktivet ännu inte har införlivats av vissa medlemsstater. Eurojust har tillhandahållit stöd och råd i alla fyra skeden av en europeisk utredningsorders livscykel: (i) utkastfasen, (ii) överföringen till den behöriga verkställande myndigheten, (iii) möjliggörandet av kommunikation under erkännandefasen och (iv) hjälp med att lösa svårigheter under verkställandefasen. Utkast till europeiska utredningsorder togs till exempel ofta fram före en samordningscentral eller en insatsdag, så att de nationella medlemmarna kunde kontrollera att utkasterna uppfyllde de specifika kraven i den verkställande medlemsstatens rättsliga ramverk.

Ofta bad man även om Eurojusts medverkan för att påskynda verkställandet av europeiska utredningsorder. Trots att de nationella myndigheterna i allmänhet har varit ganska positivt inställda till europeiska utredningsorder, det enda standardiserade formatet och tidsgränserna, så har det i vissa fall uppstått problem som krävde bistånd av Eurojust. Eurojust kan spela en viktig roll genom att erbjuda sin expertis och tekniskt stöd, så att de nationella myndigheterna kan hitta de bästa möjliga lösningarna, samtidigt som de till fullo respekterar EU:s rättsliga ramar och de rättsliga krav som gäller i de berörda jurisdiktionerna.

Eurojust planerar att organisera ett möte om användningen av europeiska utredningsorder mot slutet av 2018.

Europeiska utredningsorder vid ett väpnat rån

Ett gäng med italienska och albanska medborgare misstänktes för att ha begått flera tungt väpnade rån i Italien, oftast av värdetransporter och banker. Utredningen i Italien inleddes efter att en värdetransport hade rånats i närheten av Salerno i februari 2017. Under utredningen lyckades man identifiera medlemmarna i den organiserade kriminella gruppen, som var verksam i Italien, och deras tillvägagångssätt. Dessutom avslöjade telefonavlyssningar att samma organiserade kriminella grupp planerade att genomföra ett större rån i Tyskland. Således började en utredning på den tyska sidan att övervaka förehavandena hos de medlemmar av den organiserade kriminella gruppen som bodde i Tyskland.

Under två samordningsmöten, i juli och september, delade de deltagande rättsliga och brottsbekämpande myndigheterna med sig av resultaten av sina utredningar och de enades om en gemensam utredningsstrategi för att samla in bevis och samtidigt försöka att skydda allmänheten mot ännu ett väpnat rån av denna grupp.

Flera problem upptäcktes i samband med framställningar om ömsesidig rättslig hjälp, förfaranden och behöriga myndigheter, vilket skulle ha kunnat leda till förseningar och hinder. Några av problemen kunde lösas genom att europeiska utredningsorder togs fram i Tyskland och Italien.

Europeiska utredningsorder utfärdades av den åklagare som ansvarade för utredningen i Italien och de skickades via Eurojust vidare till de behöriga myndigheterna i Tyskland. Europeiska utredningsorder har ett standardiserat format, vilket gör det lättare att hitta och översätta den information som behövs. Tack vare detta kunde dessa order förberedas, levereras och verkställas med mycket kort varsel, så att flera husrannsakingar och beslag kunde genomföras samtidigt.

Under samordningsmötena bistod Eurojust genom att förbereda innehållet i respektive europeisk utredningsorder och genom att ge råd. Eurojust spelade en avgörande roll vid samordningen och utbytet av den operativa information som samlats in genom de europeiska utredningsorden och genom att enas om tidpunkterna inom operationen för att se till att alla parter intressen tillvaratogs, samt genom att säkra att bevis kunde hittas och bevaras inom den italienska utredningen. Konstant kommunikation mellan de tyska och italienska deskarna gjorde det möjligt att regelbundet följa upp aktiviteterna inom utredningen.

Den 9 oktober genomförde de rättsliga och brottsbekämpande myndigheterna i Tyskland och Italien en gemensam operation mot den organiserade kriminella gruppen, under vilken 19 personer (av 22) greps och över 30 lokaler husrannsakades.

Ärendet hade inte avslutats under år 2017.

Gianpaolo Nuzzo, italiensk åklagare, sade:

"Eurojusts roll var avgörande för framgångarna i detta ärende (19 av 22 misstänkta greps). De organiserade två samordningsmöten och tog fram ett protokoll så att informationsutbytet med Tyskland gick smidigt. Lika viktig var Eurojusts roll när det gällde att överbrygga skillnader mellan det italienska och tyska sättet att stoppa den organiserade kriminella gruppen på, så att vi kunde hitta en gyllene medelväg mellan risken för den allmänna säkerheten i Tyskland och behovet av att få in tillräckligt mycket bevis i Italien."

EUROPEAN INVESTIGATION ORDER

KEY FEATURES

- ▶ EU Directive on the EIO (2014/41) of 3 April 2014
- ▶ Mutual recognition of judicial decisions
- ▶ Replaces Letters of Request for investigative measures
- ▶ Deadline for transposition: 22 May 2017
- ▶ Obtains evidence located in another EU Member State
- ▶ Simplifies and accelerates cross-border criminal investigations

HOW IT WORKS

Examples of investigative measures:

- ▶ Obtaining existing evidence
- ▶ Hearings of witnesses and suspects
- ▶ (House) searches
- ▶ Checks on bank accounts/financial operations
- ▶ Interception of telecommunications
- ▶ Temporary transfer of persons in custody
- ▶ Preservation of evidence

LIFE CYCLE OF AN EIO

1- **DRAFTING** of EIO by judicial authority in Member State A

2- **TRANSMISSION** of EIO to judicial authority in Member State B

3- **RECOGNITION** of EIO in Member State B

4- **EXECUTION** of EIO in Member State B

EIO CASES

EUROJUST IDENTIFIES CHALLENGES AND BEST PRACTICE IN EIO CASES

ADVANTAGES OF THE EIO

- ✓ Creates a single comprehensive instrument with a large scope
- ✓ Sets strict deadlines for gathering the evidence requested
- ✓ Limits the reasons for refusing such requests
- ✓ Reduces paperwork by introducing a single standard form
- ✓ Protects the fundamental rights of the defence

EU MEMBER STATES TAKING PART IN THE EIO *

* As of 20 March 2018. For status of EIO implementation, see [EJN website](#).

3.5 Gemensamma rekommendationer

I de ärenden som får bistånd av Eurojust löses oklarheter mellan de nationella myndigheterna under nivå II- eller samordningsmöten och man enas genom dialog och genom att bygga upp ett ömsesidigt förtroende. De nationella medlemmarna bistår sina nationella myndigheter och ger ofta rekommendationer i specifika ärenden, grundat på artikel 6 i Eurojustbeslutet. I vissa fall lämnar de berörda nationella medlemmarna en skriftlig framställan eller rekommendation till de nationella myndigheterna. I tillägg till framställningar som lämnats in av en enda nationell medlem utfärdades under 2017 nio gemensamma rekommendationer, som tagits fram av två eller tre nationella medlemmar från nio olika medlemsstater (Belgien, Bulgarien, Tyskland, Irland, Spanien, Italien, Nederländerna, Portugal och Rumänien), och dessa delgav en rättslig åsikt i frågan. I dessa gemensamma rekommendationer bad de nationella medlemmarna sina respektive behöriga nationella myndigheter att utföra en av de handlingar som förtecknats i artikel 6 i Eurojustbeslutet. De nationella medlemmarna rekommenderade, till exempel, att om en av dem hade ett bättre utgångsläge för att väcka åtal mot specifika gärningar, då skulle man vidta en särskild utredningsåtgärd, som en kontrollerad leverans, eller att vidta några andra befogade åtgärder som var av vikt för utredningen eller åtalet. Denna relativt nya praxis, som infördes 2016, har tagits emot positivt av de nationella myndigheterna, som nu kan lita på en mer solid, rimlig och gemensamt avtalad standpunkt från Eurojust. Praxisen utökar det extra värde som Eurojusts rådgivande roll innebär, och ger ett europeiskt perspektiv och europeiska lösningar vid komplexa, gränsöverskridande ärenden.

De flesta av de gemensamma rekommendationerna gällde behörighetsfrågor, inklusive beslut om vilken jurisdiktion som är bäst lämpad att väcka åtal i. Vid bedömningen av dessa ärenden använde Eurojust sina ["Riktlinjer för att besluta. Vilken jurisdiktion ska åtala?"](#), som reviderades 2016 och nyligen översatts till alla EU-språk, och sin översikt över EU-domstolens rättspraxis, grundad på principen *ne bis in idem*.

[Rapport om Eurojusts arbete med att förebygga och lösa behörighetskonflikter](#), publicerad 2017, är en uppdatering av rapporten från 2015, och innehåller även utvecklingar på området från 2009 till 2017. Rapporten tar upp Eurojusts ärenden ur fyra olika vinklar: identifiering och samordning av parallella förfaranden, behörighetsfrågor och beslut om vilken jurisdiktion som ska åtala, överföring av förfaranden, och frågor i samband med tillämpningen av *ne bis in idem*-principen.

[Ne bis in idem-principen i brottsfrågor inom EU-domstolens rättspraxis](#), uppdaterad i september 2017, ger en översikt över EU-domstolens rättspraxis vad gäller *ne bis in idem*-principen i brottsfrågor. Den förklarar hur denna rättspraxis har hjälpt till att forma omfånget och de viktigaste sidorna av *ne bis in idem*-principen på EU-nivå. Den är ett kompletterande redskap för praktiker, med vägledning till hur *ne bis in idem*-principen ska tillämpas i en gränsöverskridande kontext. Översikten uppdateras regelbundet.

Ärendet gällde en organiserad kriminell grupp som handlade med narkotika och begick närliggande brott, som penningtvätt. Gruppen var verksam i Tyskland, Spanien, Frankrike och Italien, och eventuellt även i andra medlemsstater.

Utredningarna avslöjade att gruppen importerade droger, främst hasch, från länder utanför EU till Spanien. Drogerna smugglades sedan till och såldes i andra medlemsstater. De transporterades på ett antal olika sätt, till exempel dolda i båtar med dubbla skrov, men även via vanlig post.

När den tyska åklagaren lade fram ärendet hos Eurojust, hade det redan utretts under ett antal år, fast utan tillräcklig samordning. En JIT med Tyskland, Spanien och Frankrike bildades för ett år. Eurojust hjälpte till med utkastet till avtalet.

Under de sista faserna av utredningarna och efter att JIT:en avslutat sitt arbete, uppstod ett behov av att brådska enas om vilken jurisdiktion – Tyskland eller Spanien – som skulle lagföra de misstänkta som utretts i mer än ett land, både för att uppnå bästa möjliga rättsskipning och för att undvika ett möjligt *ne bis in idem*-läge.

Under ett samordningsmöte kunde deltagarna få en tydlig bild av situationen. Tre av de misstänkta utreddes i både Tyskland och Spanien. Utifrån den information som fanns tillgänglig innehöll utredningarna huvudsakligen samma omständigheter. Eftersom de tre misstänkta och deras brottsliga aktiviteter hängde nära samman, drog utredarna dessutom slutsatsen att man borde väcka åtal mot alla de tre misstänkta och för alla de utredda brotten i samma jurisdiktion.

På grundval av de detaljerade diskussionerna och de fakta som framkom utfärdade de tyska och spanska nationella myndigheterna en gemensam rekommendation enligt artikel 6.1 a led ii) i Eurojustbeslutet med en förklaring till varför Tyskland var bättre skickad att väcka åtal mot de tre misstänkta beträffande dessa specifika gärningar.

Ett antal faktorer övervägdes, däribland: (i) den mer omfattande tyska utredningen, (ii) nationalitet, plats och möjligheter att överlämna de misstänkta, (iii) de misstänkts roll inom den kriminella organisationen, (iv) mängden relevant bevis som samlats in och fanns tillgänglig i Tyskland, och (v) brottmålets mer avancerade skede i Tyskland. Vidare ombads de spanska myndigheterna att snabbt överföra sina lagföranden och möjliggöra verkställandet av de relaterade europeiska arresteringsorden och de tyska myndigheterna ombads att snabbt acceptera överföringen av lagförandena.

Åtalen mot den misstänkte som lagförts i både Spanien och Italien gällde inte samma omständigheter och omfattade inte samma brott. Således fortsatte Spanien och Italien med sina parallella förfaranden utan att man därmed satte den andra statens resultat på spel.

FOKUS FÖR ÅRET:

Utvärdering av JIT:ar

Eurojust och JIT-nätverket publicerade en andra rapport om utvärderingen av JIT:ar

Projektet med att utvärdera JIT:arna drogs igång 2013, med följande syften:

- att hjälpa praktiker med utvärderingen av JIT:arnas prestationer i form av uppnådda resultat, extra värde och möjliga tillkortakommanden för att förbättra det framtida samarbetet, och
- att utöka praktikernas kunskaper om JIT:ar genom att kunna identifiera de huvudsakliga rättsliga och praktiska utmaningar man ställts inför och genom att beskriva vilka lösningar man hittat.

Genom att utvärdera JIT:arna tillhandahålls värdefull information till praktiker och andra intressenter om hur detta verktygs relevans och effektivitet ska bedömas i kampen mot grov gränsöverskridande brottslighet och terrorism.

I december 2015 publicerades en första JIT-utvärderingsrapport för praktiker, baserad på 42 JIT:ars egna bedömning.

Andra utvärderingsrapporten om JIT

Efter den första rapporten har 32 nya utvärderingar kommit in till JIT-nätverkets sekretariat. Den andra rapporten uppdaterar den analys som gjordes i den första rapporten och integrerar resultaten av de nya utvärderingarna.

Denna nya fas av projektet genomfördes i samarbete med Eurojust och omfattar därför resultat som härletts av denna erfarenhet. Grundat på analyserna av de JIT-ärenden som lades ner mellan 2014 och 2016 ledde kollegiet en debatt kring temat JIT:ar, och resultaten av denna debatt återspeglas också i rapporten.

Detta tillvägagångssätt ger ett kompletterande perspektiv på de nationella myndigheternas utvärdering av JIT:ar under varje fas av en JIT:s livscykel.

Iakttagelser om Eurojusts erfarenhet av JIT:ar

Uppbyggnadsfasen

Under uppbyggnadsfasen bistår Eurojust de nationella myndigheterna genom att hitta lämpliga ärenden för en JIT, klargöra rättsliga och formella krav och genom att diskutera och ta fram utkast till JIT-avtalet.

I praktiken grundar sig Eurojusts engagemang huvudsakligen på informella kontakter med de nationella myndigheterna. För att strömlinjeforma processen tog till exempel en nationell desk hos Eurojust fram en mall som den anmodande nationella myndigheten ska fylla i. Mallen innehåller sådan information om utredningen som kanske är nödvändig vid kommande steg (t.ex. en sammanfattning av ärendet, kopplingar som hittats till andra medlemsstater, uppgifter om befintliga parallella utredningar, etc.).

En avgörande fråga under uppbyggnadsfasen är att identifiera och koppla ihop parallella utredningar som pågår i andra medlemsstater. Eurojust bistår de nationella myndigheterna genom att snabbt hitta pågående parallella utredningar, även genom att samarbeta med eller be om bistånd av Europols sambandskontor och analysprojekt.

Även om kriterierna för att föreslå en JIT varierar mellan olika medlemsstater, tar man enligt Eurojusts erfarenhet hänsyn till följande punkter:

- om det redan finns utredningar i de berörda länderna och i vilka skeden dessa befinner sig,
- antalet potentiella JIT-partner (t.ex. JIT:ar som omfattar ett begränsat antal/flera partner),
- hur pass brådskande åtgärderna är,
- beräknad tidsram som krävs för att få till stånd ett JIT-avtal (framför allt vid multilaterala JIT:ar och/eller JIT:ar med medlemsstater som kräver inhemsk auktorisering) och
- tillgängliga resurser i den berörda medlemsstaten.

Om en utredning ännu inte har inletts i en av de berörda medlemsstaterna så kan Eurojust, vilket har rapporterats i flera fall, spela en avgörande roll genom att stötta den inledande fasen av utredningarna på nationell nivå, t.ex. genom att möjliggöra den inledande överföringen av nödvändig information och bevis.

Grundat på Eurojusts erfarenhet har flera hinder eller försvårande omständigheter vid bildandet av JIT:ar identifierats:

- "rädslan för det okända" eller antagandet att JIT:ar bara är lämpliga i högprofilerade fall,
- skillnader mellan operativa prioriteringar,
- avsaknad av pågående utredningar eller att utredningarna befinner sig i olika skeden i de berörda länderna,
- parallella utredningar som utförs av olika rättsliga myndigheter inom samma stat och
- effekten av inhemska auktoriseringsförfaranden.

De centrala myndigheternas och/eller JIT-experternas rådgivande roll kan bidra till att uppbyggnadsfasen strömlinjeformas. Inom ramen för detta bekräftades det extra värdet med att de nationella medlemmarna har befogenhet att underteckna JIT-avtalet för de nationella myndigheternas räkning, vilket har fastställts i flera medlemsstaters lagstiftning.

Eurojusts stöd vid utkastet till ett JIT-avtal är ofta avgörande för ett framgångsrikt bildande av en JIT. Eurojust rekommenderar att det [Uppdaterade modellavtalet](#), (som omfattar att JIT:ar kan utökas med tredjeländer) används, eftersom det förenklar diskussionerna. Eurojusts medverkan gör dessutom att utkastet och förhandlingarna kring JIT-avtalet kan utföras på ett gemensamt arbetsspråk. När det är möjligt översätts inte JIT-avtalet (om en översättning krävs) förrän man först har enats om innehållet.

På senare år har Eurojusts erfarenhet av JIT:ar med tredjeländer ökat. I praktiken kan tredjeländers deltagande i JIT:ar kräva att specifika frågor löses (t.ex. garantier om att inte utdöma dödsstraff, dataskydd, sekretess, identifiering av den rättsliga grunden). Möjligheten att inbegripa representanter från tredjeländer i samordningsmöten underlättar verkligen bildandet av JIT:ar mellan stater inom och utom EU. Dessutom har de schweiziska och norska

sambandsåklagarnas närvaro hos Eurojust lett till att framgångsrika JIT:ar med Schweiz och Norge har kunnat bildas och utvecklas.

Den operativa fasen

Eftersom JIT:ar möjliggör en direkt interaktion mellan nationella myndigheter kanske inget extra stöd från Eurojust begärs efter det att avtalet har undertecknats, även om Eurojust ofta bistår vid diskussioner och avtal om operativa målsättningar, kommunikations- och samordningsmetoder inom teamet, samt även i frågor som gäller tillåtlighet av bevis eller jurisdiktion.

Samordningsmöten kan även möjliggöra ett samarbete med stater som inte deltar i JIT:en. Ett exempel på bästa praxis som framhövdes inom ramen för detta var att använda ett samordningsmöte till att kombinera ett möte mellan JIT-parterna med diskussioner tillsammans med medlemsstater och tredjeländer, med vilka ett samarbete kunde begäras via en framställning om ömsesidig rättslig hjälp. I flera fall kunde ett möte hos Europol hållas dagen före ett samordningsmöte hos Eurojust, för att främja informationsutbytet mellan brottsbekämpare.

Behovet av samordning uppstår ofta i det sista skedet av den operativa fasen, när de inblandade myndigheterna söker specialistråd i rättsliga frågor (överföringen av förfaranden, europeiska arresteringsorder och behörighetskonflikter), vill jämföra utredningarnas resultat och/eller avtala om de slutgiltiga planerna, så som simultana operationer. Dessutom möjliggjorde Eurojusts nationella deskar utökningar eller ändringar av JIT-avtal, de hjälpte till med finansieringen av JIT:ar och med att samordna verkställandet av framställningar om rättslig hjälp till stater som inte var JIT-medlemmar, eller med användningen av andra rättsliga samarbetsverktyg (europeiska arresteringsorder och utredningsorder).

Gemensamma insatsdagar kan stöttas genom att bilda samordningscentraler hos Eurojust, vilket möjliggör ett samarbete under simultana operationer och säkerställer en lämplig uppföljning (som tillfälligt överlämnande, frysning av tillgångar och överföring av förfaranden). År 2017 arbetade fem av samordningscentralerna med ärenden som det bildats en JIT för.

Nationella myndigheter tar ofta hänsyn till och täcker kostnaderna för gränsöverskridande aktiviteter, som en del av deras operativa planering. Eurojusts ekonomiska stöd är en avgörande faktor för att medlemsstaterna ska välja att använda sig av JIT:ar.

Avslutningsfasen

Eurojusts stöd kan begäras efter att JIT:en har avslutat sitt arbete, om samarbetet måste fortsätta under åtals- och rättegångsfaserna. Under sådana förhållanden håller Eurojust ofta ärendet öppet efter att en JIT har avslutat sitt arbete, och man ger bistånd efter behov.

Även efter att en JIT har upphört kan Eurojust ge bistånd, framför allt vid utvärderingen av JIT:en, samt genom att organisera och/eller finansiera ett utvärderingsmöte.

JIT möjliggjorde avslöjandet av en organiserad kriminell grupp som låg bakom ett människosmugglingsnätverk

I Eurojusts årsrapport 2015 presenterades ett exempel på ett ärende gällande en brittisk utredning om albanska medborgares illegala inresa till Storbritannien, via andra medlemsstater.

En JIT mellan Belgien, Tjeckien, Tyskland och Storbritannien avslöjade de vinster som denna organiserade kriminella grupp drog in genom smuglingen, med över 100 brottsoffer. Med stöd av en Eurojust-samordningscentral kunde åtta misstänkta gripas under en gemensam insatsdag i november 2015.

Belgien valdes ut som åtalande jurisdiktion och därför fördes de tjeckiska och brittiska förfarandena över till Belgien under 2016. Genom att rättegångarna hölls i Belgien kunde fler personer åtalas, än om de hade hållits i samtliga berörda länder. Särskilt ur ett brittiskt perspektiv hade beviskraven inte tillåtit att åtal väckts mot alla de misstänkta som slutligen åtalades i Belgien. Tjugoåtta personer lagfördes och domarna föll i januari 2017. Fängelsestraffen för de 15 chaufförerna varierade mellan 6 och 14 månader, och domen för ytterligare 7 personer som agerat som medhjälpare varierade från frikännande till 28 månaders fängelse. Högre straff, upp till 5 års fängelse, utdömdes för medorganisatorerna bakom människosmuglingen. De två ledarna dömdes till 8 års fängelse. Medlemmar på alla nivåer av den organiserade kriminella gruppen dömdes till böter på upp till 672 000 euro och tillgångar värda upp till 197 000 euro förverkades.

Ett samordningsmöte hölls hos Eurojust i mars 2017 för att diskutera resultatet av de belgiska rättegångarna och frågor i samband med straffen gällande några av de anklagade som dömdes genom tredskodom, samt hanteringen av förverkanden och återvinning av tillgångar. Dessutom utvärderades JIT:en, och då analyserades både olika lärdomar och bästa praxis. JIT:en skulle ha kunnat dra nytta av en enda kommunikationspunkt som, till exempel via ett säkert nätverk, hade åtkomst till uppgifterna, eftersom detta skulle ha gjort det lättare att konsultera stora filer. En viktig lärdom man tagit till sig var att även om brottmålen fortfarande pågick i Belgien, så lät man JIT-avtalet löpa ut i december 2016. Eftersom det fortfarande fanns behov av samarbete, t.ex. angående förverkanden och återvinning av tillgångar, så skulle de inblandade myndigheterna eventuellt ha haft nytta av ett fortsatt, enkelt informationsutbyte inom ramen för JIT-avtalet. Som en positiv del av JIT-samarbetet var parterna medvetna om att denna JIT gjorde det möjligt för de nationella myndigheterna att rekonstruera en stor del av den organiserade kriminella gruppens brottsliga aktiviteter. Genom att använda sig av data som fanns tillgängliga i alla JIT:ens medlemsstater, kunde man koppla fler transporter av migranter till människosmugglingsnätverket än vad varje enskild JIT-medlem hade kunnat göra på egen hand.

Kapitel 4 Eurojusts samarbete med tredjeländer

Samarbetsavtal

När samarbetsavtalet med Montenegro trädde i kraft den 3 juni och samarbetsavtalet med Ukraina trädde i kraft den 2 september innebar det att antalet avtal med tredjeländer nu uppgår till nio. De formella förhandlingarna för att få till stånd ett samarbetsavtal med Albanien inleddes under 2016 och kunde nu slutföras. Mot slutet av året väntade avtalet på att godkännas av rådet. I oktober beslutade kollegiet att man skulle inleda formella förhandlingar i syfte att få till stånd ett samarbetsavtal med Georgien, och informerade rådet om planerna på att inleda sådana förhandlingar.

För att utforska möjligheterna till ett utökat samarbete med västra Balkan besökte delegationer från Eurojust de nationella rättsliga och dataskyddsmyndigheterna i Bosnien och Hercegovina, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Serbien, Albanien och Montenegro. Kontakter upprätthölls även med andra tredjeländer som Eurojust vill få till ett mer intensivt samarbete med, som Brasilien, Colombia, Israel, Mexiko, Tunisien och Turkiet.

Eurojustärenden som berör tredjeländer

Eurojust gav bistånd i 258 ärenden som berörde 48 tredjeländer. Liksom under tidigare år handlade dessa ärenden huvudsakligen om bedrägeri och penningtvätt. Allt oftare var tredjeländer inblandade i ärenden om narkotikahandel. Representanter för tredjeländer närvarade vid 61 samordningsmöten. Schweiz, USA och Norge, som är permanent representerade hos Eurojust, deltog i det största antalet samordningsmöten. Kanada, Island, San Marino och Schweiz deltog även i samordningscentraler. Tredjeländer deltog i 21 JIT:ar som stöddes av Eurojust, varav 11 nybildade.

Samarbete med tredjeländer i ett mutbrottsärende

Ärendet handlar om mutning av höga tjänstemän i Uzbekistan. Företag från andra länder använde sig av mutor för att få de statliga licenser som krävdes för att få tillgång till den uzbekiska telekommarknaden. Stora summor pengar fördes över till bankkonton hos offshorebolag, som ägdes och styrdes av uzbekiska medborgare. Offshorebolagen styrdes av den huvudmisstänkte i Uzbekistan. Pengarna fördes sedan vidare till olika utländska bankkonton, som kontrollerades av den huvudmisstänkte, och användes för att köpa fastigheter och lyxartiklar.

Utredningarna utfördes i ett antal länder, bland annat Sverige, Nederländerna, Schweiz och USA, gällande mutning av företag och/eller relaterade brott, som penningtvätt och urkundsförfalskning. Andra länder, som Belgien, Frankrike och Norge, samarbetade också i utredningarna.

Den svenska nationella desken öppnade ett ärende hos Eurojust i januari 2013. Sedan dess har fyra samordningsmöten hållits hos Eurojust. Först låg fokus på att dela med sig av information om det aktuella läget för de pågående utredningarna och om de rättsliga frågorna i samband med insamling av bevis utomlands. Vid det fjärde samordningsmötet i maj 2017 diskuterade parterna de åtal som väckts mot företagen i vissa länder, frågor i samband med förverkanden och återvinning av tillgångar och en möjlig *ne bis in idem*-situation. Vid mötet i maj deltog åtta

länder, de flesta av dem hade redan inlett egna utredningar. Under detta möte fick man en första möjlighet att träffa representanter från Uzbekistan och tillsammans med dem, och alla övriga inblandade länder, diskuterades uppdelningen av tillgångarna. Denna utveckling hade inte varit möjlig om inte Eurojust hade samordnat de olika utredningarna.

Genom att organisera dessa samordningsmöten har Eurojust skapat en plattform för informationsutbyte och för att bygga upp ett förtroende och en ömsesidig förståelse, vilket ledde till mer effektiva bilaterala kontakter utanför Eurojust. Tillgångar på ungefär 1,25 miljarder euro i 12 olika länder kunde frysas.

Sambandsåklagare hos Eurojust

Tredjeländer som har tecknat ett samarbetsavtal med Eurojust får stationera en sambandsåklagare hos Eurojust. Sambandsåklagare från Norge, Schweiz och USA har stationerats hos Eurojust under de senaste åren och en sambandsåklagare som representerade Montenegro stationerades hos Eurojust i december. Sambandsåklagarna hos Eurojust registrerade totalt 148 ärenden.

Sambandsåklagaren för Norge registrerade 78 ärenden, i huvudsak rörande narkotikahandel, brott mot liv, hälsa eller personlig frihet, människohandel och bedrägerier, samt organiserade 4 samordningsmöten. Norge var inblandat i 40 ärenden och deltog i 15 samordningsmöten som anmodad stat.

Sambandsåklagaren för Schweiz registrerade 70 ärenden, i huvudsak rörande bedrägerier, narkotikahandel, brott mot liv, hälsa eller personlig frihet och människohandel, samt organiserade 8 samordningsmöten och 1 samordningscentral. Dessutom var Schweiz inblandat i 114 ärenden och deltog i 24 samordningsmöten som anmodad stat.

Sambandsåklagaren för USA organiserade 1 samordningsmöte kring ett ärende som gällde sjöröveri. USA var inblandat i 35 ärenden och deltog i 16 samordningsmöten som anmodad stat.

Eftersom sambandsåklagaren från Montenegro inledde sitt arbete i december, hade inga ärenden registrerats av Montenegro i slutet av året. Montenegro deltog dock i 4 av Eurojusts ärenden som anmodad stat.

FIFA-ärendet

I december 2010 lottade Fédération Internationale de Football Association (FIFA) fram värdländerna för fotbolls-VM 2018 och 2022 genom en dragning i flera rundor. Värdländerna för 2026 och 2030 har ännu inte valts. Parallellt med detta förfarande har mediarättigheterna för FIFA:s fotbolls-VM beviljats till vissa länder fram till 2030.

Efter att man hade upptäckt oegentligheter i samband med tilldelningen av vissa av dessa mediarättigheter inledde åklagarkammaren i Schweiz en brottmålsutredning i mars 2017 mot FIFA:s förre generalsekreterare och VD:n för BEIN MEDIA GROUP LLC med anledning av misstankar om mutbrott. Dessutom misstänktes FIFA:s förre generalsekreterare för förvaltningsbrott, bedrägerier och urkundsförfalskning.

Ett samordningsmöte organiserades i september 2017 av den schweiziske sambandsåklagaren och delegationer från Grekland, Spanien, Frankrike och Italien bjöds in. Åklagare från den

schweiziska åklagarkammaren presenterade det aktuella läget inom den schweiziska utredningen och diskuterade hur man skulle gå framåt.

Två specifika punkter diskuterades närmare: (i) tidpunkterna och samordningen av insatserna, och (ii) ärendets extrema känslighet och möjliga åtgärder, som eventuellt måste vidtas. Man räknade med en enorm uppmärksamhet från media. De detaljerade diskussionerna och förberedelserna under samordningsmötet ledde till en pålitlig riskbedömning och ett tydligt åtagande av alla parter för att säkerställa en välplanerad och framgångsrik insatsdag den följande månaden, med en samordningscentral hos Eurojust som skulle samordna de samtidiga åtgärderna. De operativa hindren för två olika scenarier som diskuterats under samordningsmötet utforskades av de berörda länderna före insatsdagen, vilket ledde till det scenario som lades fast dagen före insatsdagen, något som tydligt visar samordningscentralens flexibilitet, genom att anpassa sig efter den nya rättsliga strategin.

Under insatsdagen fanns representanter från de deltagande ländernas nationella deskar närvarande vid samordningscentralen. Flera egendomar husrannsakades i Grekland, Spanien, Frankrike och Italien, egendomar beslagtogs i Italien och en misstänkt förhördes i Schweiz.

Eurojust spelade en avgörande roll genom att stötta samordningen av de gemensamma, internationella operationerna, se till att framställningar om rättslig hjälp skickades och verkställdes i tid, samt genom att sörja för att alla inblandade rättsliga och brottsbekämpande myndigheter snabbt kunde utbyta operativ information i realtid, insamlad ute på plats. Samordningen under insatserna möjliggjorde att värdefullt bevis kunde säkras och undvek att utredningarna sattes på spel.

I det här läget har ingen av de misstänkta frihetsberövats och oskuldspresumtionen gäller fortfarande.

Eurojusts kontaktpunkter i tredjeländer

För att utöka och underlätta samarbetet mellan de rättsliga myndigheterna i medlemsstater och tredjeländer arbetar Eurojust kontinuerligt med att utöka sitt världsomfattande nätverk med rättsliga kontaktpunkter i tredjeländer. En ny kontaktpunkt sattes upp i Niger. Totalt har Eurojust nu kontaktpunkter i 42 tredjeländer. Eurojust jobbar aktivt för att utöka samarbetet med länderna i Mellanöstern och Nordafrika (MENA) och uppmuntrar dem att även utse en specifik kontaktpunkt för Eurojust i frågor som rör terrorismbekämpning.

Eurojusts sambandsdomare som stationerats i tredjeländer

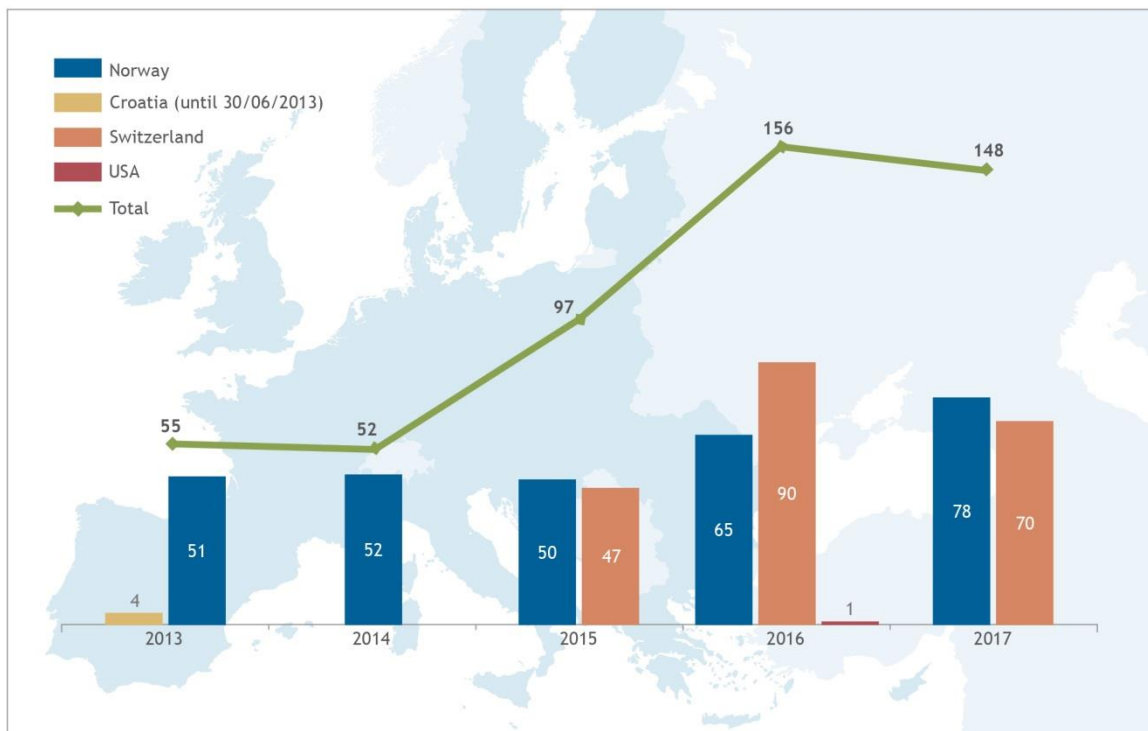
År 2017 fattade kollegiet beslut om att vidta genomförandebestämmelser för Eurojusts sambandsdomare som stationerats i tredjeländer. Beslutet verkställer artikel 26a och 27a i Eurojustbeslutet, och ger därmed det rättsliga ramverk som krävs för att Eurojust ska kunna stationera ut sådana sambandsdomare. I beslutet anges bland annat urvalsförfaranden och kriterier för kandidaterna, samt arvodering, kontraktens längd och domarnas arbetsuppgifter.

Samförståndsförklaring mellan Eurojust och EEAS

I oktober undertecknades en samförståndsförklaring gällande samarbetet mellan Eurojust och Europeiska utrikestjänsten (EEAS). Förklaringen anger ramarna för det reguljära utbytet av icke-operativ(a) strategisk(a) information och erfarenheter, i synnerhet inom områdena terrorismbekämpning, it-brottslighet, människosmuggling och människohandel. EEAS kommer

att stötta Eurojust i deras samarbete med tredjeländer och kommer att kunna dra nytta av Eurojusts expertis.

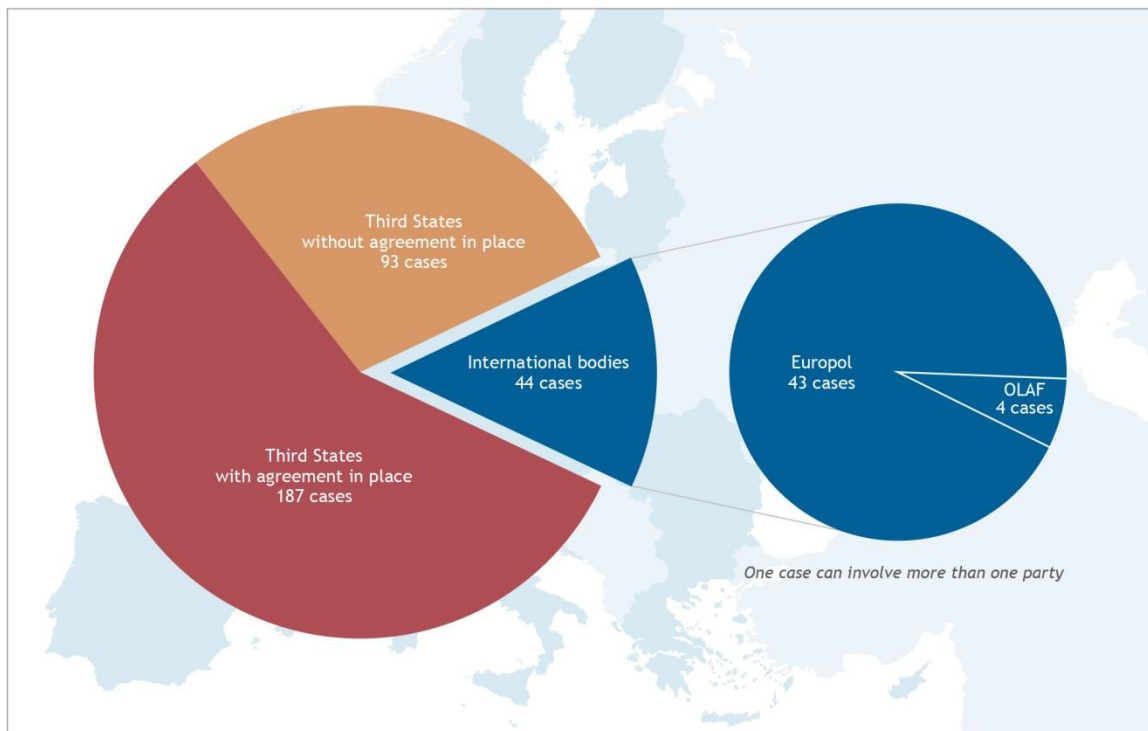
Cases by Liaison Prosecutors 2013 - 2017

Top ten third States involved in Eurojust casework

Third States, cooperation partners and international organisations involved in Eurojust casework

Norges sambandsåklagare i rampljuset

Från norr om Polcirkeln till Haag – mina erfarenheter

”Jag har varit Norges sambandsåklagare på Eurojust sedan september 2016. Norge skrev på ett avtal med Eurojust år 2005, det första tredjelandet som gjorde detta. Det är rena nöjet att arbeta på Eurojust tack vare givande diskussioner, engagerade kollegor och massor av samarbete. Jag känner mig privilegierad som får utgöra en del av Eurojustfamiljen.

Norrmännens medvetande om Eurojust har ökat avsevärt, vilket återspeglas i antalet ärenden: vi öppnade 50 ärenden under 2015, 65 under 2016 och 78 under 2017. När jag talar med norska kollegor så hjälper jag dem att förstå vilka ärenden som kan dra nytta av det bistånd som Eurojust erbjuder. Som representant för ett tredjeland kan den norska sambandsåklagaren kalla till samordningsmöten för sina egna ärenden. De norska myndigheterna inbjuds också regelbundet att delta i samordningsmöten som Eurojusts nationella deskar kallar till. Norge har använt JIT:ar som ett redskap i 10 ärenden under årens lopp, och de har fått medel från Eurojust. År 2017 tog Norge, för första gången, initiativ till två JIT-avtal.

Norge är ett EES- och Schengenland, och vi har införlivat konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater från år 2000, vilket återspeglar våra nära kopplingar till EU och att vi erkänner framställningar från EU:s medlemsstater. Norge har också undertecknat ett avtal om överlämnande med EU, men det har inte trätt i kraft ännu.

Norskt ärende om sexuellt missbruk online

Den 10 augusti skickade myndigheterna därhemma en framställning om ömsesidig rättslig hjälp gällande utredningssteg som måste utföras i Rumänien. Det brådskande i detta ärende handlade om misstänkt pågående sexuellt missbruk av barn, som en förälder begick online. De viktiga första stegen var att få direktkontakt med de verkställande myndigheterna i Rumänien och att ta fram en detaljerad plan för utredningens inledande skede.

Det första samordningsmötet hölls inom tre veckor. Norge presenterade sina resultat och den rumänska delegationen intygade att de var mycket motiverade att inleda en egen utredning av den misstänkte, som bodde i Rumänien. Ett JIT-avtal undertecknades den 14 september och vi hade vårt andra samordningsmöte i Rumänien den 20 september. Den misstänkte greps nästa dag och barnet blev omhändertaget. Detta fantastiska resultat uppnåddes bara sex veckor efter att framställningen om ömsesidig rättslig hjälp hade kommit fram till Eurojust. Det snabba och utmärkta samarbetet mellan de rumänska och norska nationella deskarna på Eurojust var avgörande. Huvudmålet var att säkerställa att barnet räddades. Nästa mål var att säkra/få tag på tillåtliga bevis i båda länderna, eftersom två rättegångar skulle hållas: en rättegång i Norge mot köparen av tjänsterna, och en i Rumänien mot säljaren av tjänsterna.

En av de viktigaste frågorna för utredningen var att få vittnesmål av barnen som fallit offer. Norge har en ny och unik metod för att höra barn som brottsoffer/vittnen. Barnet, med föräldrar eller vårdnadshavare, bjuds in till en trygg plats (kallat ”barnahus”). En specialutbildad utredare tar upp bevisen på ett neutralt och transparent sätt, med endast utredaren och barnet närvarande. Brottsoffrets advokat och försvarsadvokaten befinner sig i ett separat rum. Försvarsadvokaten kan ställa fler frågor till utredaren under rasterna och

utredaren i sin tur kan ställa frågorna till brottsoffret. Det inspelade videoförhöret används sedan som tillåtligt bevis i domstolen.”

Kapitel 5 Eurojust och nätverken av praktiker

Eurojust administrerar sekretariaten för Europeiska rättsliga nätverket (EJN), nätverket av nationella experter i JIT:ar (JIT-nätverket) och det europeiska nätverket av kontaktpunkter med avseende på personer som har gjort sig skyldiga till folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser (Nätverket mot folkmord). Dessa organ drar nytta av Eurojusts resurser. Deras medlemmar är en del av Eurojusts personalstyrka. Sekretariaten tillhandahåller tjänster till nätverken och underlättar samarbete med kollegiet och de nationella deskarna inom deras gemensamma handlingsområden. Eurojust ger även rättsligt, administrativt och ekonomiskt stöd till verksamheten i Europeiska rättsliga nätverket mot databrott (EJCN) och Rådgivande forumet (Rådgivande forumet för allmänna åklagare och chefer för allmänna åklagarmyndigheter i EU:s medlemsstater).

5.1 Europeiska rättsliga nätverket (EJN)

[EJN](#) är ett nätverk av nationella kontaktpunkter som utsetts av medlemsstaterna, och som arbetar för främjandet av straffrättsligt samarbete. EJN:s kontaktpunkter hjälper praktikerna med rättsliga och praktiska råd och med att få till stånd direktkontakter mellan behöriga nationella myndigheter. EJN:s sekretariat inrättades år 2003 hos Eurojust.

Möten EJN:s plenarmöten hölls i Malta och i Tallinn och de fokuserade specifikt på den praktiska tillämpningen av den europeiska utredningsordern och den europeiska arresteringsordern. EJN:s kontaktpunkter diskuterade sina första erfarenheter med att använda den europeiska utredningsordern för att få fram och utbyta bevis i medlemsstaterna. Vad gäller den europeiska arresteringsordern diskuterade EJN:s kontaktpunkter konsekvenserna av några av EU-domstolens senaste domar, t.ex. om förhållandena i fängelser. Slutsatserna från dessa möten finns på [EJN:s hemsida](#).

EJN:s regionala möten organiserades av Tyskland, Lettland, Nederländerna, Polen, Slovenien och Finland. Under dessa möten fick EJN:s kontaktpunkter en möjlighet att utbyta erfarenheter inom områden som den europeiska utredningsordern, tillgång till en advokat samt frysning och förverkande. EJN:s nationella möten organiserades av Belgien och Litauen. Under dessa möten närvarade EJN:s kontaktpunkter och praktiker i höga positioner.

Samarbete med Eurojust EJN och Eurojust samarbetade med införandet av den europeiska utredningsordern i medlemsstaterna. Dokumentet *Note on the meaning of 'corresponding provisions' and the applicable legal regime in case of delayed transposition of the EIO Directive* (Kommentar om betydelsen av "motsvarande bestämmelser" och den tillämpliga rättsliga regimen vid ett försenat införlivande av direktivet om europeiska utredningsorder) gjordes tillgängligt för praktiker och publicerades som Bilaga II till rådsdokument 9936/17. I samarbete med Europeiska kommissionen och EJCN tog man fram riktlinjer för hur den europeiska utredningsordern ska fyllas i och hur den ska användas för att få fram e-bevisning.

EJN och Eurojust fortsatte att införa sina handlingsplaner efter den sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar i medlemsstaterna och uppdaterade sitt gemensamma dokument, [What can we](#)

do for you?' Assistance in International Cooperation in Criminal Matters for Practitioners: EJN and Eurojust (Vad kan vi göra för er? Assistans åt praktiker vid internationellt samarbete i brottsfrågor: EJN och Eurojust. Detta gemensamma dokument informerar rättspraktiker i medlemsstaterna om den assistans som kan ges av EJN och Eurojust. Dokumentet klargör också om man ska kontakta EJN eller Eurojust vid en framställning om assistans.

EJN:s hemsida Det viktigaste projektet för hemsidan i år var att en ny version av det rättsliga biblioteket utvecklades. Med den nya versionen hittar användarna enklare olika dokument, så som EU:s rättsliga instrument. Den 1 januari introducerades rapporteringsverktyget för EJN:s kontaktpunkter. Med detta nya verktyg har EJN:s kontaktpunkter fått ett användarvänligt sätt att registrera sina aktiviteter, antalet ärenden, etc. Ett nytt område skapades för europeiska utredningsorder. Där man får enkel åtkomst till all information som finns om europeiska utredningsorder på hemsidan. En annan ny funktion är kontaktuppgifterna till EJC:s medlemmar, som finns på ett avgränsat område på EJN:s hemsida, med åtkomst för EJN:s kontaktpunkter.

5.2 JIT-nätverket

JIT-nätverket består av nationella rättsliga kontaktpunkter och kontaktpunkter för brottsbekämpning. Nätverket bildades för att öka användningen av JIT:ar och främja utbytet av information och bästa praxis. Dess sekretariat inrättades år 2011. Sedan 2013 förvaltar sekretariatet programmet som skapats av Eurojust för att ge ekonomiskt stöd till JIT-verksamheterna.

Årsmöte Det 13:e årsmötet för nationella experter på JIT hölls hos Eurojust i maj. Experterna diskuterade olika teman, så som den senaste utvecklingen inom JIT:ar, bland annat de första erfarenheterna med USA och Schweiz.

Efter diskussioner i parallella arbetsgrupper enades deltagarna om behovet av att modernisera JIT-nätverkets ramverk och man bad sekretariatet att föreslå riktlinjer i tillägg till rådsdokumentet om den grund på vilken nätverket fortfarande arbetar. JIT-experterna övervägde även olika sätt för att kunna förbättra informationsutbytet mellan JIT-parterna och stöttade idén om en miljö för operativt samarbete, som ska utforskas närmare av nätverket tillsammans med Eurojust och Europol. Rådets slutsatser finns tillgängliga på Eurojusts webbplats.

Projekt Sekretariatet fortsatte att ge stöd åt utvärderingsmöten och att samla in JIT-utvärderingsformulär som de nationella myndigheterna fyllt i, för publikationen av den andra utgåvan av JIT-utvärderingsrapporten. Projektet utfördes i samarbete med Eurojust, och omfattar utvecklingarna kring Eurojusts erfarenheter på området.

Som komplement till JIT-utvärderingsprojektet inleddes ett nytt projekt som ska samla in och analysera rättspraxis i anslutning till JIT:ar. Projektet förväntas öka kunskaperna bland praktiker om rättsliga frågor och utmaningar som de nationella domstolarna stöter på i förhållande till JIT:ar och hjälpa dem att förutse och tackla dessa utmaningar på nationellt plan. Projektet ska också bidra till att förbättra förståelsen för nationella rättsliga system och uppmuntra domarna att engagera sig mer inom området. Information samlades in under 2017, och analysen kommer att genomföras under 2018.

5.3 Nätverket mot folkmord

Nätverket mot folkmord Nätverket mot folkmord säkerställer ett nära samarbete mellan nationella myndigheter vid utredning och åtal av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsbrott genom utbyte av operativ information, bästa praxis och erfarenheter. Det är ett nätverk med praktiker, sammanställt av brottsutredare, åklagare och tjänstemän som arbetar med framställningar om rättslig hjälp. Dess sekretariat inrättades i juli 2011.

Möten Två plenarmöten hölls hos Eurojust. Dessa fokuserade på EU-organens reaktion på migrationsströmmarna och även på identifieringen av enskilda som offer, vittnen och gärningsmän för folkrättsbrott, respektive på det effektiva samarbetet mellan icke-statliga organisationer (NGOs) och nationella myndigheter. Det andra mötet tog upp dokumentationsmetoder, fördelar och risker med samarbete och möjligheterna att underlätta varandras arbete med intressebevakning och med att hitta och stötta offren. Slutsatserna från de 22:a och 23:e mötena finns på [Eurojusts webbplats](#).

Andra EU-dagen mot strafflöshet Den andra EU-dagen mot strafflöshet organiserades i Bryssel den 23 maj av det maltesiska ordförandeskapet, Nätverket mot folkmord, Eurojust och Europeiska kommissionen. Syftet med detta årliga evenemang är att öka medvetenheten om de allra vidrigaste brotten, hjälpa nationella utredningar och åtal och att ta upp brottsoffrens ställning och deltagande i brottmål. Resultatet publicerades som rådsdokument 9932/17.

Projekt Sekretariatet förberedde tre genomgångar för praktiker: (i) om användningen av information med öppen källkod (i synnerhet från sociala medier) vid utredning och åtal av krigsbrott i samband med konflikten i Syrien och Irak och ett motsvarande kompendium med rättspraxis från nationella jurisdiktioner, (ii) om Europeiska domstolen för mänskliga rättigheters jurisprudence kring folkmord, brott mot mänskligheten och krigsbrott, samt (iii) om den kontextuella överblicken över sexuellt och könsrelaterat våld som begåtts av IS, som folkmord, brott mot mänskligheten och krigsbrott, med en hänvisning till befintlig internationell jurisprudence.

5.4 Europeiska rättsliga nätverket (EJCN)

EJCN bildades 2016 för att underlätta kontakter mellan de praktiker som specialiserat sig på att bekämpa utmaningar relaterade till it-brottslighet, webbaserad brottslighet och utredningar i cyberrymden, samt för att göra utredningar och åtal i sådana ärenden mer effektiva.

I linje med rådets slutsatser av den 9 juni 2016 ger Eurojust bistånd till nätverket och säkerställer ett nära samarbete. Eurojust sitter bland annat med i EJCNs styrelse, är värd för nätverkets reguljära möten, stöttar informationsutbytet och ger nätverket råd om utvecklingen av policyarbetet och andra intressenters aktiviteter för att säkerställa en god interaktion mellan Eurojusts expertis på internationellt rättsligt samarbete och EJCN-medlemmarnas expertis om det operativa arbetet och själva innehållet.

Möten Två plenarmöten genomfördes hos Eurojust. Vid det första mötet antogs arbetsprogrammet för 2017–2018. Prioriterade verksamheter i detta arbetsprogram är elektroniskt bevis, kryptering, datalagring och frågor som uppstår. Dessutom presenterades [Operation Avalanche](#) under det första mötet. Under det andra mötet diskuterades relevanta frågor om virtuella valutor och Darkwebutredningar. Praktiska erfarenheter utbyttes också, i

det här fallet genom en presentation av den brottsutredning som ledde till att den illegala marknadsplatsen Hansa Market på Darknet kunde tas ned den 20 juli 2017.

Projekt Eurojust och EJCEN organiserade tillsammans ett seminarium om kryptering (se Avsnitt 3.1) och deltog i det. Dessutom bidrog EJCEN, genom enkäter, till Eurojusts rapporter om datalagring och hemliga utredningar online (se Avsnitt 2.2 och 3.2).

5.5 Rådgivande forumet

Det [rådgivande forumet](#) inrättades år 2010 för att stärka det rättsliga samarbetet och ömsesidiga förtroendet mellan medlemsstaterna och för att tillhandahålla bidrag från rättsväsendet till EU-institutionerna, för utvecklingen av EU:s område med frihet, säkerhet och rättvisa. I oktober antog kollegiet en policy om de praktiska arrangemangen kring Eurojusts stöd för att organisera det rådgivande forumets möten, i syfte att konsolidera aktuell stödpraxis och ge riktlinjer åt dem som arbetar med att organisera mötena.

Gemensamt möte Det rådgivande forumets 12:e möte hölls i oktober och leddes gemensamt av Estlands riksåklagare och Maltas justitiekansler. Mötet fokuserade på användningen av digitala verktyg inom brottmål, människosmuggling och Eurojusts utvecklingar inom de prioriterade områdena.

Användningen av digitala verktyg i brottmål Under förberedelserna inför denna diskussion ombads medlemsstaterna att ange i vilken utsträckning de för närvarande tillåter digital överföring av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och europeiska utredningsorder. Resultatet av denna enkät visade på en blandad bild. Majoriteten av medlemsstaterna accepterar framställningar per fax och/eller mejl, ibland med kompletterande krav, som en elektronisk underskrift, men i sex medlemsstater måste framställan därefter även skickas i original per post. Efter att man fått en översikt över enkätens resultat delade de estniska myndigheterna med sig av sina erfarenheter med elektroniska underskrifter och digitalt informationsutbyte i brottmål, så att utredningar och åtal kan hanteras snabbare och mer effektivt. Även om medlemsstaterna har kommit mycket långt på detta område, så enades forumets medlemmar om att denna modernisering måste användas mer inom det gränsöverskridande rättsliga samarbetet.

Rättslig respons på människosmuggling Forumets medlemmar utbytte åsikter om resultatet av Eurojusts möte om människosmuggling i juni 2017, organiserat av Eurojust tillsammans med det maltesiska och estniska ordförandeskapet, och understödde mötets slutsatser. Behovet av att skraddarsy den rättsliga responsen på smugglingsnätverkens arbetssätt och att ändra migrationsvägarna bekräftades brett. Ett utökat samarbete med tredjeländer som är ursprungs- eller transitländer betraktas som nödvändigt. En annan viktig sak är att säkerställa att den information som EU:s aktörer samlar in under sitt arbete i tredjeländer kan bli tillåtligt bevis under rättegångar. Nationella myndigheter uppmuntrades att hänvisa fler ärenden till Eurojust och att till fullo använda sig av de instrument för rättsligt samarbete som redan finns, inklusive JIT:ar.

Utveckling inom prioriterade områden och en utblick mot institutionerna Eurojust beskrev den senaste utvecklingen inom prioriterade brottsområden: terrorism, databrott, människohandel och människosmuggling. Särskilt slående är det ökade antalet terrorism- och människohandelsärenden för vilka man bad om Eurojusts bistånd. Deltagarna informerades

också om aktuella organisationsutvecklingar, och försäkrades om att Eurojust även i fortsättningen kommer att erbjuda skräddarsydd expertrådgivning vid komplex gränsöverskridande brottslighet.

_finns tillgängliga på Eurojusts webbplats.

Lavly Perling, Estlands riksåklagare och dr Peter Grech, Maltas justitiekansler, uttalade sig enligt följande:

"Detta möte är en bra återspeglning av hur det rådgivande forumet för samman åklagarkamrarna från Europas fyra hörn: det sammankallas gemensamt av en medlemsstat i nordöstra och en i södra Europa, medan värden är Eurojust i Västeuropa. När vi enar våra krafter över landsgränserna kan vi överbrygga rättsliga hinder för lyckade åtal och på så sätt bidra till ett tryggare Europa."

Kapitel 6 Personal och budget

Personal I slutet av 2017 hade Eurojust 332 befattningshavare, däribland 76 nationella medlemmar, biträdande nationella medlemmar och assistenter, 202 tillfälligt anställda, 21 kontraktsanställda, 17 avdelade nationella experter och 16 praktikanter.

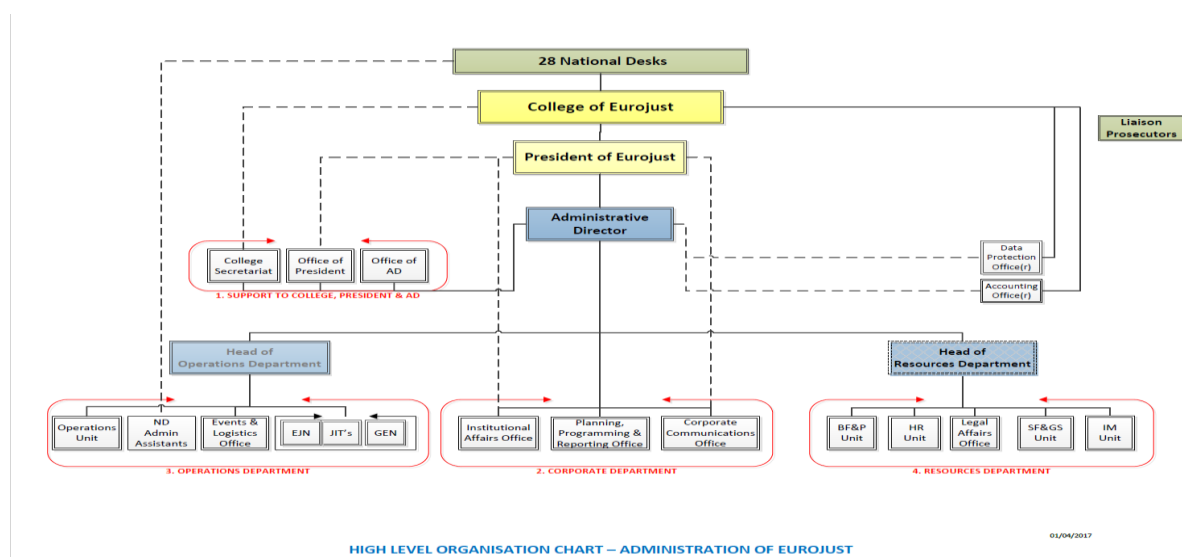
Eurojust hade 208 tjänster för tillfälligt anställda som auktoriserades under 2017. EU-kommissionen föreslog ursprungligen en minskning med fem tjänster i tjänsteförteckningen för 2017. Budgetmyndigheten godkände dock ytterligare 10 tjänster, vilket innebar att antalet auktoriserade tillfälligt anställda blev 208, en nettoökning med fem tjänster, jämfört med 2016 års tjänsteförteckning. De nya tjänsterna, som tilldelats det operativa arbetet, hade alla tillsatts i slutet av 2017

Budget Eurojusts inledande budget för 2017 uppgick till 48 379 237 euro, inklusive den öronmärkta summan på 11 130 000 euro för projektet kring den nya byggnaden. Denna budget var nio procent lägre än det som Eurojust hade begärt. Genom denna budgetbegränsning och för att se till att vi ska kunna utföra vårt efterfrågedrivna operativa arbete och uppfylla våra lagstadgade skyldigheter, anpassades Eurojusts avprioriterade icke-ärenderelaterade aktiviteter, inklusive IKT-projekt som huvudsakligen var av administrativ/organisatorisk natur.

Under loppet av 2017 ställdes Eurojust inför en omfattande ökning av antalet ansökningar från medlemsstaterna gällande JIT-finansiering, och man lyckades säkra ytterligare krediter på 310 000 euro från Europeiska kommissionen. Till följd av detta kunde Eurojust anta en ändrad budget på 48 689 237 euro i september, och man kunde dela ut medel till fler stödmottagande JIT:ar än under tidigare år.

Genom den försenade leveransen av den nya byggnaden och överskottet från detta projekt, lättades budgettrycket mot slutet av räkenskapsåret och vi lyckades efterleva budgeten till 99,97 procent.

Konsoliderad årlig verksamhetsrapport Den administrativa direktörens konsoliderade årliga verksamhetsrapport (CAAR) ger en översikt över vad som uppnåtts och över implementeringen av årets målsättningar och aktiviteter, vilka ingår i Eurojusts arbetsprogram. CAAR klargör i detalj hur resurserna (personal och budget) har utnyttjats, samt även implementeringen av interna kontroller och riskhanteringen. CAAR och Eurojustkollegiets bedömning av CAAR ska skickas in till budgetmyndigheten senast den 1 juli 2018.

Kapitel 7 Organisatoriska utvecklingar och de viktigaste utmaningarna

Ett strängt budgetklimat och det oavbrutna trycket på Eurojusts begränsade resurser har tvingat Eurojust att ytterligare optimera sina ekonomiska och mänskliga resurser.

Omorganisation Införandet av en ny organisationsstruktur för administrationen inleddes i januari. Tre enheter bildades: den operativa avdelningen, verksamhetsavdelningen och resursavdelningen. Omorganisationen har uppnått följande mål: (i) ökat stöd till kollegiets och de nationella deskarnas operativa arbete genom att mer resurser överförts i detta syfte, (ii) implementeringen av ett mer enhetligt koncept för operativt stöd till de nationella deskarna genom ett nytt interdisciplinärt/tvärsektoriellt stöd till det operativa arbetet, (iii) förbättrad strategiutveckling, planering och rapportering, samt (iv) utökad verksamhetskommunikation.

Prioritering av policyarbetet Som en fortsättning på 2016 års prioritering av policyarbetet grundade sig åtgärderna under 2017 på en bedömning av projektgenomgångarna, med Eurojusts ärenden som huvudkriteriet för prioriteringarna. I september antog kollegiet prioriteringarna och uppgifter i samband med dessa för 2018 och 2019, och dessutom antogs en ny prioriteringsmetod i december. Våra vägledande principer omfattar:

- en flexibel syn på tilldelningen av resurser,
- externa samrådsförfaranden som tar hänsyn till praktikernas och andra intressenters behov, och

- utvärderingsförfaranden för det som levererats.

Kollegiets understrukturer Kollegiet enades om att förenkla sina förberedande understrukturer, så att processerna för beslutsfattande kunde förbättras och bli mer effektiva, med andra ord så att utnyttjandet av resurserna kunde effektiviseras och rationaliseras. Den nya modellen säkrar en samordnad respons på strategiska frågor och att man kan behålla operativt know-how och information. Implementeringen inleds under det andra kvartalet 2018.

Diariesystemet (CMS) Eurojusts nuvarande CMS, skapat år 2004, närmar sig nu slutet på sin teknologiska livslängd. Därför genomförde Eurojust en teknisk och funktionell analys av CMS, med tanke på organisationens nuvarande behov. Denna avancerade analys av de befintliga funktionerna och möjliga förbättringar gör det lättare att kunna fatta ett välavvägt beslut kring möjligheterna att omforma CMS. För att kunna förbättra det operativa stödet godkände Eurojust en uppsättning åtgärder för en mer harmoniserad datainmatning mellan de nationella deskarna. Dessa åtgärder, tillsammans med en ökad granskning av datakvaliteten, ska förbättra kvaliteten på den data som stöttar det operativa arbetet på Eurojust och i medlemsstaterna.

Eurojust förväntas spela en allt viktigare roll inom det bredare politikområdet säkerhet och rättvisa.

Ny Eurojustförordning Förordningen ska strömlinjeforma Eurojusts funktion och struktur. En styrelse, som även har en medlem från Europeiska kommissionen, ska hjälpa kollegiet med dess administrativa uppgifter. Vad gäller datasäkerheten så kommer det att bli en ändring. I dag tar Eurojusts gemensamma tillsynsmyndighet hand om detta, men detta ansvar ska läggas över på Europeiska datatillsynsmannen. De möjliga konsekvenserna för dataskyddet i samband med omarbetningen av förordning 45/2001 kan i stor utsträckning komma att påverka Eurojusts arbete. Eurojustförordningen och omarbetningen av förordning 45/2001 bör leda till ett resultat som inte skapar några hinder för Eurojusts dagliga operativa arbete, och ger rättslig säkerhet och tryggar ett gott dataskydd.

Samarbete med viktiga partner Eurojust och det framtida EPPO ska samarbeta intensivt. En arbetsordning ska tas fram som reglerar de praktiska detaljerna kring arbetet med att skydda EU:s ekonomiska intressen och samtidigt det stöd som Eurojust kan ge till EPPO. Europolförordningen ska leda till ett ökat flöde av operativ information och ett förstärkt samarbete, som även omfattar att man tar fram gemensamma regler och villkor om hur ansökningar om medel för JIT:arnas aktiviteter ska bearbetas. Detta för att säkerställa en sund finansiell styrning och ett effektivt stöd till de nationella myndigheterna. Frontexförordningen kommer att leda till ett utökat samarbete, vilket ska regleras i en arbetsordning.

EU:s dataskyddspaket De nya dataskyddsreglerna, som gäller för de

nationella myndigheterna från och med maj 2018, kommer att få ett stort inflytande på hur medlemsstaterna hanterar personuppgifter inom ramen för brottsbekämpning. Även Eurojust kommer att påverkas vad gäller informationsutbytet med medlemsstaterna.

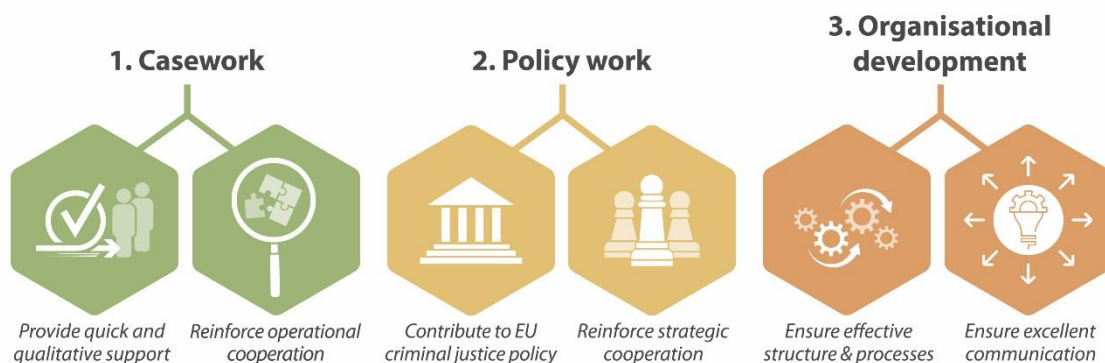
EU:s strategi om rättsliga och inrikes frågor EU:s strategier och handlingsplaner bidrar till att lägga fast Eurojusts prioriteringar och betonar behovet av

- närmare rättsligt samarbete i frontlinjen och samordning i kampen mot grov, gränsöverskridande brottslighet,
- intensifierad informationsdelning och
- bästa möjliga användning av rättsliga samarbetsinstrument som möjliggör utredningar och åtal, och i slutändan till att brottslingar kan dömas.

Utvecklingar inom området rättsligt samarbete i brottsfrågor Eurojust är fortfarande en viktig faktor för att instrument som den europeiska arresteringsordern och utredningsordern ska kunna användas, och även för andra arbetsuppgifter inom ramen för rättsligt samarbete i brottsfrågor, som förslaget till förordning om ECRIS-TCN och förslaget till förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och förverkande.

Samarbete med tredjeländer I linje med Eurojusts strategiska tonvikt mot att förstärka samarbetet med tredjeländer kommer antalet tredjeländer som stationerar en sambandsåklagare hos Eurojust att fortsätta att öka. Dessutom kommer Eurojusts framtida kontakter med Storbritannien och Danmark att ändras.

Flerårsstrategi 2019-2021

I maj antog Eurojust sin [Flerårsstrategi \(MAS\) 2019-2021](#). Denna betonar behovet av att leverera fler och bättre resultat inom Eurojusts kärnaktiviteter genom att (i) erbjuda stöd till medlemsstaterna (t.ex. ge snabbt stöd av god kvalitet och förstärka det operativa samarbetet), (ii) ge råd grundade på operativ erfarenhet (t.ex. bidra till EU:s straffrättsliga politik och förstärka den strategiska expertisen), och (iii) öka organisationens effektivitet (t.ex. säkerställa att struktur, kommunikation och förfaranden blir mer effektiva). Vidare har Eurojust omformulerat sin mission: "Verka för rättvisa över gränserna för ett tryggare Europa" och sin vision: "Eurojust är EU:s ledande partner för att lagföra brottslingar och en viktig aktör för att trygga en säkrare värld".